Kandidatura za
Evropsko prestolnico kulture

GO! BORDERLESS

Nova Gorica • Gorica

2025

Nova Gorica • Gorica

KAZALO

Uvod	01
Prispevek k dolgoročni strategiji	04
Kulturna in umetniška vsebina	13
Evropska razsežnost	63
Doseg	71
Upravljanje	79
Zmožnost izvedbe	98

Kandidatura za
Evropsko prestolnico kulture

Kolofon

Izdajatelja: Mestna občina Nova Gorica (župan **Klemen Miklavič**) in Občina Gorica (župan **Rodolfo Ziberna**).

Ekipa GO! 2025
Neda Rusjan Bric (umetniški vodja), **Vesna Humar**, (koordinator Nova Gorica), ISIG Inštitut za mednarodno sociologijo - **Lorenzo De Sabbata, Daniele Del Bianco** (koordinatorja Gorica), **Maja Murenc** (družabni mediji in digitalni doseg), **Simon Mokorel** (finance in ogranizacija), **Katarina Kogoj** (administracija in komunikacija).

V sodelovanju z: Patrizia Artico, Fabrizio Oreti (Občina Gorica); Gorazd Božič, Mirka Križnič (Mestna občina Nova Gorica), Tanja Curto, Ivan Curzolo (EZTS GO).

Avtorstvo prijavne knjige:
Vesna Humar (avtorica in urednica),
Neda Rusjan Bric, Lorenzo De Sabbata, Daniele Del Bianco, Simon Mokorel.

Dodatna vsebina: Maja Murenc, Tea Podobnik, Peter Purg, Sandra Sodini, Urša Valič.
Projekti: Ivan Antić, Artisti Associati, Arctur, Erik Bizjak, Anna Maria Boileau, Gregor Božič. BridA, Miran Brumat, Alessandro Cattunar, Luca Chinaglia, Mateja Fajt, Lev Fišer, Tereza Gregorič, ISIG, Tomi Janežič, Sandra Jovanovska, Tom Kerševan, Katarina Kogoj, Blaž Kosovel, Jurij Krpan, Janez Leban, Sendi Mango, Anja Medved, Nelida Nemec, Zala Orel, Jurij Pavlica, Marko Peljhan, Ana Perne, Sanja Popov Leban, Postaja Topolove, Peter Purg, Markus Rindt, Robida, Jožko Rutar, Matevž Straus, Kaja Širok, Cirila Toplak, Svit Trkman, Boris Ugrin, Mateja Zorn, ZRC SAZU Nova Gorica.

Zahvale:
Matej Arčon, Rok Bavčar, Giulia Bonn, Cristina Bragaglia, Marko Bratuš, Nina Bric, Nastja Bremec, Ana Bucik, Alessandro Caragnano, Flavio Chianese, Igor Devetak, Jan Devetak, Lara Devetak, Zdravko Duša, Jan Fabris, Alessandra Faggiani, Tiziana Gibelli, Bruno Gomiscech, Laura Graba, Tomi Ilijaš, Pavla Jarc, Tine Kancler, Tomaž Kancler, Uroš Klinec, Oskar Kogoj, Miha Kosovel, David Kožuh, Luciano Lazzari, Giuseppe Longo, Antonella Manto, Alan Marc, Goran Nemec, Matteo Oleotto, Damjana Pavlica, Rok Peric, Alex Pesotto (Terzo Teatro), Fabiana Pieri, Boštjan Potokar, Lucio Provvidenti (Barraonda), Alessandro Puhali, Edy Reja, Tatjana Rojc, Simon Rosič, Stanislava Rožič, Rene Rusjan, Michal Rynia, Roberto Sartori, Elisabetta Sgarbi, Jožko Sirk, Andrej Sluga, Tadej Stolič, Peter Szabo, Irena Škvarč, Enrico Vinti, Jelena Vukmir.

Oblikovanje
Helikopterdesign

Print
A-media, Nova Gorica, November 2020

UVOD
IN STRATEGIJA

Obrat spirale navzgor z ustvarjanjem novega kulturnega ekosistema.

foto: Alan Marc

Župana Klemen Miklavič in Rudi Ziberna ter predsednik EZTS GO Matej Arčon na novi čezmejni brvi čez Sočo.

V1. KONCEPT PROGRAMA

Naša usmeritev ostaja nespremenjena: brezmejnost. In bolje smo pripravljeni na pot.

Morda je nekoliko nenavadno, da vztrajamo pri brezmejnosti, medtem ko se zdi, da gre Evropa v nasprotno smer. Potrebnih je bilo zgolj nekaj tednov koronavirusa, da se je evropska politična misel nevarno preusmerila v samozadostnost, gospodarsko izolacijo in politike, ki se v prvi vrsti osredotočajo na lasten narod, zaradi česar je prišlo do novih napetosti in oblik nezaupanja. V trenutku, ko smo sredi strah vzbujajočega drugega vala, ne vemo, kakšne bodo posledice gospodarske situacije po pandemiji: lahko pride do nižanja standardov na področju človekovih pravic in socialnega varstva ali do nazadovanja na področju trajnostnih politik in do vrnitve paradigme "dobička pred okoljem". Naše sanje o nadnacionalnem evropskem mestu, kraju, kjer so ljudje in ideje cenjeni in spoštovani ne glede na njihovo kulturno, nacionalno, jezikovno ali katero koli drugo ozadje, se danes zdijo še večja iluzija kot pred letom dni.

Zavestno smo izbrali čezmejno kandidaturo, čeprav smo vedeli, da bo težka naloga. Ko je svet obstal, smo sredi splošne prepovedi gibanja aktivno ustvarjali digitalno vsebino, producirali več kot 20 videoposnetkov ter gostili spletne tečaje slovenskega in italijanskega jezika. V kratkih mesecih, ko koronavirusa skorajda ni bilo, smo izvedli osem prireditev v živo in z GO! 2025 zgradili živahno skupnost, ki na teden doseže več kot 80.000 ljudi. Ko moramo ohranjati fizično razdaljo, se lahko, paradoksalno, družbeno zbližamo.

In tudi Evropa je, resnici na ljubo, še kako vajena težkih nalog. Pariška pogodba, s katero je bila ustanovljena Evropska skupnost za premog in jeklo, sprejeta leta 1951, pravi: "Evropa se bo gradila s pomočjo konkretnih dosežkov, ki bodo najprej oblikovali dejansko solidarnost."

Dejansko sta se leta 2020 na obali Bodenskega jezera srečala ljubimca, moški iz Švice in ženska iz Nemčije. Na tla sta položila odejo in se pod železno ograjo prijela za roke. Prebivalci Lauterbacha (okrožje mesta Völklingen) v Nemčiji so navajeni na svoje francoske rogljičke in bagete z druge strani meje, zato so jih prihajali vsak dan kupovat na mejno črto. Nekateri so s seboj prinesli celo ribiške palice, da so spoštovali varnostno razdaljo. Podobne prizore je bilo videti na skupnem trgu med Novo Gorico in Gorico ter po vsej celini: iste izmenjave, isto vzdušje, čudna mešanica tesnobe in vznemirjenosti. Na las so si bile podobne celo ograje: kot da bi bile narejene v isti tovarni, v Skupnosti za jeklo. No, bageta na ribiški palici bi lahko bila oblika dejanske solidarnosti, toda morda ne ravno takšna, kakršno so si zamislili ustanovitelji Evropske unije. Mislili bi si, da bodo do leta 2020 meje ukročene in udomačene zveri. Kar ustvari dilemo ljubimca in afero z rogljički, je rigidno in neživljenjsko razumevanje evropskih regij in vsakdana njihovih prebivalcev. Pristop iz časov hladne vojne, ki se ga še vedno oklepamo. Načrtovano somestje Nove Gorice in Gorice se temu pristopu postavlja po robu. Pokazati želimo, da si obmejna mesta in regije zaslužijo priložnost, da delujejo drugače, in so lahko priložnost za Evropo. Prebivalci Lauterbacha bi svoje epidemiološke težave s sosednjim Carlingom, rajem francoskih štruc, lahko rešili. In ljudje obeh Goric bi se lahko dogovorili za varno izmenjavo kave in sira. Če bi jim le dovolili. EU je zveza nacionalnih držav. Toda šele ko jo bomo sposobni razumeti tudi kot zavezništvo regij in skupnost ljudi, bomo resnično zaživeli kot Evropejci in končno zgradili tisti želeni mir in blaginjo, o katerih sanjamo.

Večino marca in aprila smo preživeli na meji. Igrali smo, peli, slikali, sodelovali z lokalno umetniško skupnostjo in poskušali najti kreativen način, kako se odzvati na krizo, kakršne še ni bilo. Odprli smo Okno, majhno odprtino upanja v ograji, simbol tega, kar želi biti naš projekt EPK: "Okno GO! 2025 za poljube in kavo s prijatelji, za stiske rok in udarjanje petk."

Ograje so sčasoma padle, a le za nekatere od nas. Res, za nekaj časa smo lahko svobodno prestopili mejo med dvema evropskima državama, vendar ne s sirskim ali nigerijskim državljanstvom. Leto 2020 je beguncem in ekonomskim migrantom prineslo še višjo stopnjo negotovosti in obupa. In nov val sovraštva in strahu. Če je ksenofobna retorika do sedaj videla tujce, ki nam kradejo službe, spreminjajo našo kulturo in ogrožajo naš način življenja, jih zdaj opisuje še kot premikajočo se nalezljivo bolezen. Lepo je bilo, ko smo poleti lahko šli na koncert, a ljudje s težavami s sluhom ali socialno tesnobo niso šli, ker ne gredo nikoli. Lepo je prosto izstopiti iz stanovanja na ulico, a tega razkošja si 85-letnik, ki živi sam v četrtem nadstropju brez dvigala, ne more privoščiti. In mnogo ljudi je, ki sploh nimajo stanovanja, iz katerega bi lahko izstopili. Lahko se vrnete na delo, če delo sploh imate, in se vrnete k nakupovanju, če imate denar, ki ga lahko zapravite. Epidemija nam je pokazala, da morda res nosimo enake maske, vendar zagotovo nismo v istem čolnu.

Tik preden smo oddali našo prijavno knjigo, se je zgodila druga zapora javnega življenja. Zaprte šole, gledališča, trgovine. In prav kmalu, tudi meje, spet skoraj brez upoštevanja brezmejne realnosti številnih evropskih regij.

Torej: v naši evropski ograji potrebujemo veliko večje okno. Za GO! 2025 je bila to najpomembnejša lekcija leta 2020.

V2. KULTURNA STRATEGIJA

Kot smo opisali v prijavni knjigi v fazi predizbora, je Kulturno strategijo za Novo Gorico novembra 2019 potrdil občinski svet. Pet ključnih ciljev, ki so bili opredeljeni v strategiji, ostaja nespremenjenih, v nadaljevanju pa pojasnjujemo, kako smo prednostno razvrstili njihovo uresničevanje, tako strateško kot s projekti našega umetniškega programa.

Naš drugi, ambicioznejši cilj, je bil razviti prelomno čezmejno strategijo za naši obmejni občini: strategija postane brezmejna. Nato je udarila korona. In ponovno utrdila naše meje. Kar je ustavilo naš zalet v smeri popolnega oblikovanja naše "deklaracije o kulturni brezmejnosti". Toda kljub prisilni postavitvi novih fizičnih meja smo uspeli dobiti uradno odobritev obeh občin. Opredelili smo obstoječe stanje čezmejne kulturne produkcije in čezmejnega občinstva Ustvarili smo digitalno anketo za kulturna društva v Italiji in Sloveniji in gostili namenske pogovore s kulturnimi ustanovami z obeh strani meje. Naša analiza je bila zlasti usmerjena v vprašanje, kaj je potrebno storiti za rast čezmejnega občinstva. Pokazala nam je, da potencial obstaja, četudi smo se osredotočili tudi na ovire, kot so jezik, prodaja vstopnic itd. Tista praktična vprašanja, pri katerih se pri pametnem strateškem razmišljanju pogosto zatakne.

Opremljeni s podatki smo v sodelovanju z občinama opredelili strateške cilje čezmejne kulturne strategije, kot je opisano v spodnji tabeli. Z obema upravama smo iskali način, kako strategijo vključiti v obstoječi pravni okvir in iz nje narediti zavezujoč dokument s pravnimi in finančnimi posledicami, s čimer bi zagotovili resničen vpliv strategije na prihodnje kulturne politike Gorice in Nove Gorice. Osnutek, ki sta ga oktobra 2020 potrdili obe občinski upravi, je pripravljen za predstavitev obema občinskima svetoma.

Strateški cilji Nove Gorice	Čezmejni strateški cilji	Potencialna korist	Odraženo v GO 2025
Pomembno kulturno in ustvarjalno središče	Skupni sistemi za kulturno produkcijo Čezmejna kulturna produkcija	Skupni viri Možnost dostopanja do izdatnejšega čezmejnega financiranja Rast občinstva Krepitev zmogljivosti sektorja	EPICenter GO2Green Destyniation Soseska, Episcope
Revitalizacija kulturne dediščine	Kultura kot sila razvoja – posodobitev čezmejne dediščine.	Moč skupne zgodovine nas združuje za prihodnost, namesto da nas pretekli odnosi delijo.	Zvoki narave Krasni novi svet Prihodnost hrane kulturne znamenitosti kot prizorišča
Močan kulturni turistični model za regijo	Skupna blagovna znamka somestja	Povečanje dolgoročne gospodarske koristi z obiskovalci in naložbami novih podjetij v regiji	Reševalci spomina Umetnost kot pribežališče V naravo razvoj kulturnih produktov, tržna strategija
Nova Gorica inovativno mesto	Kultura kot glavna sila čezmejnega razvoja	Promocija regije kot lokacije za socialne in kulturne inovacije. Skupno obravnavanje različnih, a povezanih vprašanj razvoja mestnih središč.	Pixxel-X Cantaquartieri Brezmejno telo rezidence, digitalni doseg, šolske dejavnosti
Nova Gorica – evropsko mesto	Evropsko somestje	Uporaba najboljših praks in skupnih idej, da se oblikuje pomembna, dinamična in v prihodnost usmerjena regija Reševanje post epidemičnih težav mest in mestnih središč	Vsakogaršnja zemlja Pohod za Evropo Brezmejno brezžično zmogljivost ABC, rezidence, mednarodno omrežje

V3. DOLGOROČNI UČINKI

Naši dolgoročni cilji ostajajo nespremenjeni. GO! 2025 je odskočna deska za oblikovanje čezmejnega somestja, zelenega, vitalnega, trajnostnega mesta, odprtega v Evropo in svet, dinamičnega in podjetniško naravnanega. Mesta, ki bo postalo in ostalo prijetno, veselo in ustvarjalno okolje za svoje prebivalce in svetilnik solidarnosti ter sodelovanja, ki bo svetil prek vseh vrst meja.

Nadgrajevanje predizbora

Predvidene dolgoročne učinke naših dejavnosti smo morali načrtovati, zagovarjati in razlagati v obdobju globoke krize ter ekonomskega in družbenega pesimizma. To nas je prisililo, da smo bili pri predstavitvi našega projekta zainteresiranim stranem na različnih področjih konkretnejši in jasnejši. In jasnost pride le s prepričanostjo. Kriza zaradi epidemije koronavirusa nas je spodbudila, da smo ponovno kritično preučili predvidene dolgoročne učinke, ki so bili določeni in opisani v fazi predizbora. Reči, da je projekt EPK v težkih časih še pomembnejši in da je kultura katalizator družbene in gospodarske rasti, je preprosto. Prepričati umetnika, ki že mesece ni bil plačan, politika, prisiljenega k rezanju proračunskih izdatkov, ali lastnika lokala, ki je moral odpustiti polovico svojega osebja, da je GO! 2025 točno tisto, kar potrebujejo, je veliko težje.

In moramo biti prepričljivi, saj bo EPK težko dosegla kakršenkoli dolgoročni učinek, če ne bo tesno povezana z obstoječimi in nastajajočimi strategijami. Da bi povečali jasnost in prepričanje, smo:

- **Obiskali vse slovenske občine z vključenega območja.**

V pogovorih z župani, občinskimi upravami, kulturnimi in drugimi deležniki smo razpravljali o vplivu projekta na specifične potrebe in ambicije vključenih skupnosti. Pogovorom je sledila dinamična izmenjava mnenj, zaključki pa se odražajo skozi celoten pričujoči dokument.

- **Razširili naše interesno območje.**

Pridobili smo uradno podporo 27 občin iz Furlanije Julijske krajine v Italiji. Zavedamo se, da bi zaradi razširitve območja na tej stopnji prijave lahko prišlo do težav pri upravljanju. Vendar smo z lokalnimi skupnostmi zasnovali novo raven partnerstva, ki nam omogoča, da povečamo našo vsebinsko raznolikost in zagotovimo ustrezne nastanitvene kapacitete, infrastrukturo, logistiko in mobilnost.

- **Vzpostavili širok dialog z gospodarskim sektorjem.**

Kandidaturo smo predstavili vsem relevantnim gospodarskim institucijam v regiji. Gospodarska zbornica in Obrtna zbornica v Sloveniji ter Gospodarska zbornica, Konfederacija industrije, Konfederacija obrti in Konfederacija trgovine, turizma, storitev in male industrije (Confindustria, Confartigianato, Confcommercio) v Italiji so podpisale pisma podpore. Pogovarjali smo se z voditelji drugih gospodarskih zavezništev, ki so večinoma nastala med krizo koronavirusa (Rešimo Goriško, Združenje novogoriških IT podjetij itd.), in z več kot 30 posameznimi podjetji (od velikih industrijskih podjetij do obrtnih pivovarn). Z Univerzo v Novi Gorici smo organizirali delavnico "World cafe" za 40 direktorjev regionalnih podjetij.

- **Vključili cilje naše prijave v obstoječe ali nastajajoče strategije.**

Z regionalnim organom upravljanja (Posoškim razvojnim centrom) in občinami smo začeli GO! 2025 vključevati v osnutek Regionalnega razvojnega programa (ki bo potrjen predvidoma v začetku leta 2021). Razvijamo orodja, s katerimi bi našo prijavo povezali s Projektom teritorialnega razvoja, ki bo temeljni dokument v naslednjem programskem obdobju mehanizma Interreg Italija-Slovenija.

- **Povezali GO! 2025 s programom Pilot cities (Pilotna mesta) Agende 21.**

Nova Gorica je med pilotnimi mesti Agende 21. Zaključki delavnice so pokazali, da lahko mesto združi in k delovanju spodbudi raznoliko in angažirano skupino lokalnih akterjev iz različnih okolij, ki kot deležniki sodelujejo pri začetnih korakih skupnega procesa načrtovanja in spreminjanja. Toda delavnica je razkrila tudi veliko slabosti, med katerimi je pomanjkanje platform in omrežij na več razvojnih področjih, mehanizma za vzpostavitev transparentnosti, odprtosti in povečanja udeležbe. Prispevali smo k prvemu osnutku našega delovnega programa, pripravljamo pa tudi razširjeno različico za nadaljnje raziskovanje programov in orodij za učinkovitejše medsektorsko sodelovanje.

2 mesti, 3 cilji

Ko se je leta 2017 rodila ideja za kandidaturo GO! 2025, je ta izhajala iz grenkega spoznanja, da se je regija ujela v spiralo navzdol in je nujno potrebno obrniti krivuljo. "Ko smo pred 30 leti prišli v prestolnico, smo govorili o najnovejših trendih. Zdaj se prepogosto zgodi, da lahko le poslušamo," pravi direktorica Gospodarske zbornice **Nevenka Volk Rožič**.

Odgovor na naše številne izzive je naš "novi kulturni ekosistem". Zgrajen je na vrednotah in ambicijah, ki smo jih v fazi predizbora prepoznali, v fazi izbora pa razjasnili ter izboljšali. Izraz "kulturni ekosistem" smo povzeli iz prednostne naloge 3 delovnega načrta za kulturo 2019-2022 Sveta EU. V tabeli na naslednji strani pojasnjujemo, kako naše ravni dejavnosti vodijo obe mesti k doseganju treh strateških ciljev, ki v naši predizborni prijavni knjigi opisujejo dolgoročni vpliv na kulturno, gospodarsko, urbano in socialno področje.

foto: Jure Batagelj

Spirala navzdol (naši izzivi)

Degradirana mestna območja	Mrtvo mejno gospodarstvo	Demografske težave, beg možganov	Jezikovne ovire breme zgodovine	Gospodarska marginalizacija

Nov kulturni ekosistem (naše vrednote)

Razvoj urbanega tkiva, nova obmejna soseska	Somestje, evropsko državljanstvo	Dvig zavesti, kultura kot katalizator	Mednarodna prepoznavnost, večjezičnost	Inovativnost, razmišljanje izven ustaljenih okvirjev

2021 - 2025 - izvedba

Strategija urbanega razvoja	Čezmejna kulturna strategija	GO! 2025	Razvojni načrti v regiji (Interreg, CTN)	Strategija za razvoj turizma in mestni “brand”

Dediščina - dolgoročni učinek

Nova Gorica in Gorica - eno čezmejno evropsko mesto	Zeleno, živahno mesto z visoko kakovostjo življenja	Inovativno mesto s podjetniško miselnostjo

Cilj1: Nova Gorica in Gorica – eno čezmejno evropsko mesto

Včasih se nam zdi, da smo že skoraj tam. Toda zadnji meseci so nam pokazali, kako krhko je v resnici naše sodelovanje. Dovolj je bil lastnik restavracije, ki se je odločil, da bo sredi karantene svoje hamburgerje prodajal na drugo stran meje, da so se ponovno razplamtele razprave o slovenskih podjetjih, ki kradejo denar Italijanom, in obratno. Z GO! 2025 bomo dvignili delež čezmejnega občinstva na kulturnih dogodkih, spodbujali večjezičnost, našli nove rešitve za ekonomijo po padcu mej in preoblikovali degradirano obmejno območje. Da utrdimo in zagotovimo relevantnost tega, bomo:

- **poskrbeli, da bo čezmejna kulturna strategija vključena v pravni okvir obeh skupnosti kot dolgoročna politika, ki ji bodo zavezane tudi prihodnje občinske uprave;**
- **spodbudili občinski upravi, da najkasneje do leta 2021 začneta delati na skupni strategiji razvoja mest ter na strategijah turizma in blagovne znamke mesta;**
- **v fazi priprave začeli neizprosno iskreno razpravo o tem, zakaj je jezik še vedno ideološko vprašanje;**
- **ohranili pristop od spodaj navzgor, delovali s prebivalci in za njih, spoštovali njihovo občutljivost ter nežno in spoštljivo premikali njihove meje.**

Cilj2: Zeleno, živahno mesto z visoko kakovostjo življenja

Kje bodo delali vaši otroci? Se bodo morali preseliti v večje mesto? Hecno, vendar zdi se, da je to skupni imenovalec večine prebivalcev Nove Gorice in Gorice. Katastrofalni demografski trendi, boleč beg možganov, zapiranje trgovin, prazna stanovanja: to so resnične težave tega območja. Z GO! 2025 bomo privabili obiskovalce in razvili nove produkte kulturnega in gastronomskega turizma, spremenili vzdušje v obeh mestih in ju naredili bolj privlačni, vzpostavili stik s sodobnimi pristopi in življenjskimi slogi. Da pa bi dosegli najbolj ambiciozen del tega cilja, ki je do leta 2040 zmanjšati razliko med povprečno starostjo prebivalcev mest in povprečjem cele države za pol leta, je potrebno dosledno in dobro načrtovano dolgoročno delo. Zato bomo:

- **vključili cilje EPK v Regionalni razvojni program, ki je trenutno v pripravi, in v prihodnje razvojne načrte, pri čemer se popolnoma zavedamo, da moramo svoja prizadevanja usklajevati;**
- **povečali vlogo kreativnih industrij v našem programu in dali večji poudarek dejavnostim za ustvarjanje delovnih mest (nove turistične ponudbe, IT izdelki itd.);**
- **vključili prebivalstvo v razprave o zeleni mobilnosti in trajnostnih oblikah bivanja.**

Cilj3: Inovativno mesto s podjetniško miselnostjo

Osnovno pomanjkanje ambicij in podjetniškega duha je tisto, kar povezuje vse naše izzive. Dobiti naziv Evropska prestolnica kulture bi moral biti prvi korak proti globoki spremembi naše miselnosti, dokaz, da je uspeh dosegljiv, da je sprememba mogoča in da so kreativnost in kreativni ljudje naš najboljši kapital. Pa vendar se moramo naučiti tudi povezovati umetnost in tehnologijo, se naučiti medsektorsko sodelovati, razvijati kreativno, socialno, umetniško podjetništvo. Umetnost spreminja mesta, vendar ni čarobna palica.

"Moj največji strah je, da bo kultura, tako kot vedno, prva žrtev gospodarske krize," je dejala lokalna umetnica **Sendi Mango** med enim od mnogih virtualnih pogovorov GO! 2025. In res je, skupaj z znanostjo. Z GO! 2025 bomo zgradili platforme za vse vrste inovacij, združili umetnost in tehnologijo, kulturo in gospodarstvo, z evropskimi in mednarodnimi povezavami bomo spodbujali kulturno podjetništvo. Toda prepričati odločevalce, naj danes vložijo v dejavnosti, od katerih lahko šele jutri pričakujejo dodano vrednost, je težka naloga, ki se nikoli ne konča. GO! 2025 mora motivirati ljudi, da vlagajo svoj čas in energijo v kulturo, in jih opolnomočiti, da si bodo upali iz ustvarjalnosti napraviti svoj poklic. Zato bomo:

- **še naprej sodelovali z gospodarskim sektorjem, poslušali deležnike in iskali način za spodbujanje resničnega, neposrednega dialoga med podjetji in institucijami;**
- **pripravili namenski petletni delovni načrt za razširitev mednarodnih povezav na vseh področjih;**
- **uvedli inovativna orodja, npr. v urbanističnem načrtovanju (Kulturna izboljšava sosesk) in kulturnem turizmu (Tovarna doživetij).**

GO! 2025
Nova Gorica • Gorizia

V4. SPREMLJANJE IN OCENJEVANJE

Za GO! 2025 pot do uspeha pomeni premagati materialne in nematerialne ovire med našima mestoma in v naših družbah (morda se sliši preprosto, a vsekakor ni) in tako pokazati, da lahko življenje brez meja in čezmejno upravljanje vplivata na krepitev in rast evropskih obrobij, teh šivov in stikov evropskega mozaika.

Uspeh bi za nas pomenil slišati večjezične pogovore v gledališčih, barih in supermarketih. Ustvariti enotno čezmejno kulturno ponudbo za večkulturno in medgeneracijsko občinstvo na dogodkih in kulturnih prizoriščih, ki si prizadevajo za spodbujanje dostopnosti za vsakogar. Uspeh je prevrednotiti trajnostno kmetovanje, vrtnarjenje in našo (kmetijsko) kulturno dediščino ter na njej graditi inovativne rešitve za bolj zelena evropska mesta prihodnosti. Z GO! 2025 bomo odprli nove kulturne krajine, sprožili premik v glavah, zbrali razlike in jih spremenili v različne perspektive: pomembni so dolgoročni učinki in proces je na trenutke bolj bistven od cilja.

Toda ali lahko ta uspeh izmerimo? Vsekakor bomo poskušali. Določili smo jasne cilje, mejnike, ključne kazalnike uspešnosti in trdno strategijo spremljanja in ocenjevanja. Zasnovana je kot koristno orodje za uresničevanje, ocenjevanje, morebitno revizijo in končno izpolnitev ciljev, ki smo si jih zastavili v okviru GO! 2025. Hkrati bomo s postopkom spremljanja in ocenjevanja pridobili dragocene informacije, izkušnje in dobre prakse za prihodnje EPK in za lokalne in nacionalne kulturne projekte večjega obsega. Še več: z novimi podatki in vpogledi želimo prispevati k splošnem ovrednotenju EPK kot aktivnosti EU.

Naš načrt za spremljanje in ocenjevanje sloni na večstopenjski strategiji:

Naša strategija v 9 korakih in "Curriculum prostora"

1. Imenovanje neodvisne institucije/podjetja za nadzor postopka, kakršen je Inštitut za mednarodno sociologijo – ISIG s sedežem v Gorici, ki je že sodeloval v postopku prijave in je oblikoval to strategijo. Ta organ bo imel podporo drugih lokalnih raziskovalnih ustanov (Univerza v Novi Gorici - Raziskovalni center za humanistiko in Poslovno-tehniška fakulteta; Univerza v Trstu - Oddelek za ekonomijo in statistiko ter Oddelek za družbene in politične vede; Univerza v Vidmu - Oddelek za ekonomijo in statistiko ter Oddelek za humanistične študije in kulturno dediščino; Slovenski raziskovalni inštitut - SLORI). Poleg tega bo družba BonsAI strategijo spremljanja in vrednotenja združila z večjezično analizo razpoloženja, da bo lahko spremljala, kaj domačini in obiskovalci menijo o GO! 2025 in našem čezmejnem območju.

2. Vzpostavitev trdnega čezmejnega okvira za spremljanje in vrednotenje, da se prikaže merljivi napredek. Največji izziv za izdelavo takega sistema za GO! 2025 je predvsem čezmejna narava projekta, kar na spremljanje in vrednotenje vpliva na različnih ravneh: od čezmejnega usklajevanja ustreznih kazalcev do postopka čezmejnega zbiranja podatkov. V našem specifičnem primeru je število izhodiščnih čezmejnih raziskav, ki so na voljo, zelo omejeno, in sicer:

- „**Strateška vloga EZTS GO** za družbeno-gospodarski razvoj čezmejnega območja“ (2017, Gospodarska zbornica Gorice/ISIG/IRES), ki zagotavlja statistično pomembno ozadje podatkov in predlaga strateški delovni program za lokalni razvoj, skupen vsem zadevnim deležnikom.
- **Splošni cilj strateškega projekta DIVA** programa Interreg IT-SLO je ustvariti ekosistem čezmejnega sodelovanja, v katerem se bodo razvijale socialne in tehnološke inovacije za prihodnjo družbo. Kreativni in gospodarski sektor bomo opredelili, analizirali, spodbujali, modelirali in zanj izvajali pilotne projekte; s pomočjo rezultatov (orodij) DIVA bomo omogočili nastanek inovacijskega, proizvodnega in uporabniškega ekosistema, v katerem bodo vzpostavljene verižne strukture, ki bodo povezovale inovatorje in ustvarjalce z gospodarstvom, tako da bo pretok od ideje do preverjene in praktične rešitve postal hiter, uspešen in dolgoročno vzdržen.
- **Raziskava kulturnih navad** goriških srednješolcev, ki je bila izvedena med pripravljalno fazo z namenom, da bi spodbudila izdelavo skupne strategije razvoja občinstva, ki bo razširjena na celotno čezmejno regijo.

Če bosta mesti postali EPK, bo treba leta 2021 nujno opraviti več izhodiščnih raziskav, da se ugotovi stanje pred začetkom procesa (tj. kulturna živahnost območja, ravni vključevanja kulturne ponudbe, ...).

3. Sprejetje temeljnih kriterijev:

- notranja in zunanja skladnost: tj. skladnost logike med ravnmi dejavnosti EPK, pa tudi med dejavnostmi EPK in politikami;
- uspešnost ukrepa;

- učinkovitost ukrepa;
- pravična porazdelitev koristi in stroškov med deležniki;
- trajnost ukrepa;
- multiplikativni učinek ukrepa.

4. Oblikovanje sklopov strateških ciljev, ki hkrati uspejo zajeti specifična vprašanja, značilna za GO! 2025 in njegov kontekst, in jih povezati z večjimi okviri za ocenjevanje, kot so, denimo: Unescovih 17 ciljev trajnostnega razvoja in kazalniki Kultura 2030 ter Spremljanje evropskih kulturnih in ustvarjalnih mest (Cultural and Creative cities Monitor).

5. Izbira ustreznih čezmejnih kazalnikov za vsak vidik in oblikovanje s tem povezanih orodij za zbiranje podatkov, tako kvalitativnih kot kvantitativnih. Nekaj primerov:

- Statistika (npr. BDP, povečanje števila hotelskih postelj, število vstopnic itd.);
- Poglobljeni intervjuji s ključnimi deležniki;
- Intervjuji fokusnih skupin z akterji v kulturnem, gospodarskem in tretjem sektorju;
- Anketiranje prebivalcev;
- Zadovoljstvo "kupcev";
- Analiza razpoloženja tako na lokalni ravni (da bi na primer ugotovili, ali vplivamo na diskurz o integraciji) kot na ravni EU (da bi ugotovili, ali nam uspe "doseči" mednarodno občinstvo). Analiza razpoloženja se lahko izvaja tako "osebno" z intervjuji ali orodji za prepoznavanje obraza kot na daljavo z digitalnimi anketami ali analiziranjem povratnih informacij strank (trendi in razprave v družbenih medijih);
- Spremljanje uspešnosti organa upravljanja (npr. transparentnost proračuna, učinkovitost itd.).

6. Začetek prve faze postopka spremljanja januarja 2021 (predhodno – ex ante ocenjevanje).

7. Redno izvajanje zbiranja podatkov, spremljanja in analiziranja (sprotno ocenjevanje). Strategija predvideva redno izvajanje vsake 4 mesece do decembra 2026, ko bo izvedeno končno vrednotenje, s katerim se bodo ocenili celotno izvajanje ter kulturni, socialni, gospodarski in urbani vpliv EPK. Zaradi pogostnosti izvajanja vsake 4 mesece je prilagoditve mogoče vključiti v pravočasne načrte izrednih ukrepov, s čimer se zagotovi ne samo spremljanje napredka, temveč tudi hitro izvajanje učinkovitih prilagoditvenih strategij, skladno z našimi splošnimi cilji. Od marca 2021 naprej bo vsako leto pripravljeno letno poročilo, v katerem bodo povzete dejavnosti spremljanja ter prikazani odzivi in odstopanja.

8. V strategiji spremljanja in vrednotenja je **Curriculum prostora** ozrioma CV prostora projekta GO! 2025 opredeljen kot glavno orodje za razširjanje informacij, ki ga „poganjajo“ podatki, zbrani s spremljanjem. Medtem ko s curriculumom vitae oziroma življenjepisom oseba prikazuje lastne delovne izkušnje, spretnosti in znanja, bomo s Curriculumom prostora prikazali in posodabljali pregled življenja v čezmejnem prostoru ter lokalnim prebivalcem in deležnikom predstavili rast dejanske družbene in gospodarske zmogljivosti ekosistema GO! 2025. Poleg tega želimo s tem orodjem spodbujati primerljivost rezultatov in nuditi vpogled v uspehe in neuspehe predhodnih in prihodnjih EPK – ne samo čezmejnih – in drugih velikih dogodkov ter tako spodbujati učinkovit prenos znanja. EZTS GO bo sprejel protokol, ki bo temeljil na strategiji spremljanja in ocenjevanja GO! 2025 ter Curriculumu prostora in bo omogočal redno ocenjevanje kulturnega okolja na območju tudi po letu 2025.

9. Razširjanje rezultatov. Da bi bili rezultati ocenjevanja dostopni in uporabni za različne cilje, bo naša strategija razširjanja rezultatov uporabljala raznovrstne kanale, dejavnosti in sklope podatkov

- **Platforma GO! 2025**: na digitalni platformi bodo objavljeni Curriculum prostora in poročila, pripravljena vsake štiri mesece.
- **Javna predstavitev** (vsake 4 mesece). Prebivalcem in lokalnim deležnikom bomo predstavili napredek projekta GO! 2025, zbrali njihove odzive, jih kontinuirano vključevali v dejavnosti in krepili njihovo aktivno vlogo v projektu.
- **Socialni mediji**. Poleg napovedi predstavitev, objave poročil in posodobitve CV-ja, bodo socialni mediji tudi orodje za redno razširjanje določenih rezultatov spremljanja s pomočjo infografik, kratkih videov in projekcij.
- **Mednarodne konference.** Udeleževali se bomo mednarodnih konferenc in predstavljali strategijo merjenja in ocenjevanja ter njene rezultate.
- **Mednarodna omrežja**. Pridružili se bomo mednarodnim mrežam z namenom predstavitve rezultatov ter spodbujanja izmenjav in prenosa znanja (npr. Unescova ustvarjalna mesta; Capitales Européennes de la Culture et Cohésion Urbaine transfrontalière).
- **Objave**. Končno poročilo bo objavljeno in prosto dostopno na digitalni platformi GO! 2025.

Tabela na naslednjih dveh straneh prikazuje strukturo vrednotenja in ocenjevanja. Povezuje splošne smernice, ki smo jih določili za GO! 2025, z bolj specifičnimi cilji. Določa dimenzije in ključne kazalnike, ki bodo zagotovili merljivost in ob koncu merjenja zarisali GO! 2025 pot do uspeha.

Ne samo, da bomo v naših kavarnah in barih slišali veliko večjezičnih kulturnih razprav: lahko jih bomo tudi izmerili!

CILJ 1: NOVA GORICA IN GORICA – ENO ČEZMEJNO EVROPSKO MESTO

	Specifični cilji	Vidiki	Kazalniki (primeri)
Kultura	Vzpostavitev čezmejnega kulturnega ekosistema v obeh mestih	Kulturne institucije	▪ Povečanje števila kulturnih ustanov, ki sodelujejo v mreži GO! 2025; ▪ Povečanje števila čezmejnih partnerstev, koprodukcij in sodelovanja pri kulturnih dogodkih.
		Čezmejno občinstvo	▪ Povečanje čezmejne udeležbe na kulturnih prireditvah.
		Evropske mreže	▪ Povečanje skupne udeležbe obeh mest pri evropskem povezovanju in projektih (npr. Mreža mest).
Družba	Spodbujanje večkulturnega okolja	Večjezičnost	▪ Povečanje večjezičnosti (Slovenci, ki govorijo italijansko, Italijani, ki govorijo slovensko, prebivalci, ki govorijo več kot dva jezika); ▪ Povečanje števila kulturnih dejavnosti, ki spodbujajo večjezičnost.
		Bližina evropskim vrednotam	▪ Povečanje števila dogodkov, ki poudarjajo skupne vidike evropskih kultur, dediščine in zgodovine; ▪ Povečanje števila dogodkov, ki spodbujajo kulturno raznolikost, dialog in medsebojno razumevanje med evropskimi državljani.
Gospodarstvo	Spodbujanje čezmejnega kulturnega, enološkega in gastronomskega turizma	Privlačnost območja	▪ Povečanje turističnega direktnega bruto domačega proizvoda območja; ▪ Nova trajnostna integrirana turistična ponudba (kulturna, enološka, gastronomska).
		Privlačnost kulturne ponudbe	▪ Povečanje števila obiskovalcev muzejev, obiskovalcev festivalov in kulturnih dogodkov;
Urbani razvoj	Vdahniti novo življenje obmejnim območjem	Mobilnost in urbano oblikovanje obmejnega območja	▪ Povečanje števila mestnih čezmejnih kolesarskih poti; ▪ Število novih čezmejnih medmestnih koridorjev, kakovost revitalizacije degradiranega obmejnega območja.

CILJ 2: ZELENO, ŽIVAHNO MESTO Z VISOKO KAKOVOSTJO ŽIVLJENJA

	Specifični cilji	Vidiki	Kazalniki (primeri)
Kultura	Izboljšanje kulturnega utripa območja	Kulturna ponudba	▪ Povečanje števila čezmejnih kulturnih dogodkov in obiskovalcev; ▪ Povečanje stopnje zadovoljstva.
Družba	Ublažitev staranja prebivalstva in bega možganov	Priložnosti in izobrazba	▪ Povečanje izbire poklicnih poti in svetovanje mladim na področju kulture; ▪ Povečanje števila pripravništev na področju kulture
		Demografija	▪ Novi prebivalci na tem območju; ▪ Zmanjšanje razlike do državnega starostnega povprečja.
Gospodarstvo	Prispevanje k gospodarski blaginji območja	Razvoj	▪ Nova podjetja (kreativne industrije); ▪ Nove tehnološke/trajnostne rešitve, ki jih ponujajo lokalna podjetja.
		Delovna mesta in poklici	▪ Povišanje povprečne plače; ▪ Nova ustvarjalna in na znanju temelječa delovna mesta.
Urbani razvoj	Spodbujanje čezmejne urbane integracije	Mestna središča	▪ Zmanjšanje motoriziranega prometa v mestnih središčih; ▪ Povečanje možnosti za souporabo koles.
		Primestna in podeželska območja	▪ Povečanje števila primestnih in podeželskih kolesarskih poti; ▪ Izboljšanje javnega prevoza, ki povezuje primestna in podeželska območja z mestnimi središči.

CILJ 3:	INOVATIVNO MESTO S PODJETNIŠKO MISELNOSTJO		
	Specifični cilji	**Vidiki**	**Kazalniki (primeri)**
Kultura	Izboljšanje medsektorskega sodelovanja	Koprodukcije in partnerstva	▪ Povečanje čezmejnih/medsektorskih koprodukcij za kulturne prireditve; ▪ Okrepitev partnerstva med izobraževalnimi ustanovami, kulturnimi društvi in gospodarskim sektorjem.
		Financiranje	▪ Povečanje zmogljivosti kulturnega sektorja za dostop do financiranja iz mednarodnih in zasebnih virov; ▪ Povečanje celotnega proračuna za kulturo.
Družba	Spodbujanje sodelovanja in vključevanja	Društva in NVO-ji	▪ Povečanje števila novih društev in NVO-jev; ▪ Povečanje števila članstev v društvih in NVO-jih, zlasti v starostni skupini 15–25 let.
		Vključenost in dostopnost	▪ Povečanje števila kulturnih dejavnosti/dogodkov, namenjenih vključevanju marginaliziranih skupin; ▪ Nove inovativne mreže skupnosti; ▪ Zmanjšanje digitalnega razkoraka med socialno-ekonomskimi in starostnimi ločnicami; ▪ Izboljšanje dostopnosti prizorišč in kulturne ponudbe (brezmejni prostori).
Gospodarstvo	Povečati delež kulturnega/ ustvarjalnega in trajnostnega gospodarstva	Inovativnost	▪ Nova zagonska podjetja; ▪ Povečanje regionalnega BDP z industrijami visoke tehnologije in elektromobilnosti.
		Trajnost	▪ Število kulturnih dogodkov brez odpadkov oziroma z majhnim vplivom na okolje; ▪ Zmanjšanje vpliva kmetijskega in turističnega sektorja na okolje.
Urbani razvoj		Dediščina	▪ Obnovljena območja dediščine; ▪ Povečanje števila javnih programov, organiziranih na območjih dediščine.
		Načrtovanje	▪ Število državljanov z dostopom do skupne čezmejne brezplačne internetne povezave; ▪ Povečanje števila brezemisijskih vozil in pametnih omrežij; ▪ Povečanje števila prijav na inovativne pilotne projekte urbanega razvoja.

KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Z umetniško vizijo in strategijo GO! Brezmejno želimo aktivirati vse globoke potenciale naših ljudi, krajev, jezikov in kultur.

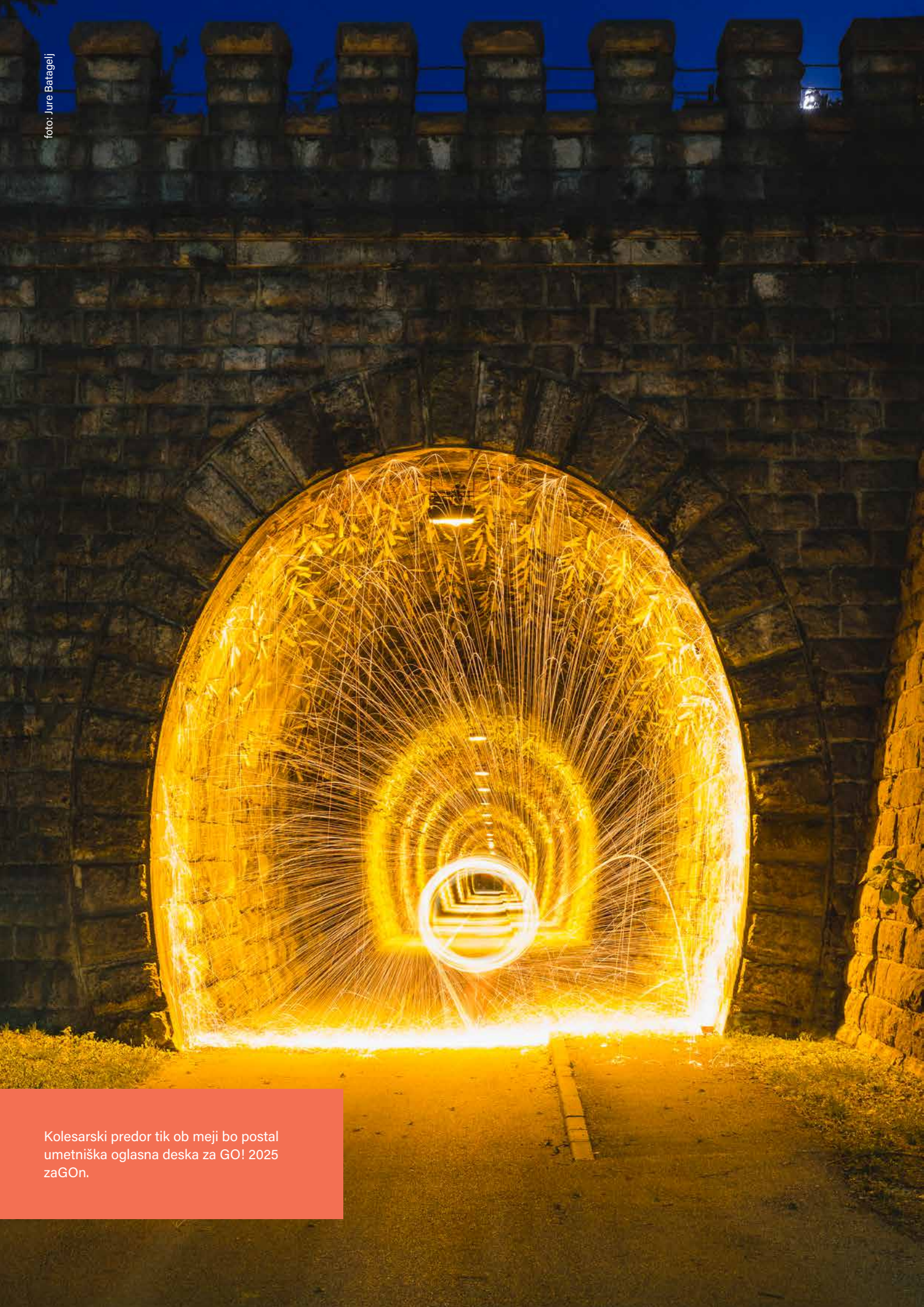

foto: Jure Batagelj

Kolesarski predor tik ob meji bo postal umetniška oglasna deska za GO! 2025 zaGOn.

V5. UMETNIŠKA VIZIJA IN STRATEGIJA

V naših sloganih se poigravamo z besedico GO!, ki je kratica za Goriško, ampak hkrati v angleškem jeziku tudi poziv k akciji, k dejavnosti. Z našo umetniško vizijo in strategijo GO! Brezmejno želimo aktivirati vse globoke potenciale naših ljudi, krajev, jezikov in kultur. Polni energije in pripravljeni, da lahko rečemo: All systems GO! – ZaGOn vseh sistemov!

Če hočemo zagnati to veselo in živahno dinamiko, moramo nekaj sistemov najprej izgnati. Dobesedno. In za vedno. Ne potrebujemo več žalostnih ostankov ideoloških sistemov 20. stoletja, ki se jih še vedno oklepamo, ko se nimamo česa veseliti. Odveč je sistem razumevanja jezika kot ideološke kategorije, sistematično spodbujanje k enojezičnosti v svetu, ki je že dolgo večjezičen. Odveč so ozki miselni sistemi naših predsodkov. Pa tudi sistematično neupoštevanje etničnih, kulturnih, socialnih in drugih manjšin.

Ustvariti želimo nov kulturni ekosistem, novo atmosfero in kulturo skupnega bivanja v enem mestu v dveh državah. Resnično brezmejni in večjezični prostor, v katerem se bomo lahko končno vsi počutili kot doma in bomo vsi slišani. Naša umetniška strategija je GO! 2025 odštevanje.

3 - zaGOn komunikacije!

Naše zgodbe so evropske zgodbe. A včasih tega ne opazimo, ker smo preveč osredotočeni na svojo mejo in tisto, kar leži levo in desno od nje: kot da bi bilo naše edino obmejno območje na svetu. (Če dobro pomislimo - večino meja na svetu so postavili Evropejci. Morda v Evropi res bolehamo za kroničnim "mejitisom").

Lahko se znebimo sistemov, ki nas omejujejo, če svoje zgodbe (ki so pogosto skrite in jih je težko povedati) povežemo z drugimi obmejnimi območji po Evropi. In v svetu. Vemo, da zaradi strahu in razočaranja naša vrata prevečkrat ostanejo zaprta, zaradi česar je težje zares komunicirati. Da smo prepogosto talci lastne preteklosti in nismo sposobni skupaj gledati ven, onkraj. To se mora spremeniti. Kultura in umetnost sta skupni jezik, ki nam omogoča, da vse te zgodbe - naše, vaše in njihove - povemo in razumemo bolj otipljivo in prepričljivo, da presežemo blokade, ki ovirajo njihov prosti pretok. **EPICenter**, **Reševalci spomina**, **Umetnost kot pribežališče** bodo poskrbeli, da bodo elektroni drveli po žicah, ki nas povezujejo.

2 – zaGOn navigacije!

Kaj je pred nami? Kam zremo? Če bomo postavili svoje zgodbe v red, odprli svoja zgodovinska vrata: kam bomo šli? V zadnjih desetletjih nismo bili preveč uspešni pri oblikovanju strateških načrtov, zdaj pa, ko smo se dobro razgledali čez mejo in se zavedamo, da je po vsem svetu veliko skupnosti s podobnimi izzivi in težavami, je čas, da določimo smer. Projekti, kot so **DESTINYation, Brezmejno telo, Pixxel-X**, so tu, da zarišejo pot v prihodnost. Umetniki, raziskovalci, kulturni operaterji bodo prišli in nam pokazali, kako širok in svetel je svet. Svet, ki ga želimo videti in ki želi videti nas.

1 – zaGOn motorjev!

Zmoremo. Ampak tudi ne zmoremo. Imamo znanje, ustvarjalnost, vrhunske umetnike in znanstvenike, sposobni smo zmagovati na evropskih in svetovnih prvenstvih v številnih disciplinah. Ne znamo pa zbrati sil, uskladiti prizadevanj in narediti tako potrebnega koraka naprej. Zdi se, kot da bi pripovedovali o Evropi, toda ne, v tem primeru govorimo o našem somestju. Ostajamo obrobje, čeprav nam ne bi bilo treba. **Soseska, Tovarna doživetij, Cinecittà** bodo preverili turbine. **ISOlabs, Točka srečanja, Pohod za Evropo:** veliki, vključujoči in glasni projekti bodo gorivo, ki ga potrebujemo, da bomo lahko ponosni in da bomo zarohneli.

0 – GOr! Izstrelitev!

Vsa naša prizadevanja se združujejo v izstrelitev leta 2025 in njegove zapuščine. Pogled na shemo v V3 jasno kaže, kako je naša umetniška vizija in strategija GO! Brezmejno povezana z dolgoročnimi strategijami in cilji. Vizija GO! Brezmejno naše izzive spreminja v novi čezmejni kulturni ekosistem ter v vrednote, ki si jih delimo med seboj in z Evropo. Naša umetniška vizija se navezuje na strategijo za uresničitev med letoma 2021 in 2025. Ustvarja sinergije med evropsko prestolnico kulture ter urbano in čezmejno kulturno strategijo, regionalnim razvojnim načrtom ter strategijo razvoja turizma in blagovne znamke mesta. Cilje, zastavljene za GO! 2025, je mogoče doseči le, če umetniško vizijo in strategijo podpirata obe mestni upravi, regionalne in državne oblasti, skupaj s partnerji iz gospodarskega in socialnega sektorja. To je neločljivo povezano z evropsko razsežnostjo in steber našega pristopa k dosegu.

Orkestracija vseh elementov, ki igrajo isto melodijo na različne instrumente, ustvarja zmogljivost, s katero lahko ustvarimo izjemno Evropsko prestolnico kulture.

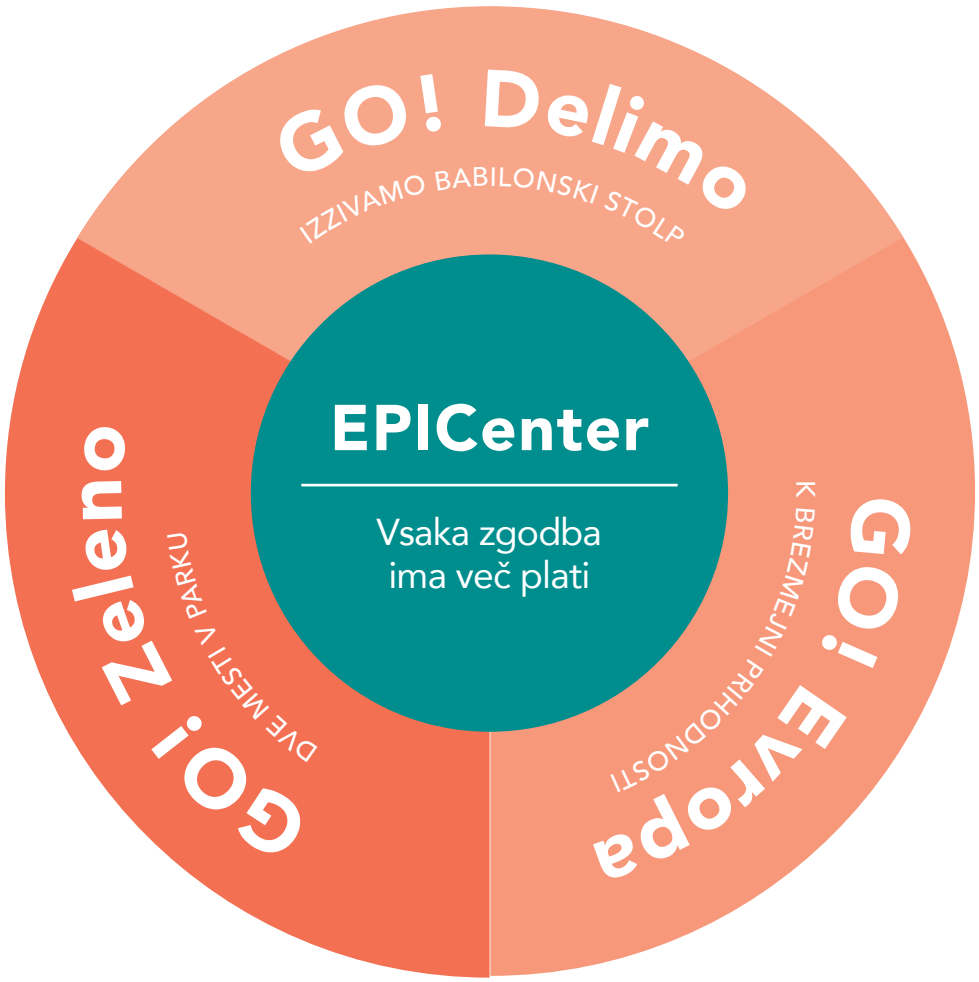

V6. KULTURNI PROGRAM

Skupni trg med mestoma ostaja središče našega kulturnega in umetniškega programa: EPICenter, lokacija naše pisarne za kandidaturo, mesto, za katerega bi radi, da postane vstopna točka v naš GO! Brezmejni prostor.

Trg smo postavili v EPICenter kulturnega potresa, ki bi ga radi sprožili, saj ga ne vidimo le kot stičišča med obema mestoma, temveč tudi kot simbolični stik evropskih različnosti: kultur, jezikov, tradicij, izkušenj, ki so ustvarili našo celino.

Iz te žariščne točke segajo trije "konfini", mejni kamni, tri teme, ki se nam zdijo ključne za našo prihodnost: sodelovanje, povezljivost in trajnost.

Posebno pozornost smo posvetili **digitalni dimenziji** našega programa. Projekti z vsebinami, ki ki jih je mogoče producirati in preko digitalnih kanalov prikazati občinstvu tudi v razmerah, ko veljajo ukrepi socialnega distanciranja, so označeni z ikono:

DIGITALNO

GO! EVROPA
govori o enem mestu, o tem, kako gledamo drug proti drugemu, namesto da bi se obračali stran, o tem, kako se bomo povezali, odprli, se zbližali in usmerili v prihodnost brez meja.

GO! DELIMO
govori o vseh naših jezikih in kodah, s katerimi komuniciramo, o pasivni dvojezičnosti.

GO! ZELENO
poudarja zeleno, trajnostno, promocijo lokalne hrane, vina, povezovanje kulinaričnih tradicij, razmišlja o našem zdravju in dobrem počutju v Evropi.

Vsak temeljni kamen poleg nosilnega obsega štiri sklope projektov.

Vsi partnerji so potrjeni, razen če je eksplicitno navedeno drugače.

EPICENTER

TRG

Popolna prenova skupnega urbanega območja.

S tem projektom, ki ga je sprožila naša kandidatura, ustvarjamo skupno dnevno sobo za obe mesti. Vsako mesto ima svoj glavni trg, toda nov trg bo postal točka, ki bo pripadala vsem nam. Obe občini sta glasovali za popolno prenovo trga in februarja 2020 se je s podporo ekipe GO! 2025 začel mednarodni arhitekturni natečaj. Izveden je bil v skladu s standardom Mednarodne zveze arhitektov (Union International des Architects). To je Unescov standard za mednarodna tekmovanja v arhitekturi in urbanizmu, ki zagotavlja odličnost na področju arhitekture, trajnosti in kulturne raznolikosti. Na natečaj je prispelo 54 projektov iz 18 držav, med njimi so Italija (19), Slovenija, Španija in Francija (5), pa tudi Uganda, Ruska federacija in Japonska.

Prvo nagrado je dobil rimski biro Baglivo Negrini. Njihov projekt naš ljubljeni trg vidi kot streho za nov, podzemni večnamenski prostor za kulturno in druženje - EPIC. Na trgu so premične ploščadi, ki se spuščajo in dvigajo ter tako postanejo tribuna, sedež, miza, oder ali prostor z dežniki in ležalniki. Trg torej predstavlja Evropo z mnogimi obrazi, ki pa so pripravljeni na usklajeno gibanje. Tako bo novi trg služil trem namenom: postal bo dom našemu centru EPIC, razstavnemu prostoru v dveh državah, prizorišče na prostem za koncerte in druge prireditve ter urbana stična točka, kjer se bodo zbirali ljudje z obeh strani meje ter uživali v dogodkih, hrani, pijači in druženju.

Mednarodna žirija je nagradila dela, ki najbolje predstavljajo zamisel o novem skupnem ozemlju v čezmejnem prostoru. Dela, ki šivajo ta prostor s kulturo in evropskim duhom ter se tako skladajo s kandidaturo Nove Gorice in Gorice za Evropsko prestolnico kulture 2025.

Ampak kaj nam bo čisto nov trg, če ga ljudje ne bodo obiskovali? Če ga ne bodo živeli? GO! 2025 je odlična priložnost za oživitev tega novega prostora s številnimi dejavnostmi.

EPIC – KORAK V PRETEKLOST ZA RAZUMEVANJE PRIHODNOSTI

Nov fizični in virtualni razstavni prostor v stavbi v dveh državah bo gostil edinstveno razstavo, ki bo občinstvo spodbudila k razmisleku ne le o zgodovinskih dogodkih, temveč tudi o aktualnih vprašanjih, človekovih pravicah in evropskih vrednotah.

Če je trg predstavitev Evrope, kaj je potem pod njim? Katere so skrite plasti naše enotnosti in raznolikosti? Kako je videti, slišati in občutiti zgodbo strašnega in čudovitega 20. stoletja v stavbi, dobesedno razdeljeni z državno mejo?

EPIC bo prikazoval zapuščino svetovnih vojn, migracij, družinskih delitev in različnih interpretacij zgodovine. Poudaril bo nacionalne posebnosti in skupne evropske vrednote obeh mest. Razvil bo novo razumevanje zapletenih odnosov med zgodovinskimi pripovedmi in pripovedovalci, vključno z manjšinami, obrobnimi skupnostmi in prišleki. Uporabil in primerjal bo skrito kulturno dediščino kot platformo za opolnomočenje ljudi, s transnacionalnim dialogom bo krepil občutek evropske vključenosti.

EPIC bo izobraževalno središče, ki bo domačinom in mednarodnim obiskovalcem pripovedovalo o burni preteklosti regije. Bo velika družbena arena za interpretacijo in ustvarjalnost, saj ne bo le prikazal naše skupne zgodbe z dveh različnih perspektiv, temveč bo raziskoval in v naracijo bključeval tudi tretje, zunanje, evropsko in globalno stališče.

Stalni del razstave EPIC bo raziskal tri ključna zgodovinska obdobja:

- **Novo stoletje:** 1900 - 1920 (Avstro-Ogrska Gorica, nacionalna gibanja, multikulturalizem in razvoj, 1. svetovna vojna, soška fronta in njene bitke, begunci, umetnost in literatura).
- **Evropa in totalitarizmi:** 1920 - 1947 (nove meje, obnova Gorice, vzpon fašizma, migracije in kolonializem, 2. svetovna vojna, fojbe, obdobje zavezniške vojaške uprave).
- **Povojna Evropa:** 1948 – 2004 (gradnja Nove Gorice, povojna politika in odnosi med Italijo in Jugoslavijo, pobegi na Zahod, vsakdanje življenje ob železni ograji).

Teme bodo predstavljene z uporabo inovativnih pristopov, novih multimedijskih tehnologij in metod medkulturnega posredovanja. Skrbniški odbor, ki ga bosta imenovali občini, bo organizacijsko vodil projekt. Mednarodni akademski odbor zgodovinarjev in muzealcev bo nadziral in svetoval kuratorsko vsebino. Kuratorske skupine iz Italije in Slovenije bodo gradile različne, a med seboj povezane pripovedi.

Toda EPIC ne bo le stalna podstavitev. Gostil bo začasne razstave, izbrane bodisi za prikaz primerljivih zgodovinskih izkušenj iz drugih delov Evrope in sveta ali za raziskovanje sodobnih pojavov, dilem o resnici, naracijah in stališčih v digitaliziranem, informatiziranem 21. stoletju. Če bi, na primer, EPIC obstajal že danes, se ne bi mogel izogniti projektu o epdemiji koronavirusne bolezni, kritiki in teorijah zarote.

In nazadnje: EPIC bo platforma za dialog in prizorišče dogodkov. Leta 2025 bo razširjena izdaja mednarodnega festivala **èStoria** oživila debato v čezmejnem območju, vključila najširšo in najbolj raznoliko javnost ter ji približala velike teme zgodovinopisja.

Partnerji: *Goriški muzej, ERPAC - Pokrajinski muzeji Gorica, Muzej novejše zgodovine Slovenije Ljubljana, èStoria (SLO & IT) Zgodovinski muzej Bosne in Hercegovine, Elma Hašimbegović, Sarajevo (BIH); Fundacija za topografijo terorja, dr. Thomas Lutz, Berlin (DE); Muzej Jugoslavije, Neda Knežević, Beograd (SRB); Evropski observatorij spomina EUROM Univerze v Barceloni, Jordi Guixé i Coromines, (ES); Evropski univerzitetni inštitut, dr. Pieter M. Judson, Firenze (IT); Državne etnografske zbirke Saške (DE).*

od leta 2022 dalje, odprtje februarja 2025
Nova Gorica, Gorica
300.000 (sredstva za naložbo v višini 10 milijonov vključena v projekt Trg Evrope / Piazza Transalpina, kot pojasnjeno v V25 in V27)

OD POSTAJE DO POSTAJE GO! 2025 OTVORITEV

Glasbeni festival in kulturno doživetje v obmejnem območju. Popolni otvoritveni dogodek za naše EPK leto.

Pravijo, da je neke zimske noči leta 1975 z avtobusom v Novo Gorico prišel David Bowie. Menda je celo noč hodil naokoli in si zapisoval zamisli ter žvižgal melodije. Veliko jih prisega, da so ga srečali, vendar ga ni nihče slikal, saj takrat še ni bilo pametnih telefonov. Leto kasneje je izdal svoj novi album "Station to station" (Od postaje do postaje). Pravijo, da je bila izkušnja obeh mest tiste noči ključnega pomena za nastanek enega od Bowiejevih "najbolj dostopnih, a tudi najbolj nedoumljivih" albumov. Lažne novice? Urbana legenda?
S2S bo edinstven urbani festival. Udeleženci se bodo lahko prosto potepali ali izbrali vodnika, prostovoljca, ki jih bo vodil skozi več možnih poti, ki bodo povezovale pet tematskih glasbenih "odrov". Upravljale jih bodo lokalne kulturne organizacije v sodelovanju z mednarodnimi kustosi. (jazz klub, skrit na goriških ulicah, rokovski oder na novogoriškem travniku, mednarodno etno prizorišče itd.)

Resničnost trenutka, spomini in fikcija se bodo prepletali, zahvaljujoč **Zvočnim in slikovnim spominskim izkušnjam**, ki jih bosta ustvarjala društvo quarantasettezeroquattro in podjetje aquasumARTE: nastali bodo trije itinerariji, ki premikajo meje prostora in časa in po katerih bodo udeleženci hodili, opremljeni s slušalkami in tabličnimi računalniki. Vijugali bodo med sedanjostjo S2S in tistimi ulicami leta 1975, na katerih je nekdo morda srečal Davida Bowieja ... Kot mnogi festivali bo imel tudi S2S **podzemno dimenzijo** ... ampak dobesedno. Zahvaljujoč centru za raziskovanje krasa Seppenhofer bodo lahko dovolj pogumni šli na sprehod po podzemni Gorici: odkrivali podhode in pešpoti iz srednjeveškega obdobja, zaklonišča, ki dišijo po apnencu, skrivnostne kripte in predore.

S2S bomo predvajali tudi na avtobusnih in železniških postajah naših evropskih partnerskih mest z željo povečati občinstvo in promovirati GO! 2025. Sodelovali bodo tudi bari, pubi in restavracije, ki bodo vzdušje obogatili s svojo prilagojeno ponudbo hrane, vina, glasbe in kulture.

S2S bo tudi socialni eksperiment v povezavi s centrom EPIC. Skrivnostna zgodba o noči Davida Bowieja na tem območju bo razširjena med prebivalstvom in obiskovalci. Se bo ukoreninila, jo bodo domačini pripovedovali s ponosom, tako kot pripovedujejo o obisku Ernesta Hemingwaya med prvo svetovno vojno? Bodo negotove govorice postale spektakularna resnica ali bodo takoj zbledele? Naš cilj je raziskati ta dinamičen odnos med resnico, govorico in prepričanjem.

Govori se, da se bo pozno ponoči S2S končal z zaključnim dogodkom na Trgu Evrope. Toda čemu bomo tam priča? Se bo ponovno pojavil Ziggy Stardust? Bo vstal beli vojvoda? Bo vzšla zvezda? Blackstar? Ali morda neka popolnoma nova, neodkrita zvezda?

Da bi lahko odkrili resnico, bodo morali udeleženci zbirati namige, sodelovati z umetniki in nastopajočimi ter razreševati njihove uganke, da si priskrbijo vstopnico za ta skrivnostni dogodek ... Pridi in poglej!

Partnerji: *Center SIGIC, ASCOM – združenje trgovcev Gorica, KUD Morgan, Kulturni dom Nova Gorica, Controtempo, Mostovna, Punto Giovani Gorica, JSKS, ZKD, KUD Krea, Etnos, ISIG, Quarantasettezeroquattro, SKGZ, aquasumARTE, Zveza slovenskih kulturnih društev, ProLoco, Center ta kraške raziskave Seppenhofer (SLO&IT); Magdeburg 2025 (DE) in druga evropska partnerska mesta.*

Januar 2025
Nova Gorica, Gorica
300.000

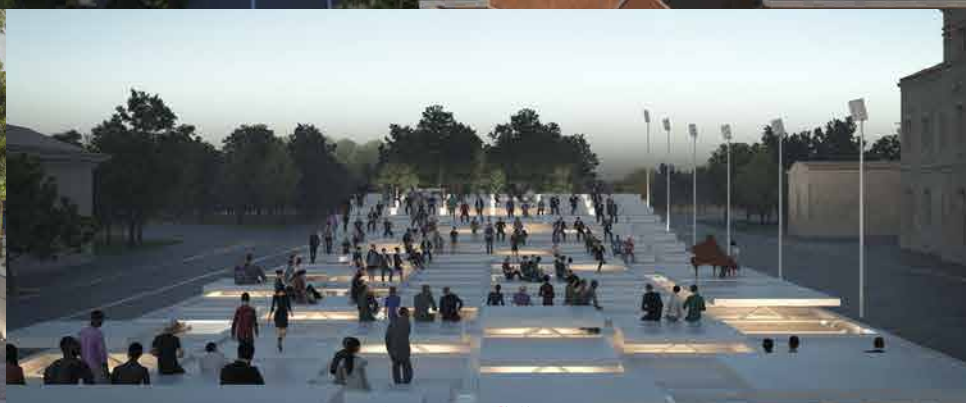

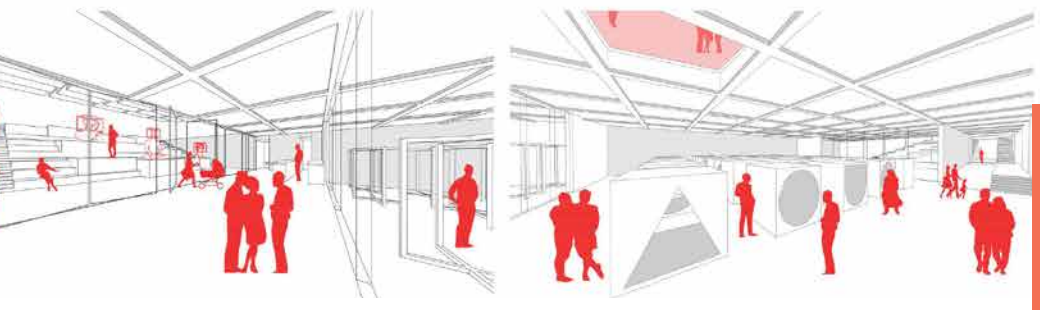

Prihodnost Trga Evrope, kot si jo je zamislil studio Baglivo Negrini iz Rima.

foto: Aljoša Kravanja

Plesni dogodek GO! Borderless skupine M&N Dance Company, v koprodukciji GO! 2025, august 2020.

GO! DELIMO

Brezmejno telo

Plesni in multimedijski performans, ki raziskuje meje telesa in umetne inteligence, izveden v privlačnem in apokaliptičnem vzdušju lokalnega kamnoloma.

Osrednji umetniki v projektu bodo člani skupine **M&N dance company** s sedežem v Novi Gorici, ki jo vodita koreografa in plesalca **Michal Rynia** in **Nastja Bremec Rynia**, diplomanta akademije CODARTS v Rotterdamu, ki ustvarjata svoj prepoznaven plesni slog in govorico telesa.

Po obsežnih raziskavah s partnerji, kot so plesalci in koreografi **Darrel Toulon** iz Avstrije ali **Teet Kask** iz Estonije, in znanstveniki iz vse Evrope, bomo pridobljeno znanje uporabili za ustvarjanje plesne predstave v prav posebnem okolju.

Še vedno delujoči lokalni kamnolom s svojim apokaliptičnim videzom bo scensko ozadje tega izjemnega dogodka, medtem ko se bodo stroji, ki jih sicer uporabljajo za delo v kamnolomu, pridružili človeškim plesalcem s svojim robotskim plesom velikanov.

Projekt bo odkrival omejitve telesa in ples povezal z umetno inteligenco in robotiko. Dvoletno raziskovanje bo umetnike in raziskovalce vodilo k odgovoru na številna vprašanja o prihodnjem odnosu med biološkim in tehnološkim. Kaj se zgodi, ko je človeška telesa mogoče s tehnologijo "optimizirati"?Kaj v prihodnosti sploh bo "telo" in bo um nujno potreboval biološko telo za svoje delovanje? Ali lahko telo z algoritmi premika umetna inteligenca?

Kiborgi postajajo resničnost že z robotskimi rokami in nogami, ki jih je mogoče premikati z močjo človeških možganov. Vprašanje ni, ali bomo z napredovanjem medicinske tehnologije postajali vedno bolj "hibridna" bitja. Vprašanje je, kako naj se na to odzovemo. Bomo tehnologijo izkoristili tako, da nam bo služila, ali bomo podlegli načelu samooptimizacije, vsiljene vsakomur, ki "ni popoln"? To so strašljiva, a neizogibna vprašanja za človeško prihodnost, vendar so v njih tudi upanje in nove rešitve za starajočo se družbo.

Projekt bo povezal raziskovalce, umetnike in znanstvenike različnih strok. Sodelovali bomo z invalidskimi ter drugimi društvi, domovi upokojencev in drugimi ustanovami, kjer bodo umetniki in raziskovalci delali z uporabniki in raziskovali nove tehnologije, ki ponujajo rešitev za specifične zdravstvene težave.

Sodelovali bomo s podjetji, ki razvijajo inovativna orodja za premagovanje ovir pri gibanju. Kako lahko nove tehnologije spremenijo sposobnosti gibalno oviranih? Raziskovali bomo tudi, kako starejšim pomagati izboljšati kakovost življenja s tehnično podporo in inovativnimi orodji.

M&N dance company nastopa na številnih mednarodnih plesnih festivalih, vodi mojstrske tečaje po vsem svetu in izobražuje mlade plesalce v priznani plesni šoli. **Matjaž Farič,** koreograf, režiser, plesalec, ustanovitelj in umetniški vodja zavoda Flota in festivala Fronta@ bo kreativni in organizacijski koordinator projekta. Po končani mariborski baletni šoli in plesni šoli Palucca v Dresdnu v Nemčiji je diplomiral še iz gledališke režije na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Je prejemnik več domačih in mednarodnih plesnih nagrad.

Partnerji: *Darrel Toulon, plesalec, koreograf, in produkcijska hiša skupine The Alpha; D.I D. Dance Identity (AT); Teet Kask, plesalec, koreograf (EE); Pro-Progressione, (HU); Hipp - hrvaški inštitut za gibanje in ples (CRO); Društvo Artisti Associati Gorica; Gledališki center Animazione e Figure; Arctur computing; Galerija Kapelica Ljubljana; Ažmurk - Inštitut za razvoj kulturnih dejavnosti ranljivih skupin; Univerza v Novi Gorici: Laboratorij za kvantno optiko, Center za astrofiziko in kozmologijo, Center za informacijske tehnologije in uporabno matematiko, Center za kognitivne znanosti o jeziku, Akademija Umetnosti (SLO& IT).*

Junij 2025
Nova Gorica
350.000

CANTAQUARTIERI

Od otrok do upokojencev, od umetnikov do prebivalcev, od novega mestnega trga do majhnih skritih kotičkov - ta sklop dogodkov bo vključeval celo mesto z udeležbo občanov.

ODRI V SOSESKI, GALERIJE V PREDDVERJU

Niz participativnih mikro-dogodkov.

V osemdesetih in devetdesetih letih je bila prireditev Cantaquartieri stalnica goriškega poletja. Glasbene šole so organizirale manjše ljubiteljske koncerte na prizoriščih na prostem po vsem mestu. Bilo je kot doma. Zaradi postopnega pomanjkanja sredstev ter naraščajočih stroškov in vse strožjih predpisov se je dogodek postopoma krčil, dokler ni skoraj izginil. Kljub temu nostalgični spomin nanj še vedno vztraja in GO! 2025 je odlična priložnost za oživitev glasbenega poletja.

Od junija do septembra 2025 bodo na sugestivnih lokacijah po Novi Gorici in Gorici (na vrtovih, trgih, skritih dvoriščih ...) zaživeli mikro dogodki. Produkcijski stroški, pokriti iz GO! 2025, bodo omogočili, da lokalni umetniki, društva, orkestri, zbori, glasbene šole, plesne šole, komiki itd. – samostojno oblikujejo in izvedejo program na posameznih lokacijah. Občinstvo bo aktivno sodelovalo tako, da bo predlagalo lokacije in glasovalo za svoje najljubše dogodke na GO! 2025 digitalni platformi. Cantaquartieri poleg koncertov in predstav prinaša tudi čarobnost kinematografije. S pomočjo društva Nuovo Armenia bodo dvorišča postala odlična lokacija za gostovanje "sosedskih projekcij": programa zunaj evropskih filmov, ki se redko predvaja v kinodvoranah. Ta dejavnost je povezana s programom krepitve zmogljivosti Cinecittà.

Obdobje ustavitve javnega življenja spreminja naše dojemanje tega, kaj v resnici pomeni "dom". Tunizijsko-talijanski gledališki kolektiv Collectif corps citoyen bo skupaj s prebivalci območja razvil svoj projekt **HO(ME)**, potujočo odprto predstavo, ki bo razgibala poletje ter ugotovila, ali je dom res tam, kjer je srce.

Partnerji: *Društvo Maestro Rodolfo Lipizer; Društvo Seghizzi; Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel; Društvo Nuovo Armeniaa, Zadruga La Contea, Društzvo Museo-Stazione Trieste Campo Marzio; Društvo Ulični bobni; glasbene šole v obeh mestih in regiji (SLO & IT). CIOFF (Mednarodni svet organizacij za folklorne festivale in ljudske umetnosti) - Sekcija za južno Evropo (FR); Citoyens Collectif Corps (TN / IT).*

April do Oktober 2025
Gorica, Nova Gorica
120.000

KLOVNSKO MESTO

Mesti bodo preplavili klovni s svojimi zabavnimi spretnostmi. Na ta nepozaben dan bodo številne predstave zabavale otroke in družine ter jih popeljale v igrivi in očarljivi svet besed in tišine.

Klovnski jezik je najbolj univerzalen jezik na svetu. Otroci ga razumejo brez besed, ne glede na to, kje so. Zato bomo združili univerzalni klovnski jezik z jezikoma obeh mest. Slišali pa se pa se bodo tudi številni drugi svetovni jeziki, tako da bo občinstvo lahko doživelo barvitost in bogatost te človeške glasbe – jezika.

Klovne z vsega sveta bomo povabili, da v obeh mestih preživijo nekaj dni in svoje predstave uprizorijo na trgih, ulicah, dvoriščih, v atrijih, zlasti pa na odročnih mestih, ki jih javnost običajno ne uporablja. Klovna ali skupino, ki nastopa, boste lahko srečali kjerkoli, zato bi lahko eden izmed ciljev družin bil, da v obeh mestih najdejo čim več klovnov.

Klovni bodo komunicirali z občinstvom in se igrali z besedami prek klovnskega jezika, šal in trikov, tako da se bodo ljudje, zlasti otroci, lahko naučili nekaj lažjih besed. Ponekod bodo za otroke in odrasle organizirani tudi tečaji klovnstva ali delavnice cirkuških šol s poudarkom na različnih jezikih. Na ta način bomo promovirali in oživili tudi kotičke mest, ki so skriti in se sicer ne uporabljajo kot prizorišča kulturnih in drugih dogodkov.

Pozno popoldne bodo vsi klovni prišli na Trg Evrope in nastopili v posebej za to priložnost pripravljeni predstavi pod naslovom Povem s tišino.

Partnerji: *vodilni partner festival Zavodbufeto in Klovnbuf (SLO) s soustanoviteljema Natalijo in Ravilom Sultanovom, diplomantoma moskovske Akademije za cirkuško umetnost in številnimi priznanimi slovenskimi in svetovnimi gledališkimi ustvarjalci; Paolo Nani (IT, FR, DK); Fraser Hooper (ZK); Komik-Trust teater St.Petersburg, (RU); Lesamovar (FR).*

21. in 22. junija 2025
Gorica, Nova Gorica
130.000

foto: David Verlič

TOČKA SREČANJA

Pridi! domov z Aleksandrom Gadžijevim

Čarobno doživetje, ki bo združilo klasično glasbo in naravo s klavirskim koncertom v zraku, visoko nad divjo reko Sočo.

Aleksander Gadžijev, rojen v Gorici (1994), študiral v salzburškem Mozarteumu, je eden redkih slovenskih glasbenikov, ki je požel navdušene in soglasne pohvale mednarodne glasbene skupnosti. Trenutno živi v Berlinu in je dobitnik številnih prestižnih nagrad. Aleksander je veliko nastopal na Japonskem, na številnih največjih evropskih festivalih in po vsem svetu.

Gorica, naravno stičišče ljudstev, kultur in jezikov, je po njegovih besedah odločilno vplivala na njegovo sposobnost vpijanja, obdelave in predelave različnih glasbenih stilov in jezikov.

Aleksandrova "vrnitev domov" bo ekstravaganten in prav poseben trenutek, ki bo njegovo glasbo postavil na čarobno mesto - novo brv čez reko Sočo, ki stoji tik ob starem železniškem mostu v Solkanu s prestižnim rekordom najdaljšega kamnitega loka na svetu. Lepa in divja okolica ima tudi zelo simboličen pomen kot točka, kjer reka Soča prečka mejo med Slovenijo in Italijo. Z večerno osvetlitvijo koncertnega odra, ki lebdi visoko nad reko, in čudovitim razgledom na bližnje gore in na soške brzice bomo ustvarili čarobno doživetje, zlitje glasbe in narave v vsej njuni lepoti.

junij 2025
Solkan, Nova Gorica
110.000

CALCETTO

Turnir v namiznem nogometu brez meja in VIP dobrodelna nogometna tekma.

Ker je v obeh mestih veliko ljubiteljev nogometa, bomo pripravili posebno nogometno tekmo, povezano s tipično lokalno tradicijo, imenovano Calcetto, Calciobalilla ali namizni nogomet, ki se je ob večerih igrala, in se še igra, v lokalih na obeh straneh meje. Bari, gostilne in domačini se bodo pridružili projektu, v katerem bodo mize napolnile glavni goriški trg, Travnik, kjer bo na sončno nedeljo velika tekma s stotinami ekip. Sestavili bomo mešane čezmejne ekipe iz obmejnih mest iz vse Evrope. V tednih pred tem bomo organizirali delavnice, na katerih bodo otroci in odrasli imeli možnost izdelati svoje originalne mize za namizni nogomet iz lesa ali recikliranih materialov. Projekt je tudi dokaz, da niso vse zabavne igre digitalne in da se ni treba igrati sam, zaprt za štirimi stenami. Igranje lahko pomeni tudi smeh, dobro družbo in svež zrak. Dogodek bomo povezali z manj znanimi zgodbami o povezavah med športom in umetnostjo na tem območju: legendarni Pier Paolo Pasolini je bil, na primer, kar dober nogometaš, odraščal je v Furlaniji Julijski krajini in v otroštvu eno leto preživel v Idriji.

Glavna atrakcija dneva bo nogometna tekma s povabljenimi VIP nogometaši z vsega sveta. S pomočjo sodelavcev, predvsem nogometnega trenerja svetovnega razreda in GO! ambasadorja **Edyja Reje**, bomo vrhunske evropske nogometaše leta 2025 povabili na prijateljsko dobrodelno tekmo.

junij 2025
Gorica, Nova Gorica
50.000

VSAKOGARŠNJA ZEMLJA - BREZMEJNI MESTNI PROSTOR

Skupina infrastrukturnih projektov in kulturnih programov, s katerimi se bo degradirano obmejno območje med mestoma preoblikovalo v novo, sodobno sosesko z odprtim, mednarodnim pridihom.

Običajno mu pravimo nikogaršnja zemlja. To je ozemlje, ki si ga vsi lastijo in za katerega nihče ne skrbi. Pas ravnodušnosti in ločevanja. Projekt EPICenter bo preoblikoval trg med mestoma, toda severno od njega leži veliko, pretežno zeleno območje, ki kliče po novem namenu. Mejno območje bomo razvili skozi koncept Kulturno izboljšane četrti, ki ga natančneje opisujemo v poglavju Krepitev zmogljivosti. Upoštevali bomo obstoječe urbane elemente: **Kulturni center Mostovna,** center ponovne uporabe **Muca CUPatarica,** kulturno stičišče **Carinarnica, Muzej na meji, Muzej tihotapstva**. Območje bo prečkala nova čezmejna kolesarska pot, ki bo povezana z obstoječo. Nastal bo nov, okolju in prebivalcem prijazen zeleni koridor do naših kulturnih in zelenih biserov: samostana **Kostanjevica** s čudovitim rožnim vrtom, **Laščakove vile** z bujnim eksotičnim parkom in srednjeveškega **Goriškega gradu**, obdanega z mestnim gozdom.

SUPER 8 (OSMICA/OSMIZZA)

Avtorji: Gregor Božič, Ivan Antić, Sandra Jovanovska, Mateja Fajt, Luca Chinaglia

Nov skupnostni center, ki bo povezoval kulturne in umetniške vsebine z lokalno gastronomijo.

Super 8 bo vsestranski prostor, ki bo služil kot igrivo kulturno prizorišče za ljudi vseh generacij. Ime super 8 (osmica) izhaja iz lokalne tradicije osmic. Osmice ali "osmizze" v italijanščini izvirajo iz 18. stoletja, ko so kmetje smeli 8 dni zapored prodajati svoje izdelke neposredno in brez plačila davkov. Osmice so še danes živahna, spontana zbirališča, kjer ljudje preživljajo večere ob domačem vinu in tipični lokalni hrani.

Super 8 bo vključevala prilagodljivi gurmanski bistro, bar, galerijo, oder, dnevno sobo, tržnico in kulturoteko (knjižnico tiskanih, avdio, video in drugih digitalnih vsebin). Vse strukture bodo modularne in center bo odprt za soustvarjanje. Poleg vsebin, ki jih bodo soustvarjali uporabniki in bodo načrtovane sproti, bo center ponujal tudi ustaljene vsebine na dnevni, tedenski in mesečni ravni. V rednem programu bodo, denimo, mesečna razprava, tedensko kuharsko tekmovanje z lokalnimi sestavinami in podobno. Koncept torej povezuje kurirane prostore in program z odprtimi sklopi, kjer bo vsak dobil priložnost, da, denimo, razstavi umetniško delo ali nastopi s stand-up komedijo. Mesto bo tako na nek način postalo svoj lastni kustos. Cilj tega pristopa je med drugim spodbuditi mlade, ki so se odselili, da se vrnejo in sodelujejo pri prenovi domače kulturne scene. Uvedli bomo digitalni ekvivalent centra, v katerem bo arhiv vseh opisanih dejavnosti.

Partnerji: *Postaja Topolove; DAMS Gorica; Punto Giovani Gorica; Društvo Agorè; Kulturni center Lojze Bratuž (IT); Kulturni center Nova Iskra Beograd; KC GRAD kulturni center; Center Kula (SRB); Kulturni center MKC Skopje (MKD); Wolf kino Berlin (DE); Postaja Sydhavn København (DK).*

od novembra 2024 naprej

Nova Gorica

120.000 (Sredstva za naložbo vključena v projekt Trg Evropa / Transalpina, glej V25 in 26)

KOŠARKA V DŽUNGLI

Avtor: Gregor Božič

Novo košarkarsko igrišče na meji, zgrajeno v botaničnem parku in osvetljeno z led lučmi: umetniški, zdrav in zabaven prostor za mlade.

Ustvariti želimo prostor, v katerem bi se mladi lahko skupaj z mednarodnimi vrstniki ukvarjali s športom in trenirali, hkrati pa bi bili očarani nad naravno lepoto in skrivnostnostjo okolja. To ne bo le košarkarsko igrišče, ampak tudi majhen botanični vrt, osvetljen s sodobnimi svetlobnimi kreacijami, ki bodo nastale v sodelovanju med uspešnimi lokalnimi gospodarskimi družbami, ki se ukvarjajo z razvojem svetil, in mednarodni umetniki. Igrišče naj bi postalo mesto srečanja: preveč lepo, da bi ga lahko ignorirali, preveč dragoceno, da bi ga lahko zanemarili, umetniško delo, preoblečeno v športno infrastrukturo. Prikrita umetnost. Skratka: najlepše košarkarsko igrišče na svetu.

V času, ko je sodobna tehnologija prevzela velik del pozornosti naših otrok, želimo s sodobno tehnologijo polepšati dejavnosti na prostem za mlade in poudariti pomen zelenih otokov v urbanih območjih ter sajenje dreves kot eno najpomembnejših tem za evropsko in globalno prihodnost. Ni treba, da je kultura "elitistična" ali zaprta v klasična, uveljavljena kulturna prizorišča: lahko navdihuje z aktivnostmi na prostem, kot sta šport in botanika.
Projekt bo usmerjen k mladim na zelo neposreden način,

tako da bodo konkretno in dejavno sodelovali pri oblikovanju GO! 2025.

V prvi fazi bosta potekala dva mednarodna odprta razpisa: prvi za botanično in krajinsko zasnovo območja ter drugi za svetlobne instalacije, ki bodo ponoči osvetlile igrišče in park. V drugi fazi bo ob odprtju igrišča mednarodni evropski košarkarski turnir za otroke, ki naj bi postal redni letni dogodek. Poleg tega bosta igrišče in park celoletno igrivo družabno prizorišče, kjer bodo turnirji in delavnice za čezmejno javnost, s posebno pozornostjo do priseljencev in delavcev migrantov. Po letu 2025 bosta igrišče obe občini uporabljali in vzdrževali kot športni objekt in prireditveno prizorišče.

Partnerji: *Intra Lighting; Led Lux; Arboretum Volčji Potok; Športni zavod Nova Gorica (SLO); Športno društvo Unione ginnastica Goricana; ZSŠDI - Zveza slovenskih športnih zvez v Italiji; Združenje Sport per tutti Gorica; Društvo Smilevents (IT); predlagani partnerji: Botanic gardens conservation international (ZK); National Méditerranéen Borquerolles (FR).*

od novembra 2024 dalje
Nova Gorica, Gorica
80.000 (Sredstva za naložbo vključena v projekt Trg Evropa / Transalpina, glej Q25 / 26)

GALERIJA V PREDORU

Star predor, spremenjen v GO! 2025 razstavišče.

Tik ob skupnem trgu je star železniški predor, ki se danes uporablja kot kolesarska pot. Stene predora so idealno platno za promocijo našega GO! 2025. V letu naslova jih bomo uporabili kot umetniško oglasno desko, prostor za kreativno sporočanje naših ciljev, uspehov, načrtov in vrednot ter tako ohranjali stike z lokalnim prebivalstvom in vsakemu obiskovalcu dali priložnost, da učinkovito in hitro ugotovi, kje "se dogaja".

IGRIŠČE (OTROČJE LAHKO)

Otrokom namenjeno območje za čezmejno učenje.

Pasivna dvojezičnost in večjezičnost sta ključni temi naše kandidature. Popolnoma se zavedamo, da je najbolje začeti pri otrocih, če želimo razširiti znanje jezikov, ter da je najboljši način za učenje novega jezika - zabaven način. Učenje novega jezika je, pač, otročje lahko. Večina povojne generacije se je učila italijansko tako, da je gledala risanke in zabavne oddaje na televiziji. Idealno bi bilo, če bi se otroci iz vrtcev in osnovnih šol lahko ukvarjali s skupnimi dejavnostmi in se jezika naučili dobesedno mimogrede. Izkazuje pa se, da skupine ali razreda ni tako preprosto peljati na izlet v tujino. In ja - Nova Gorica je za Gorico tuja država in obratno.
Ustvariti želimo prosto cono za naše otroke. Igrišče, kjer gugalnice nihajo čez mejno črto in te tobogan lahko pripelje na to ali ono stran. In učilnico na prostem, opremljeno z vso digitalno infrastrukturo za kakovostno učenje. Prepričani smo, da bodo učitelji in vzgojitelji iz obeh mest ta prostor z veseljem uporabili za skupne dejavnosti. Igrišče in učilnica, zgrajena iz naravnih materialov, ki ju bodo oblikovali umetniki, izbrani na mednarodnem javnem razpisu, bosta varen, zdrav prostor za naše otroke, da bodo lahko naredili prve brezmejne korake.

Partnerji: *vrtci in osnovne šole v regiji; Taurus group - šport in igrišča Nova Gorica (SLO & IT)*

od novembra 2024 dalje
Nova Gorica, Gorica
60.000 (Sredstva za naložbo vključena v projekt Trg Evropa / Transalpina, glej V25 / 26)

JEZIKOVNA IGRALNICA IN DIGITALNO ZDRAVJE

Interaktivna igralniška instalacija.

Kaj pa, če bi se ljudje lahko naučili drugih jezikov z igranjem iger na srečo: black jacka, baccarata in chemin de ferja? Kaj če bi lahko zmagovalci namesto denarja domov odnesli besede, glagole, besedne zveze in možnost učenja v katerem koli jeziku, ki jim je všeč? Igre na srečo so že desetletja del kulturne in gospodarske krajine tega območja. Kljub temu, da se v zadnjem obdobju sooča z nekaj težavami, igralništvo še vedno igra ključno vlogo pri čezmejni mobilnosti in izmenjavah. Cilj Jezikovne igralnice je obravnavati dve vprašanji: zasvojenost z igrami (igrami na srečo in digitalnimi vsebinami) in jezikovne ovire. Tako kot v običajni, lahko tudi v jezikovni igralnici občinstvo sodeluje v igrah in se preizkusi na igralnih avtomatih. Igre bodo umetniki, jezikoslovci in računalničarji zasnovali tako, da bodo spodbujale učenje jezikov in večjezičnost. Instalacija na prostem bo stala neposredno na mejni črti.

Ker je odvisnost od digitalnih vsebin danes vse bolj prisotna in bo težava v prihodnosti najbrž le še naraščala, se bomo tega vprašanja lotili v sodelovanju z Ambulanto za zdravljenje nekemičnih odvisnosti, ki jo je, kot edino v Sloveniji, ustanovil zdravnik **Miha Kramli.** Za mlade, zasvojene z video igricami, mobilnimi vsebinami ali internetom, bomo pripravili posebne umetniške delavnice (ples, gledališče, šport, risanje itd.). Pod nadzorom dr. Kramlija bo Akademija umetnosti oblikovala tudi poseben in edinstven program računalniške animacije - mladi z digitalnimi odvisnostmi bodo tako dobili priložnost, da v digitalni svet ne vstopajo kot uporabniki temveč kot ustvarjalci.

Partnerji: *Zdravstveni dom Nova Gorica – Ambulanta za nekemične odvisnosti; Kulturhaus Görz; Slovenski Klub; Univerza v Novi Gorici - Akademija umetnosti; Center za večjezičnost - Univerza v Vidmu; HIT; Spintec (SLO & IT); Predlagan partner: Duolingo (ZDA).*

Od februarja do decembra 2025
Nova Gorica, Gorica
70.000

UMETNOST KOT PRIBEŽALIŠČE

Projekti o umetnosti in umetnikih v težkih in ekstremnih okoliščinah. Razstave in gledališke predstave za odkrivanje zdravilne in konstruktivne moči ustvarjalnosti.

MUŠIČ - POKRAJINE TELESA

Razstavni projekt, posvečen delu sodobnega slikarja Zorana Mušiča, ki je preživel taborišče Dachau.

Naš glavni razstavni projekt bo posvečen slikarju Zoranu Mušiču (1909-2005). Mušič, rojen v regiji, je edini slovenski modernistični slikar, ki je dosegel mednarodno slavo. Umetnik z bogatim opusom in močnim svetovljanskim značajem je večino svojega življenja živel med Parizom in Benetkami. Mušič, ki je preživel koncentracijsko taborišče, je večinoma znan po svojih tako imenovanih Dachauskih skicah, več kot 150-ih risbah, ki jih je ustvaril na skrivaj. Po vojni je svojo umetnost razvil skozi vrsto ciklov v različnih tehnikah. Mušič s svojim vizualnim jezikom govori o grozotah in mejah človeškega zla, izraža pa tudi svojo vero v življenje in človečnost. Razstava, ki jo bo zasnovala zgodovinarka umetnosti in dobra poznavalka slikarjevega dela **Nelida Nemec**, bo gostovala na različnih lokacijah. V gradu Štanjel bo glavna tema kraška pokrajina kot navdih, v gradu Dobrovo in palači Attems (Gorica) pokrajina človeškega telesa. V slikarjevi rojstni hiši v Bukovici bomo ustvarili multimedijski pregled umetnikovega življenja in dela, ki bo osnova za stalno postavitev.

Partnerji: *Goriški muzej; občine Nova Gorica, Brda, Komen; Muzej sodobne umetnosti Lah Bled (SLO); ERPA – Pokrajinski muzeji Gorica; Galerija Contini Benetke; Galleria Torbandena Trst (IT); Fundacija Gabriele e Anna Braglia Lugano (CH); Musée National d'Art Moderne Paris (FR); druge galerije in zasebni zbiralci.*

Od februarja 2025 do februarja 2026
Gorica, Dobrovo, Štanjel, Nova Gorica.
350.000

UMETNOST PROTI PUŠKI

Niz dogodkov, posvečenih umetnosti v vojnih časih in na vojnih območjih.

Regija ima dve lokaciji z Znakom Evropske dediščine. Skrivna Partizanska bolnica Franja, globoko v gozdu Cerkljanske, je edinstven spomenik človečnosti. Slovenski partizani so edini na svetu v času druge svetovne vojne gradili poljske bolnišnice. V barakah je zdaj muzej. Cerkev Javorca v občini Tolmin je bila postavljena med prvo svetovno vojno tik za fronto. Leseno cerkev v secesijskem slogu so vojaki različnih narodnosti, ki so se borili na soški fronti, zgradili v spomin na padle vojake, ne glede na njihovo kulturno ali versko pripadnost. Tudi druge lokacije imajo poseben pomen za domačine in Evropejce, na primer Park miru na hribu Sabotin, prizorišče nekaterih najtežjih bitk iz 1. svetovne vojne. Posebni kraji bodo gostili niz dogodkov, ki jih bodo organizirali umetniki, izbrani na mednarodnem razpisu. Cilj je vzpostaviti dialog med zgodovinsko in sodobno vojno umetnostjo in umetniki.

Partnerji: *Mestni muzej Idrija; Tolminski muzej; Muzej velike vojne Gorica; Kulturni konzorcij Monfalconese; Zavod MINK; Fundacija Poti miru v Posočju; društvo èStoria; združenje CulturArti (SLO&IT).*

Junij do september 2025
Cerkno, Tolmin, Gorica
100.000

NESTALNO PREBIVALIŠČE

Serija razstav, posvečenih sodobnim begunskim umetnikom, in senzorialna gledališka instalacija, ki sooči z bolečo izkušnjo "ilegalnega" bivanja.

V Evropi je na stotine begunskih umetnikov - in za mnoge je umetnost edino prebivališče. Navdahnjeni z zgodbo **Abdula Haye Hameda**, afganistanskega slikarja, ki živi v Gorici, bomo na meji postavili razstave na prostem, tako da bodo dela vidna z obeh strani.

Povabili bomo begunske umetnike iz vse Evrope, da nam pošljejo svoja dela v fizični ali v digitalni obliki, tako da bomo izdelali kopije, in jih razstavili na mejni ograji. Tako bo tudi Abdul, ki zaradi statusa begunca ne more zapustiti Italije, imel priložnost biti prisoten na otvoritvi svoje razstave v tuji državi - Sloveniji, čeprav bo fizično stal na italijanskem ozemlju.

Drugi del projekta je namenjen nam, evropskim državljanom, ki nismo doživeli vojne. Toda naši predniki in sosedje so jo. Postavili bomo senzorialno gledališko instalacijo, posvečeno prehodu meje. Poustvarili bomo izkušnjo človeka, ki potuje brez "pravega" potnega lista, brez domovine, prijateljev in sorodnikov, izkušnjo mnogih ljudi, s katerimi se vsak dan srečujemo v evropskih mestih.

Obiskovalci bodo lahko skozi interakcijo, veččutno percepcijo in medkulturno razumljivo vsebino doživeli širok spekter občutkov in čustev. Sodelovali bomo s soustanoviteljico Zavoda Senzorium **Barbaro Pio Jenič**, pionirko senzoričnega gledališča v Sloveniji z bogatimi mednarodnimi izkušnjami.

Partnerji: *umetniki - begunci (javni razpis); Qcode; Tenda per la pace e i diritti Gorica; Amnesty international Slovenija in Italija; Zavod Senzorium (SLO&IT).*

2025
Gorica, Nova Gorica
130.000

BASAGLIA: USODNI SPOPAD SLAVNIH

Igriva serija dramskih dvobojev z udeležbo občinstva. Po navdihu dela goriškega psihiatra Franca Basaglie, ki je obrnil na glavo pristop k duševnim boleznim in institucionalizaciji.

Vsi v okolici so nori! Lahko jih vidite, kako se sprehajajo naokoli, prepričani, da so nekakšni lokalni "zvezdniki" iz preteklosti: pesnik Srečko Kosovel je ravno šel mimo, arhitekt Max Fabiani je bil opažen v nakupovalnem središču, medtem ko so maršala Tita videli na kavi na Trgu Evrope s cesarjem Otonom III. So iz preteklosti, vendar jih zelo skrbi sedanjost: ko se srečajo, se začnejo prepirati o resnih stvareh: stereotipih, narodih, mejah ...

Projekt želi pokazati, da sta norost in razumnost prepletena, da nista dve različni, ločeni stanji. Obravnava naraščajočo polarizacijo idej in nezmožnost oblikovanja skupnih podlag za komunikacijo o težkih temah. Skozi leto 2025 bo zaživelo več dramskih dvobojev na nenavadnih javnih krajih. Igralci se bodo prelevili v slavne osebnosti iz preteklosti; komiki/scenaristi bodo napisali scenarije. Vsak dvoboj bo moderiral igralec v vlogi psihiatra Franca Basaglie, ki je v goriški bolnišnici eksperimentiral s svojo idejo o deinstitucionalizaciji.

So nastopajoči nori? Je noro občinstvo, ker jih posluša? Dvoboji bodo posneti in predvajani kot podcast prek platforme Borderless Wireless. Občinstvo bo z igralci komuniciralo na različne načine, od vprašanj in izzivov do tweetov v živo. Z uporabo različnih jezikovnih in prevajalskih rešitev bo omogočeno sodelovanje širše javnosti, projekt pa bo tako prinesel tudi razvoj novih tehnik za premagovanje jezikovnih ovir. Veliki zaključni dogodek bo potekal v parku Basaglia in bo okronal najbolj norega med vsemi.

Partnerji: *Združenje Artisti Associati; Zavod Scaramouche; Združenje ŠENT; skupina Terzo Teatro Gorica; Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič; Zadruga La collina / Parco Basaglia; Gledališče Miela Bonawentura Trst - Pupkin Kabarett; Lunatico Festival Trst; Festival Invisible cities Gorica (SLO & IT).*

Od maja do septembra 2025
Nova Gorica, Gorica
120.000

TAKTILNA GALERIJA

Avtor: Katarina Kogoj

Kraj, kjer se dotaknete umetnosti - fizično in v razširjeni resničnosti

Svet spoznavamo s pomočjo vseh čutil. Odkrivanje umetnosti z dotikom doda večplastno in osebno izkušnjo tako za slepe in slabovidne kot za videče. Ta muzej s 3D reliefnimi slikami in kipi bo spodbudil obiskovalce, da odkrijejo umetnine s čutom tipa. Del izkušnje bo okrepila tudi razširjena resničnost. Tehnologija Haptic omogoča vstop v muzej v Sloveniji in dotik umetniških del partnerskih muzejev, oddaljenih več sto kilometrov. Vendar se ne bomo ustavili pri dotiku, ampak bomo skozi številne dogodke vključili tudi druga čutila. Slepi in slabovidni igralci, vodniki in mladi bodo obiskovalca popeljali skozi različne izkušnje. Projekt načrtujemo z močno podporo lokalnih in mednarodnih združenj slepih in slabovidnih.

Partnerji: *Muzej Omero (IT); Gledališče slepih in slabovidnih Novi Život (CRO); Območno združenje slepih in slabovidnih Nova Gorica; Center IRIS - Center za izobraževanje, rehabilitacijo, vključevanje in svetovanje; Goriški muzej (SLO); Taktilni muzej Neuro-Digital (ES) Lighthouse for the Blind (GR); Lathatatlan (HU).*

Od januarja do decembra 2025
Nova Gorica
200.000

STOJA NA MESSERSCHMIDTOVI GLAVI

Virtualno srečanje družine 54-ih osupljivih kipov.

Bavarski kipar Franz Xaver Messerschmidt je skulpture Kopfstücke (glave) ustvaril med letoma 1770 in svojo smrtjo leta 1783. V mislih njihovega ustvarjalca naj bi kipi predstavljali celoten spekter človeških izrazov, za katere je menil, da jih je 64. Do danes se je ohranilo 54 izvirnikov. Razpršeni so po vsem svetu in, noro, dva sta v Gorici. Raziskovalci so kiparjevo obsedenost s temi zanimivimi in pogosto smešnimi doprsnimi kipi razlagali na različne načine: videli so jih kot amulete, ki naj bi ga zaščitili pred nevarnimi duhovi, znake njegove duševne bolezni ali način, kako izpopolniti upodabljanje človeškega telesa. Za GO! 2025, želimo združiti vse glave, tako da jih bomo lahko, prvič po Messerschmidtovi smrti, spet videli skupaj. Seveda takšno srečanje prinese težav čez glavo, toda tehnologija nam je lahko v pomoč ... Kaj pa video klic s 54 molčečimi, čeprav zelo izrazitimi in izraznimi udeleženci?

Partnerji: *Fundacija Coronini-Cronberg; Muzej Belvedere Dunaj (AT); Muzej likovnih umetnosti Budimpešta (HU); Alienazioni; Lunatico; Park Basaglia (IT).*

Januar 2025
Gorica
100.000

KNJIŽEVNOST NA POTI

Sklop, ki spreminja dojemanje branja kot samotne in mirujoče dejavnosti ter potiska literaturo čez meje knjižnih polic in platnic.

RISTANC

Strip, napisan s stenskimi poslikavami po obeh mestih.

Navdihnjen z delom argentinskega pisatelja Julia Cortázarja, je Ristanc umetniški projekt, katerega namen je ustvariti vrsto velikih stripov na stenah in zgradbah v nedokončanih, propadajočih ali zapuščenih območjih.

Murali, ki jih bo oblikoval glavni avtor, v Vidmu vzgojeni pariški grafični romanopisec in ilustrator Manuele Fior, so zasnovani kot del edinstvene, odprte stripovske zgodbe z več prepletenimi pripovednimi smermi, ki se razpletajo po vsej Novi Gorici in Gorici. ne glede na kakršno koli upravno in jezikovno mejo. Na ta način bralci postanejo književni popotniki, ki odkrivajo nove poti in smeri v pogosto pozabljeni obrobni urbani teksturi čezmejnega območja.

V oblačkih stripovskih ilustracij bodo uporabljeni različni jeziki, vsak mural pa bo opremljen s QR kodo, ki bo omogočala dostop do posebne mobilne aplikacije, preko katere bo občinstvo lahko sodelovalo. Od leta 2021 bodo lokalni in mednarodni umetniki, ki ustvarjajo murale, povabljeni na posebne delavnice v šolah, kjer bodo učencem predstavili svojo umetnost in obrt ter z njimi izvedli poslikave za oživitev šolskih zidov. Razvit bo projekt za krepitev zmogljivosti, v okviru katerega bomo na Goriškem izvedli poletno šolo za mlade evropske umetnike.

Partnerji: *Manuele Fior - umetnik; Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici (SLO); Kulturno društvo Vivacomix, Združenje Ukkosen Teatteri (ITA); Magdeburg 2025 - Urbane barve (DE); Festival BD Lyon (FR); Stichting Cultura Nova - Fundacija za ulično umetnost (NL).*

2021 do 2025
Gorica, Nova Gorica
130.000

DOBRIH DVAJSET

Potujoča instalacija in pisateljska soba, posvečena pesniku Srečku Kosovelu in filozofu Carlu Michelstaedterju.

Srečko Kosovel (1904-1926) je eden najzanimivejših slovenskih pesnikov. Kljub kratkemu življenju je zapustil impresiven umetniški opus. Njegovi izbruhi konstruktivistične energije, konsi, ga uvrščajo med najmočnejše evropske glasove svoje generacije. "Milijoni umirajo, / a Evropa laže. Rušiti. Rušiti. Rušiti!": pesnikov krik v 20. stoletju konfliktov, negotovosti in sovraštva. Carlo Michelstaedter (1887-1910) je bil filozof, rojen in vzgojen v goriški judovski skupnosti. Diplomiral je v Firencah, z diplomskim delom o prepričanju in retoriki v antični filozofiji - filozofsko mojstrovino briljantnega mladega uma. Michelstaedter se je ustrelil le nekaj dni po tem, ko je oddal svoje delo. "Kdor se boji smrti, je že mrtev," je zapisal. Kaj pa strah, uničenje, Evropa in življenje v 21. stoletju? Zgradili bomo potujočo instalacijo, "think tend" – šotor za razmišljanje - in osvojili glavne trge v mestih po vsej celini, s poudarkom na evropskih prestolnicah kulture. Dvignili bomo mednarodno prepoznavnost Kosovela in Michelstaedterja ter v šotor povabili mlade pesnike in filozofe, da tam ustvarijo nove verze in misli za Evropo. Leta 2025 se bodo udeleženci srečali na Vojskem, majhni vasici s festivalom, posvečenim pesniku Črtomirju Šinkovcu, in popolnoma delujočo partizansko tiskarno, kjer bodo mladi misleci lahko lastnoročno natisnili svoja dela.

Partnerji: *Mestna knjižnica Idrija, Kosovelov dom Sežana (SLO); regionalne knjižnice; Novi Sad 2021 (SRB), Esch 2022 (LUX); Veszprém 2023 (HU); Bad Ischl 2024 (AT); Tartu 2024 (EE); Chemnitz 2025 (DE).*

2023 do 2025
EU
110.000

BIBLIOBUS

Odslužen tovornjak potujoče knjižnice, spremenjen v premični literarni oder.

Postali bomo literarni potepuhi. Za predstavitev različnih kultur bomo v letu 2025 uporabili stari Bibliobus (tovornjak potujoče knjižnice). Manj znano furlansko kulturo bo predstavil avtobus, napolnjen s furlanskimi knjigami, govorci, pesniki, pisatelji ... potovali bodo naokrog do najbolj oddaljenih krajev, kjer bodo imeli branja, razprave: to bo torej potujoči oder za literaturo in kulturo. Seveda bomo na Bibliobus "naložili" italijanščino in slovenščino, pa tudi kulture nacionalnih skupin, ki živijo na tem območju (od nekdanjih jugoslovanskih držav do Kitajske).

Partnerji: *Goriška knjižnica Franceta Bevka (SLO); Narodna knjižnica Isontina; Slovenska narodna knjižnica Gorica; Furlansko filološko društvo; Kulturhaus Görz (IT); veleposlaništva v SLO in IT.*

2025
REGIJA
30.000

foto: Veronika Kravos

TA DRUGI RADIO

avtorja: Festival Postaja Topolove in društvo Robida

Internetna platforma, podcast in internetni radio, ki povezujejo vse vrste manjšin.

Projekt temelji na zamisli o pasivni večjezičnosti, o tem, da je treba poslušati različne jezike: ne le jezike etničnih manjšin, temveč tudi obrobne diskurze različnih marginaliziranih skupin, in jih spoznavati, razumeti, čeprav ne nujno tudi govoriti. Ta drugi radio se želi ukvarjati z obrobnimi temami ter na naše lokalno manjšinsko ozemlje pripeljati specifične vsebine in težave drugih etničnih in kulturnih manjšin. Osredotočil se bo tudi na jezik, ki ga imamo za univerzalnega - zvok. Skozi različne zvoke in terenske avdio posnetke bo predstvaljal kraje, ljudi, njihove navade, njihov vsakdan. Ta del bo nastal v sodelovanju s projektom Radia France International z naslovom Ecouter le monde (Poslušati svet). Postaja Topolove je umetniški festival v majhni vasici na meji v Benečiji, kjer živi pomemben del slovenske manjšine. Festival povezuje umetnike in obiskovalce z vsega sveta ter v oddaljene podeželske kraje vsako leto pripelje sodobno umetnost.

Partnerji: *Radio Onde Furlane v furlanščini (IT); BRBA Irratia - svobodni baskovski umetniški radio, ki ga kurira zvočni kolektiv Audiolab (ES); Radio France International (FR); Radio Študent Ljubljana (SLO).*

2024 IN 2025
EU
€ 40.000

GO! EVROPA

DESTINYATION - DOTIK USODE

Pridi! Domov s Tomijem Janežičem in Simono Semenič

Izvirni gledališki projekt dveh mednarodno priznanih ustvarjalcev, ki bo nastal po dvoletnem raziskovanju z metodo psihodrame.

Predstava se sprašuje o usodi in naših poskusih, da bi ji ubežali. Temelji na zgodbi o tem, kako se je zgodilo, da imamo na Goriškem grobnico zadnjega francoskega kralja, ki je, zanimivo, tudi edini kralj, pokopan na slovenskih tleh. Zadnji kralj iz dinastije Borubonov, Karel X, se je rodil v Versaillesu in je 6. septembra 1836 po spletu okoliščin umrl v palači Coronini v Gorici. Pokopan je bil v majhni cerkvi na Kostanjevici, ki je danes del Nove Gorice. Čeprav je imel najboljše zveze in bogate prijatelje po vsej Evropi, je bil begunec – zaradi revolucije je moral z družino pobegniti iz Francije. Po dolgem obdobju bežanja in selitev se je ustalil v Pragi, vendar jo je zapustil, saj se je bal epidemije kolere, in prišel v Gorico. Po samo dveh dneh je zbolel ravno za kolero in po nekaj tednih umrl. Iz svoje sobe v palači Coronini je imel razgled na cerkev in samostan na Kostanjevici in njegova zadnja želja je bila, da bi bil tam pokopan.

Karel X. je bil ena redkih žrtev smrtonosne bolezni na območju Gorice. Med bežanjem pred njo je na tem odročnem kraju, za katerega prej sploh ni vedel, srečal svojo usodo. To nas spominja na zgodbo Zmenek v Samari: ta govori o človeku, ki poskuša ubežati smrti, ko jo vidi v Bagdadu, tako da odhitiv Samaro, kjer ponovno sreča smrt. Ta mu pove, da je bila presenečena, ko ga je zjutraj videla v Bagdadu, saj sta imela zvečer zmenek v Samari. Ali torej lahko ubežimo sami sebi, ali lahko premagamo svojo usodo? Je bežanje najboljši način ali se je treba upreti in se soočiti s sabo in okoliščinami? V luči nedavne pandemije ta zgodba postaja še bolj zanimiva.

Ustvarjalna ekipa bo v različnih mestih in partnerskih institucijah ter v različnih jezikih izvajala delavnice, postopek pa naj bi se začel vsaj dve leti pred premiero leta 2025. Rezultat projekta bo gledališka igra in predstava, ki bo obravnavala različne destinacije v EU, jezike in Ojdipovo vprašanje. Igralce bodo izbrali med udeleženci in produkcijo postavili v SNG Nova Gorica, kjer bo tudi premiera.

Vodilna umetnika sta gledališki režiser in psihodramski psihoterapevt **Tomi Janežič** in dramska pisateljica **Simona Semenič.** Oba prihajata z GO! območja, vendar sta svoji karieri ustvarila najprej v Sloveniji, nato pa tudi v tujini.

Tomi Janežič je znan gledališki režiser, ki dela v gledališčih po vsej Evropi, in profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Janežičeva edinstvena tehnika, poglobljeno delo z igralci in psihodramski pristop k gledališkemu delu predstavljajo prelomno izkušnjo za igralce, sodelavce in občinstvo. Za svoje delo je prejel številne nagrade tako v Sloveniji kot tujini.

Simona Semenič je ena izmed najbolj nagrajenih in prevajanih dramskih pisateljic v Sloveniji. Njene drame so prevedene v devetnajst jezikov ter objavljene in uprizorjene v več evropskih državah, v ZDA in na Bližnjem vzhodu. Piše, režira in izvaja tudi avtobiografske eksperimentalne gledališke predstave, kot soavtorica in dramaturginja pa sodeluje z uglednimi gledališkimi režiserji.

Partnerji: *SNG Nova Gorica; Kreativni center za umetniške raziskave, ustvarjanje, bivanje in izobraževanje Krušče (SLO); Združenje Artisti associati Gorica; SSG Trst (IT), festival Mittelfest Čedad (IT); Outis center Milan (IT).*

od 2022 naprej , premiera februarja 2025

Nova Gorica, Gorica, EU

350.000

foto: Jure Batagelj

POHOD ZA EVROPO

Sklop, posvečen starodavnemu, preprostemu, a hkrati tako pomembnemu dejanju hoje in moči ljudi, ki hodijo za ali proti, dlje in onkraj.

POHOD PRIJATELJSTVA

Simbolični pohod, povezan z različnimi kulturnimi dogodki, se bo 1. maja zgodil v Novi Gorici in Gorici ter sočasno v partnerskih mestih po Evropi, ki jih deli državna meja.

Želeli bi razmisliti o hoji, tu, sredi Evrope, ugnezdeni med Alpe in Sredozemsko morje. V pokrajini, določeni s potmi, ki jo prečkajo že od zore časov. Na poti iz Amsterdama v Atene, iz Carigrada v Rim, iz Benetk v Peking, iz Pariza v Sarajevo, so trgovci, vojaki, kralji in romarji stoletja hodili po dolinah Soče in Vipave. Zdaj hodimo za zdravje in kondicijo, da najdemo svoje notranje ravnovesje, si naberemo telesne in duhovne moči. Seveda, če imamo srečo in smo bogati. Če smo obupani in revni, romamo iz Alepa v Hannover, iz Kabula v Stockholm, iz Tripolija v Milan. Ustavljamo se ob mejah, se spotikamo v obrabljenih čevljih, borimo se, kot naši davno izgubljeni predniki, za goli obstoj. Dejansko v obeh primerih hodimo k boljšemu življenju. Sprehodi, pohodi, gibanja, so velikokratkrat preusmerili tok zgodovine. Evropski narodi so na ulice in trge hodili za boljšo, pravičnejšo in humano družbo. Je Evropa danes vredna, da hodimo zanjo in k njej?

"Pohod prijateljstva" (La marcia dell'amicizia) je bil velik športni dogodek, ki je potekal enkrat na leto v 70. in 80. letih - na spomladansko soboto je za en dan odprl meje. Italijani in Slovenci so skupaj hodili po krožni poti med mestoma in prosto prehajali mejno črto, ne da bi jim bilo treba pokazati dokumente. Potrebovali so le skromni kartonček za udeležence, ki so jim ga dali organizatorji. Bila je resnično schengenska izkušnja, še preden je kdo lahko sanjal o Evropi brez mejnega nadzora. Prvi pohod je bil leta 1976, devet let, preden je bil sploh podpisan Schengenski sporazum. Domačini so na pohodu sodelovali z navdušenjem – na svojem višku je dogodek privabil več tisoč udeležencev. Sklepno dejanje je bil skupni obrok na enem od mestnih trgov: "pašta", seveda, kuhana in postrežena iz velikih loncev. Pohod prijateljstva je simbol sodelovanja na meji, jasen znak, da je bila regija v 20. stoletju s svojo čezmejno miselnostjo nekaj korakov naprej. 21 let po vstopu Slovenije v EU Nova Gorica in Gorica ne želita gledati le druga proti drugi, temveč skupaj zreti v Evropo. Zato želita povabiti tudi druga mesta (s katerimi smo že stopili v stik in si zagotovili njihovo sodelovanje), da se pridružijo pohodu: skupaj želimo korakati za evropske vrednote: kulturno raznolikost, solidarnost in sodelovanje.

Mesti bosta prizorišči celodnevnega dogodka. Začelo se bo s **kresovi**, ki bodo razsvetljevali vrhove vzdolž meje in obujali starodavni predkrščanski obred prinašanja svetlobe in upanja. Nato pa bodo od polnoči do polnoči na različnih lokacijah v sodelovanju z lokalnimi društvi in umetniki potekali kulturni, znanstveni, športni, kulinarični in drugi dogodki. Želja je čim bolj odpreti vrata predlogom in pobudam, ki vključujejo skupnost. Prednost bodo imele zamisli, ki vključujejo občinstvo in mu dajejo aktivno vlogo.

Na koliko načinov lahko ljudje prečkajo mejo? V čolnu, v letalu, na jadralnem padalu, po vrvi .... Kako lahko umetnost prestopi mejo? Z noto na dolgi struni, laserskim žarkom, plesnim korakom. Iskanje odgovorov bo ustvarilo lep, zabaven dan ...

Popoldne se bo glavni pohod sočasno začel v vseh vključenih mestih. Na poti bodo nameščeni zasloni s kamerami, tako da bo posameznik med hojo v Gorici ali Novi Gorici lahko pomahal so-Evropejcu, ki se bo sprehajal po Görlitzu ali Narvi.

CROSSINGS

Avtor: BridA/Tom Kerševan, Sendi Mango, Jurij Pavlica

Interaktivna instalacija, ki spreminja gibanje čez mejo v video in avdio umetnost.

Umetniška instalacija in performans kolektiva BridA bo pomemben del dogodka. V Crossings (prehodi) prehod meje postane simbol živega tkiva, ki tvori somestje. Z umetniško preobrazbo nadzorni sistemi izgubijo svojo negativno konotacijo, ker namesto nadzora predstavljajo prosto gibanje. Projekt bo zajemal različne lokacije ma mejnih prehodih, trgih in ulicah. Na vsaki lokaciji bo s sledenjem gibanja ustvaril različne avdio-vizualne učinke, ki jih bodo nato dopolnili izbrani ustvarjalci. Podatki iz lokacij bodo predvajani na velikih video stenah na Trgu Evrope. Zvok in slika projekcije bodo sestavljeni iz podatkov, zajetih na lokaciji, glasbenih posegov in algoritemskega izračuna sledenja gibanju ljudi na trgih in ulicah. Animirana slika in zvok se bosta odzivala v realnem času in odražala vrvež pohoda. S plastenjem avdio-vizualnih informacij in s prilagojeno aplikacijo bo projekt ustvaril edinstveno dinamično podobo somestja ter izbrisal abstraktne meje, ki nesmiselno ločujejo prostor.

Partnerji: *Razdeljena mesta - Görlitz / Zgorzelec (DE / PO); Českí Těšin / Cieszyn (CZ / PO); Narva / Ivangorod (ES / RU); Valga / Valka (ES / LTV); Brod (BiH), Chemnitz (DE), Celovec (AT); kulturna, humanitarna in športna združenja (SLO in ITA).*

1. maja 2025

Nova Gorica, Gorica, EU

180.000 (za oba projekta)

foto: Maja Murenc

TVOJA MEJA JE MOJA MEJA

Potujoča razstava, serija pogovorov med evropskimi obmejnimi ljudmi, družbena raziskava in kampanja za ozaveščanje.

Dobro je vedeti, da v svojih izkušnjah z mejo nismo sami. Pandemija je še enkrat pokazala, kako tesno so povezane naše zgodbe. Pripravili bomo lahko potujočo razstavo fotografij z razdeljenimi trgi in ulicami, obmejne ljudi različnih okolij in poklicev pa bomo povabili, da delijo svoje zgodbe.

Besede "mejnost" ne najdemo v vseh jezikih. Opisuje stanje nečesa ali nekoga, ki je na ali ob meji. Ne le državni – tudi socialni, kulturni, ekonomski, psihološki. V EU je 14.000 kilometrov meja. Ta "mejnost" je bila ključna pri oblikovanju unije. Meje ne le delijo, temveč tudi povezujejo evropsko raznolikost. Ali se Evropa tega zaveda? Menimo, da bi morali biti glasovi obmejnih ljudi bolj jasno slišani. Vsebino iz projekta bomo ob pomoči raziskovalcev, ki se ukvarjajo z mejami, ter ob pokroviteljstvu Evropskega združenja obmejnih regij združili v manifest.

Partnerji: *Kulturno informacijska točka KIT; Evropska hiša (SLO); Incontri Culturali Mitteleuropei; Društvo Porte a Nordest; Klub Unesco Gorica; ISIG Gorica (IT); Združenje evropskih obmejnih regij – AEBR (EU).*

OD LETA 2023 NAPREJ
NOVA GORICA, GORICA, EU
90.000

POT MIRU

Pot miru od Julijskih Alp do Jadrana povezuje območja, ljudi in bogato kulturno in naravno dediščino vzdolž nekdanje soške fronte. Spodbuja vrednote miru in ponuja priložnosti za skupni razvoj.

Prva svetovna vojna je pustila trajni pečat na našem ozemlju. Do danes se je ob nekdanji fronti ohranila obilna materialna dediščina: trdnjave, jarki, opazovalnice, naravne in umetne jame, vojaška pokopališča, kostnice, kapele, obeležja. Pot miru spreminja te tihe pomnike grozljive preteklosti v glasnike miru in sobivanja med narodi.

S to pobudo, ki je že nominirana za Unescov seznam kulturne dediščine, bomo povezali več projektov. Od **Poišči svoj grob**, s katerim bodo Evropejci imeli priložnost raziskati, kje so se borili in so pokopani njihovi dedki, do **Parka narodov**, kjer se bodo srečevali predstavniki nekdanjih sovražnih narodov, razpravljali in načrtovali skupno evropsko prihodnost.

Partnerji: *Fundacija Poti miru v Posočju; PromoTurismo FVG; Regionalni sklad za dediščino ERPAC; Razvojna agencija VEGAL za vzhodni Veneto (SLO & IT); Muzej Flanders Fields Ieper (BE); Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge (DE).*

OD LETA 2022 NAPREJ
REGIJA
80.000

REŠEVALCI SPOMINA

Niz usklajenih dejavnosti za ohranjanje nesnovne dediščine in njeno preoblikovanje s sodobno umetnostjo in digitalnimi orodji.

REŠILEC SPOMINA IN ARHIVSKE BRIGADE

Participativni projekt zbiranja spominov, ki vključuje prostovoljce.

Rešilec spomina z umetnico in raziskovalko **Anjo Medved** se bo vozil po mestnih in podeželskih skupnostih - mobilna enota, opremljena za snemanje, fotografiranje in skeniranje, bo vzpodbujala občane, da se pridružijo lokalnim "spominodajalskim" akcijam, delijo svoje zgodbe, anekdote, fotografije, pisma. Prostovoljci v **Arhivskih brigadah** bodo digitalizirali arhivsko gradivo, predvsem sezname in registre, denimo register vojaških obveznikov, župnijske sezname, registre potnih listov itd. S tem bodo pred pozabo reševali imena in zgodbe, ki jih ne more več nihče povedati. Digitalni arhiv spominov bomo nato vrnili skupnostim s pomočjo posebej ustvarjene platforme, ki bo uporabljena tudi kot zbirka podatkov za znanstvene raziskovalce in posameznike iz vse Evrope, ki bodo odkrivali usodo svojih prednikov.

Partnerji: *Zavod Kinokašča produkcija dokumentarnih filmov in shranjevanje spomina; Pokrajinski arhiv Nova Gorica; Fundacija Poti miru v Posočju (SLO); društvo èStoria; Kulturni konzorcij Monfalconese; Državni arhiv Gorica, ISIG Gorica; Združenje Ukkosesn Teatteri (ITA).*

OD LETA 2021 NAPREJ
REGIJA
80.000

SEZONA OBIRANJA ZGODB!

Avtorici: Tereza Gregorič, Ana Perne.

Interdisciplinarni, participativni in medgeneracijski projekt, ki vključuje delavnice, terenske raziskave, delo z mladimi ter poklicnimi igralci in drugimi gledališkimi ustvarjalci.

Projekt bo temeljil na zbiranju gradiva, ki daje drugačen pogled na življenje ob meji; gledališko pripoved bo zgradil skozi sklop pričevanj z razvojem dokumentarnega in izkustvenega gradiva, hkrati pa bo ustvarjal stik med jeziki, prisotnimi na širšem goriškem območju. Za izvedbo bo bistvenega pomena raziskovanje sredozemskih komičnih žanrov. V prvi fazi bodo izbrani srednješolci z obeh strani meje v sodelovanju s koordinatorji projekta **Rešilec spomina** ter pod mentorstvom lokalnih strokovnjakov s področja zgodovine in drugih humanističnih ali družbenih ved raziskovali zgodbe v širšem obmejnem območju. Upoštevane bodo različne generacije prebivalstva: predstavniki tistih, ki so doživeli vzpostavitev meje, tistih, ki so neposredno občutili njene posledice, in nazadnje mlajše generacije, ki je že daleč od časov mejnega nadzora, a živi posledice zgodovine, hkrati pa lahko nazorno priča o današnjem dojemanju meja. Za mlade gledališke ustvarjalce bodo organizirane delavnice, ki jih bodo vodili uveljavljeni strokovnjaki z različnih področij gledališke prakse.

Druga faza bo kreativni proces. Ekipa mladih gledaliških ustvarjalcev, ki jo bodo sestavljali tako italijanski kot slovenski mladi, bo razdeljena v več jezikovno mešanih skupin, ki bodo delovale pod mentorstvom gledaliških strokovnjakov. Gradivo, pridobljeno v prvi fazi, bodo uporabili kot kreativno izhodišče in oblikovali več gledaliških besedil različnih žanrov (skeč, skica itd). Dokumentarno izhodišče bo ohranjeno v posameznih dejstvih, vendar bo preoblikovano skozi žanr žlahtne komedije: zgodbe in miti iz vsakdanjega življenju ob meji bodo postali komični prizori. Projekt bo za oder uporabil mesta in vasi. Ob podpori **Naj vam povem zgodbo,** interdisciplinarnega pripovedovalnega projekta zavoda Mink, bodo nastali gledališki dogodki, ki bodo hrbtenica celoletnega pripovedovalskega festivala. Izkušnje in rezultati bodo dosegli vrhunec v izvirnem dramskem besedilu: premierna uprizoritev z mladimi in uveljavljenimi profesionalnimi igralci bo novembra 2025.

S čezmejnimi mesti, ki sodelujejo v projektu **Moja meja je tvoja meja**, smo se dogovorili, da bomo pomagali razširiti ta program na njihova območja in ga spremeniti v dolgoročni projekt, ki se bo nadaljeval tudi po letu 2025, rezultati pa bodo prikazani na vsakoletnem dogodku na Goriškem.

Partners: *AMO SNG Nova Gorica; Zavod Scaramouche; Zavod Mink; Tolminski muzej; JSKD Nova Gorica (SLO); Punto giovani Gorica; Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič; Gledališče Delle Ali Sulbiate; Socialna Zadruga Puntozero Videm (IT); Gledališče Das Letzte Kleinod (DE); Art Mine Association Trofaiach (AT); Projekt Rima (MT); srednje šole v Novi Gorici in Gorici ter druga društva iz vseh občin.*

2022 DO 2024 (FAZA 1-3), NOVEMBER 2025 (KONČNA PRODUKCIJA)
REGIJA, NOVA GORICA
120.000 (PLUS 120.000 ZA ŠIRITEV NA DRUGA OBMEJNA OBMOČJA V EVROPI)

NEVIDNE ŽENSKE

avtorica: Sanja Popov Leban

Serija intervjujev, razstav, instalacij, videov in fotografij, ustvarjenih z ženskami priseljenkami

Mednarodni projekt o drugačnosti in edinstvenosti, o kulturni raznolikosti sodobne goriške družbe skozi oči žensk, ki trenutno prebivajo v regiji, rojene pa so v različnih kulturah. Naša kultura vpliva na način, kako vidimo svet, vpliva na razmišljanje, jezik in vedenje. Projekt spodbuja priseljenke iz Kitajske, ZDA, Rusije, Ugande, Bolgarije, Madagaskarja, Kolumbije, Peruja, Združenega kraljestva, Španije, Brazilije, Ukrajine, nekdanje Jugoslavije in drugih držav, da delijo svoje izkušnje in razmišljanja o tem, kako sprejeti priseljence. Projekt uporablja izraz "nevidnost", ker se loteva raziskovanja in odkrivanja vidikov vsakdanje kulturne raznolikosti, ki je postala skrita ali je na splošno spregledana. S pomočjo številnih intervjujev, razstav, instalacij, videa in fotografij želi v vidno polje premakniti dimenzije raznolikosti. Sodelujočih žensk ne postavlja v vlogo pasivnega objekta opazovanja, temveč aktivnih udeleženck, ustvarjalk, ki ne bodo pripovedovale le o svoji migracijski izkušnji, ampak tudi o naših mestih in dolinah s povsem nove perspektive. Vključitev lokalnega prebivalstva je ključni del projekta, prva vstopna točka pa je kulinarika.

Partnerji: *Miha Kozorog - etnolog (SLO); Dominique Pozzi - fotograf (IT); Združenje SOS Rosa (IT); Zvezdan Reljić - fotograf (MT); Marija Belić Bibin - novinarka (SRB); Katrina Squire - umetnica (ZDA).*

2024 IN 2025
POSOČJE
80.000

MUZEJSKE TOČKE

Nadgradnja muzejskih točk v pametne hiše.

V regiji je veliko majhnih muzejev, ki – če povežemo točke – skupaj dajo edinstven vpogled v zgodovino in identiteto teritorija. Povezani, lahko majhni muzeji postanejo vznemirljiva turistična ponudba. Glavna težava teh zbirk je, da so zaradi pomanjkanja sredstev in osebja obiski možni le po predhodnem dogovoru. S podporo lokalnih visokotehnoloških podjetij želimo razviti in namestiti sisteme, ki bodo omogočili dostopnost muzejev za obiskovalce 24 ur na dan. Vrata se bodo samodejno odprla s kodo, kupljeno preko spleta ali v turističnih pisarnah v regiji. Ko bodo obiskovalci vstopili, se bodo prižgali ogrevanje in luči ter zagnal avdio in video vodič v izbranem jeziku. Vsebino teh spremljevalnih besedil bomo ustvarili v namenskih delavnicah s strokovnjaki in člani krajevnih zgodovinskih društev, lokalnimi vodniki, učenci in študenti. Pilotni muzej za projekt bo **Hiša aleksandrink**, obstoječa stalna zbirka, posvečena ženskam, ki so med 1850 in 1960 migrirale z Goriške v Egipt. Ta edinstven pojav ženske migracije je bogat z osebnimi zgodbami in ima globoke čustvene elemente ter tako ponuja idealni potencial za povezovanje nesnovne dediščine z današnjo družbeno in ekonomsko realnostjo, v kateri imajo migracije pomembno vlogo. Z enakim mehanizmom bomo v Kanalu vzpostavili tudi dve novi muzejski točki: multimedijsko sobo in črno skrinjico, posvečeno tradicionalnim maskam, **Liškim pustjem**, in veččutni muzej, posvečen starodavnim verovanjem, ki bo povezan s projektom **V Naravo**. Obe zgodbi imata sodoben pridih: z maskami bomo raziskovali spletno identiteto in avatarje, skozi starodavno vero pa temi ekologije in našega dojemanja časa in prostora v digitalni dobi.

Partnerji: *Društvo za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink; Društvo Liški pustje; Občina Kanal; Mestna občina Nova Gorica; GOAP pametne hiše; Arctur računalništvo; 4-design (SLO); Multimedijsko podjetje Base-2 (IT).*

OD LETA 2021 NAPREJ
REGIJA
150.000

MALI JERUZALEM

Raziskovanje in obnova judovskega pokopališča in razkrivanje zgodb ljudi, ki tam počivajo.

V Gorici ima, tako kot v drugih mestih srednje Evrope, judovska prisotnost starodavne korenine. V preteklosti je bila slava goriške skupnosti takšna, da je bilo mesto znano tudi kot "Mali Jeruzalem ob Soči". Judovska skupnost je bila med letoma 1943 in 1944 z deportacijami in iztrebljanjem v koncentracijskih taboriščih praktično uničena. Kljub temu sta sinagoga, zgrajena leta 1756, v kateri je danes muzej, in starodavni geto med najpomembnejšimi znamenitostmi v mestu. Drugi pomemben dokaz o judovski prisotnosti na tem območju je starodavno judovsko pokopališče v Rožni Dolini, v Sloveniji, le nekaj korakov od meje, kjer je tudi grob filozofa Carla Michelstaedterja. Leta 2016 se je Fundacija za judovsko kulturno dediščino v Italiji začela zavzemati za obnovo pokopališča. Dela se bodo pričela leta 2021, njihov zaključek pa je predviden za leto 2024. Cilj obnove je omogočiti ponovno odkrivanje te dediščine na nacionalni in mednarodni ravni, tako da si bo obmejni teritorij lahko povrnil del skupnega spomina tudi s pomočjo deljene judovske tradicije. Želimo si, da bi pokopališče leta 2025 postalo eden od simboličnih krajev naše EPK in osrednja točka nove, čezmejne tematske kulturne in turistične poti.

Partnerji: *Evropsko združenje za ohranjanje in promocijo judovske kulture in dediščine (LU); Fundacija za judovsko dediščino Italije; Muzej italijanskega judovstva in Shoah, Ferrara; Združenje Amici di Israele Gorica (IT); Judovsko kulturno središče Ljubljana; raziskovalec Renato Podbersič (SLO); Žilina 2026 (SK).*

OD LETA 2021
GORICA, NOVA GORICA
500.000 € (450.000 € ZA NALOŽBO KRIJE FUNDACIJA)

KRASNI NOVI SVET

Skupina projektov, posvečenih industrijski dediščini regije in razvoju Nove Gorice, novega mesta, urbane utopije, mesta, ki naj bi zaživelo kot samozadostno z gospodarskimi, infrastrukturnimi, kulturnimi in izobraževalnimi rešitvami, prepletenimi v edinstven primer podjetne ambicioznosti.

AB INITIO - URBANA UTOPIJA

avtor: Blaž Kosovel

Ponovno odkrivanje vrednosti novogoriške modernistične dediščine in raziskovanje procesa gradnje novega urbanega območja iz nič.

Nova Gorica je mesto, zgrajeno ab initio, iz nič, prvo načrtovano novo mesto v povojni Jugoslaviji. V nasprotju z mnogimi novimi mesti ni bilo zgrajeno samo kot naselje za zaposlene v okoliški industriji. Načrtovano je bilo, da bo postalo novo upravno središče razdeljene Goriške, socialistično izložbeno okno na Zahod. Vendar prvotni načrt zaradi pomanjkanja sredstev in spreminjanja političnih prioritet ni bil nikoli dokončan. Cilj projekta je znova odkriti modernistično dediščino mesta z analizo literature in poglobljenimi intervjuji z domačini, ki so mesto zgradili in oblikovali. Dejavnosti bodo vključevale proučevanje najboljših praks pri predstavitvi modernistične dediščine v drugih novih mestih po Evropi in ustvarjanje kulturne poti skozi nova mesta. Prvotni načrt mesta bo predstavljen z uporabo virtualne resničnosti (VR). Na koncu bo nastal virtualni muzej Nove Gorice z digitalno bazo podatkov, ki bo obsegala vse informacije, zbrane med raziskovalnim procesom.

Raziskovalna faza vključuje prvo poglobljeno analizo vse literature o mestu, raziskovanje dobrih praks v drugih evropskih državah in vrsto intervjujev z domačini. Nova Gorica je stara le 73 let, kar pomeni, da je veliko prebivalcev celo starejših od svojega mesta. Rezultat bo spletni muzej, ki ne bo predstavljal le zgodovine in dediščine Nove Gorice, temveč tudi povezal mrežo znanja, zgodb in spoznanj med strokovnjaki in lokalnim prebivalstvom ter primerjal Novo Gorico z drugimi novimi mesti. Najbolj zanimive informacije bodo predstavljene v turističnem vodiču.

Nova Gorica ima toliko plasti kot veliko starejša mesta, le da jih je večina na risbah pozabljenih načrtov. Novo mesto je postalo aglomeracija drobcev in kompromisov. Odkrivanje opuščenih in neuresničenih plasti mesta je podobno arheološkemu izkopavanju. Skupina **Nonument Group** bo ustvarila VR orodje za branje skritih plasti mladega, a kompleksnega mesta. Ta poglobljena VR arheologija nikoli dokončanih prostorskih vizij bo prebivalcem in obiskovalcem omogočila, da bodo lahko doživeli polja in primestna območja pred letom 1947, prvotni načrt ter poznejše načrte. Ko se bodo premikali po prostoru in doživljal sedanjo resničnost mesta, bodo s pomočjo tehnologije lahko hkrati uzrli ostale plasti. Obujanje preteklih urbanih vizij bo opozorilo tudi na možnosti za razvoj v prihodnosti.

V sodelovanju s predstavniki drugih evropskih novih mest bomo pripravili osnutek za oblikovanje mednarodne evropske kulturne poti skozi nova mesta. Zaenkrat je ATRIUM edina evropska kulturna pot in se osredotoča izključno na mesta, ki so nastala v času vladanja totalitarnih režimov.

Partnerji: *ZRC SAZU - Znanstveno raziskovalno središče Slovenske akademije znanosti in umetnosti - Inštitut za študije kulture in spomina; Društvo humanistov Goriške (SLO); Nonument partnerstvo: CCEA Praga (CZ), WH Media / Beamy Space Dunaj (AT), Tačka Komunikacije Beograd (SRB), Hiša humorja in satire Gabrovo (BG), Fundacija ARTos Nicosia (CY); MoTA - Muzej prehodne umetnosti Ljubljana (SLO); mesto Milton Keynes (ZK).*

od leta 2022 naprej
Nova Gorica, EU
140.000

RUDARSKI FESTIVAL IN HIŠE

Avtor: Matevž Straus (ID20)

Festival in projekt prenove dediščine za ponovni premislek in uporabo rudarske dediščine.

Industrijska območja so bila vedno rastišča posebnih kulturnih vzorcev - od tovarniške arhitekture, delovne etike, rudarskih navad in običajev do obrti in inženirskih veščin. Unesco-vo zaščiteno rudarsko mesto Idrija je eno takšnih rastišč.

Festival industrijske kulture in rudarske hiše sta projekta na križišču dediščine in ustvarjalnosti, namenjena krepitvi kulture inovativnosti n raziskovanja, ki povezujeta "staro" (industrijsko dediščino) z "novim" (industrija 4.0), poudarjata možnosti za preoblikovanje zapuščenih območij v priložnosti in, nenazadnje, kažeta na ustvarjalnost in inovativnost "malega človeka". Prvi festival industrijske kulture bo leta 2021 v okviru projekta **YouInd** (Interreg Avstrija-Slovenija).

Delo na drugem projektu se je letos začelo z nakupom propadajoče rudarske hiše. Sam postopek obnove (arhitekturne delavnice, izobraževalni programi, poletni tabori, restavratorske in obrtniške akcije) je enako pomemben kot končna

vsebina hiše, ki bo gostila umetniške rezidence, mednarodne strokovnjake in prostovoljce, ki jih zanimajo dejavnosti na presečišču med ustvarjalnostjo in dediščino.

Partnerji: *ID20, Občina Idrija (SLO), Magdeburg 2025 - Delovne generacije; Festival industrijske dediščine ExtraSchicht Ruhr (DE); Bad ischl 2024 – Salt festival(AT).*

OD LETA 2022 NAPREJ
IDRIJA, REGIJA
110.000

EKO NITI IN BIEN

Avtorica: Zala Orel (kandidatura Kranj 2025)

Inovacije v ekoloških materialih, trajnostna miselnost, razstave, umetnost v skupnostih, modne revije

Projekt povezuje dve sosednji regiji, Goriško in Gorenjsko, ki ju je še posebej prizadel propad tekstilne industrije zaradi preusmeritve proizvodnje na azijske trge s poceni delovno silo. Je poklon tradiciji tekstilne industrije, ki se bo v participativnem programu povezala s sodobnimi umetniki. Projekt Eko niti smo povezali s programi, ki so bili napisani za kandidaturo mesta Kranj in se deloma že uresničujejo pod blagovno znamko BIEN (Bienale dobrega počutja, preprostosti in trajnosti). Poleg bienalnega festivala, ki se bo začel leta 2021 in bo povezal Kranj, Bohinj in Novo Gorico, projekt razvija pet programskih sklopov.

Modna industrija je za naftno drugi največji onesnaževalec na svetu. 20% svetovnega onesnaževanja vode je posledica tekstilne industrije, biotska raznovrstnost pa izginja s prekomerno kemično obdelavo tal in drugimi okoljskimi učinki. Proizvajalci oblačil že iščejo bolj etične rešitve za vire in proizvodne postopke, oblikovalci pa raziskujejo nove materiale in procese, ki bi zmanjšali negativne vplive.

Novi materiali in moda: Trajnostni projekt z modno oblikovalko **Matejo Benedetti**, ki uporablja reciklirane materiale in izumlja nove, ekološke, veganske in biološko razgradljive materiale, na primer iz ostankov pri izdelavi jabolčnega soka (Appleskin usnje) ali listov ananasa (Pinatex) bo v središču tega programa.

Blago in znanje: Delavnice za vzpodbujanje trajnostnega načina razmišljanja, namenjene vsem generacijam občinstva, pa tudi proizvajalcem materialov. Delavnice bodo vodili slovenski in tuji napredni oblikovalci tekstila ter poznavalci obrti in pozabljenega znanja.

Dediščina in rezidence: Glavni namen programa je spodbuditi študente k združevanju, raziskovanju in ustvarjanju javnih instalacij in umetniških razstav. V sodelovanju s **Chiaro Bonfiglioli**, avtorico knjige Ženske in industrija na Balkanu.

Sviloprejke in sodobnost: Domačini so v Gorici in okolici skoraj do sredine 20. stoletja gojili sviloprejke in še vedno je veliko starih murv, ki pričajo o izginuli dejavnosti. Poskusili bomo izumiti nov, svili podoben, a okolju in živalim prijazen material.

Niti in javno: Modne revije z novimi materiali in začasni modni ateljeji bodo postavljeni v idiličnih okoljih, na primer na muzejskem vlaku, ki povezuje Goriško in Gorenjsko.

Partnerji: *Muzej Mode Gorica (IT); Goriški muzej; Zavod Carnica Kranj; Gorenjski muzej; Kreativnice Škofja Loka; Regionalna razvojna agencija Gorenjske; Benedetti Life (SLO); Hrvaško združenje umetnikov uporabne umetnosti (ULUPUH)(HR); Partnerji projekta Manchester United: Tampere 2026 (FI), Chemnitz 2025 (DE), mesto Manchester (Združeno kraljestvo); Univerze in inštituti: Univerza v Ljubljani, Univerza v Novi Gorici (SLO); Manchester Fashion Institute, modno oblikovanje in tehnologija, Manchester School of Art, Textiles in Practice (Združeno kraljestvo); Fakulteta za tekstil Tehnološka univerza v Zagrebu (HR); Fakulteta za uporabne umetnosti Beograd (RS); Bienale Zahodnega Balkana - Laboratorij za zgodovino umetnosti, Šola za likovno umetnost, Univerza v Ioannini (GR); Akademija Lodž Umetnost in oblikovanje (PL).*

OD 2021 NAPREJ
NOVA GORICA, KRANJ, EU
180.000

SOČA, VIR ENERGIJE

Muzej energije in obnovljivih virov na reki Soči

Podjetje Soške elektrarne ima v lasti več biserov industrijske dediščine, elektrarn na Soči, ki so začele obratovati v prvi tretjini 20. stoletja: tri so znotraj Triglavskega narodnega parka. Z muzejem, ki ga bomo vzpostavili v kompleksu delujoče elektrarne Doblar, želimo opozoriti na pomen reke Soče pri elektrifikaciji Slovenije in oblikovati sodobne programe za otroke in mlade na področju energetike. V elektrarni bo muzejska pot, kjer si bo mogoče ogledati impresivno arhitekturno dediščino z ostanki infrastrukture, kot sta turbina in generator. V novi stavbi bodo predstavljene naravne značilnosti območja, od geoloških in geografskih značilnosti do flore in favne vzdolž Soče in v reki. Hkrati bo HE Doblar postala nova vstopna točka za turiste na poti v zgornje Posočje s turistično-informacijskim centrom in postajo za avtodome z električnimi polnilci za avtomobile in kolesa. Projekt vodi Posoški razvojni center.

Partnerji: *Občine Nova Gorica, Kanal, Tolmin; Slovenske železnice; SENG Soške elektrarne; Salonit Anhovo; Elektro Primorska; E3: energetika, ekologija, gospodarstvo (SLO).*

2024
NOVA GORICA
80.000 (NALOŽBO POKRIVAJO SODELUJOČA PODJETJA)

PIXXEL-X

Skupina intermedijskih projektov in medsektorskih programov kritično obravnava vpliv novih tehnologij na družbo, a jih hkrati vzpostavlja kot ključne dobrine razvoja v lokalnih skupnostih in gospodarstvu čezmejne regije, ob podpori referenčnih mednarodnih partnerjev.

FESTIVAL PIXXEL-POINT

Uveljavljen festival kot hrbtenica novega programa medijske umetnosti.

Znak „X" pomeni posebno širitev Mednarodnega festivala sodobnih umetniških praks Pixxelpoint, ki bo leta 2025 dosegel vrhunec v svoji 26. letni izdaji. Poleg procesa širitve znak "X" označuje tudi prehod na križanje različnih umetniških, znanstvenih in visokotehnoloških področij ter spodbujanje podjetniškega odnosa v sodobni (medijski) umetniški praksi, vključno s tesnim sodelovanjem s ključnimi regionalnimi visokotehnološkimi podjetji.

Ob festivalu večstranski program gradi mednarodne mostove do perečih tem 21. stoletja, kot sta post-mobilnost ali digitalna izmenjava znanja, kar podpira nastanek novih kulturnih vrednosti v obliki platform za izmenjavo ali umetniških laboratorijev za raziskave in razvoj. Namen sta tako kritični premislek kot praktični preizkus novih digitalnih tehnologij, kot so AR in VR, umetna inteligenca in veliko podatkovje, DIY in odprte (inovacijske) tehnologije.

Pixxelpoint 2025 bo prinesel visokokakovostne produkcije s področja sodobne in nove medijske umetnosti, jih vključil v čezmejno regijo in medsebojno povezal producente ter umetnike iz različnih okolij in regij. Festival bo med letoma 2021 in 2024 služil tudi kot hrbtenica doslednega razvoja programov v tem sklopu. Dosedanjo prakso priznanih mednarodnih in domačih gostujočih kustosov bomo leta 2025 nadgradili z mednarodnim kuratorskim programskim odborom, ki ga bodo sestavljali ključni predstavniki projektov v Pixxel-X. Pomemben element festivala bodo interaktivne izkušnje in praktična tehnološka umetnost, ki se je bodo vsi dotaknili in jo občutili.

Partnerji: *Kulturni dom Nova Gorica; Kulturni dom Gorica; BridA; Univerza v Vidmu; Kulturni dom Lojze Bratuž; Festival Invisible cities Gorica; Združenje Agorè; Kulturno društvo Lucide; Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici in LOUI (SLO & IT); gruntaler9 (DE); Festival Sensorium (SK).*

November 2025
Nova Gorica, Gorica
230.000

POST MOBILNOST

Raziskovanje ponovne uporabe infrastrukture na področju mobilnosti skozi umetnost.

Post-mobilne potenciale in ponovno kulturno uporabo zapuščenih območij, povezanih s prometno in logistično infrastrukturo, kot so zapuščene garaže in zapuščene železniške ploščadi, projekt preučuje skozi umetnost. Medijsko-umetniške intervencije bodo pokazale na novo potencialno uporabnost teh degradiranih lokacij. Izmenjava vpogledov in dobrih praks bo temeljila na skupnem kuratorskem delu in umetniškem sodelovanju med festivalom POCHEN (Chemnitz, Nemčija) in programom Pixxel-X ter bo vključevala tudi postindustrijsko zapuščino Gorice in okolice. Osredotočila se bo zlasti na obmejno urbano območje s številnimi mikrolokacijami, ki imajo velik potencial za takšne posege.

Partnerji: *Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici; X-center Nova Gorica; Prologo kulturno združenje za promocijo sodobne umetnosti (SLO&IT); POCHEN Spinnerei e.V. Chemnitz / Leipzig; gruentaler9 Berlin (DE).*

od leta 2023 naprej
Nova Gorica, Gorica, Chemnitz
110.000

X-MOBIL IZ X-CENTRA

Projekt ustvarja delujoč prototip raziskovalnega umetniškega modula na sončno energijo v obliki avtomobilske prikolice, ki krepi ustvarjalnost in inovacije na oddaljenih lokacijah.

Mobilni sistem izhaja iz standardne avtomobilske prikolice in ima vzdržljivo, a dostopno opremo za AV produkcijo in predvajanje (DJ, VJ, video, + VR / AR), ki je zasnovana tudi kot podpora raziskavam v projektih na osi umetnost-znanost-tehnologija, vključno z naravoslovnimi raziskavami, terensko sociologijo in vizualno antropologijo. Projekt stremi k razvoju socialnih in tehnoloških inovacij v pogojih z omejenim dostopom ali na oddaljenih, podeželskih in naravnih lokacijah, ki nimajo oskrbe z električno energijo, s čimer se tudi širi lokalni doseg projekta ISOlabs.

Oblikovanje na osnovi umetniškega razmišljanja in razvoj prototipov v laboratoriju bosta potekala v X-centru za kreativne prakse, ki bo odprl vrata v začetku leta 2021 in ga bodo v partnerstvu vodili občina Nova gorica (E-hiša, Mladinski center), Univerza v Novi Gorici, Inštitut Kersnikova in lokalna podjetja. X-center stoji v središču mesta, v peš coni, kar je v skladu z našo zamislijo Kulturne izboljšave sosesk. Ponujal bo pomemben prostor za program GO! 2025 z različnimi generacijami, ki bodo sodelovale v tehnoloških inovacijah, prepletenih z umetnostjo in dizajnom. Ponujal bo tako delavnice in mentorstva, ki temeljijo na mehanizmih STEAM in DIY, kot skupno kuriran galerijski prostor. V odvisnosti od regionalne industrijske in sponzorske podpore naj bi v letih 2023 in 2024 na podlagi lokalnega medsektorskega sodelovanja proizvedli več X-Mobil enot.

Partnerji: festival *Sajeta Tolmin; PIFcamp Bovec; Zavod Kersnikova Ljubljana; partnerji platforme konS; DIVA Interreg čezmejno projektno partnerstvo (SLO in IT); Inštitut za interaktivne tehnologije Madeira (PT); Tehnična univerza Gradec (AT); Kulturna akcija Evropa (B); Akumulator (CRO).*

2022 in 2023
Nova Gorica, Gorica, regija
€ 140.000

BULEVAR DO HUTURE

avtor: Arctur d.o.o

Nova urbana os in novo središče za umetniško in znanstveno ustvarjalnost.

Na zahodnem vhodu v industrijsko cono Kromberk bo **Huture Center** postal čezmejno in regionalno stičišče med umetniško in znanstveno ustvarjalnostjo ter podjetji in industrijo. "huture" (iz human future) pomeni ustvarjanje sodelovanja v prihodnosti, ki povezuje človeka, naravo, tehnologijo in kulturo. Program stičišča bo spodbudil sodelovanje ustvarjalcev z umetniškega, znanstvenega in tehnološkega področja z gospodarskim sektorjem, ki bo aktivno vključevalo družbo in zainteresirane posameznike iz regionalnega, nacionalnega in čezmejnega konteksta. Primer in simbol povezovanja ustvarjalnosti z industrijo je projekt **bulevAR**, ki se je začel razvijati med festivalom Pixxelpoint 2019, ko je bila zapuščena stranska ulica, ki povezuje središče Nove Gorice z industrijsko cono Kromberk ter se konča ob zemljišču, rezerviranem za Huture, spremenjena v galerijo instalacij razširjene resničnosti (XR) na prostem. K sodelovanju so bili povabljeni lokalni in gostujoči kreativci z umetniškega, tehnološkega in znanstvenega področja, ta model sodelovanja pa bo razvit do leta 2025, ko naj bi se XR vizija uresničila v analogni resničnosti. Stalni odprt prostor za vizualne predstavitve kritičnih idej bo odraz napetosti in prehodov med obema koncema bulevARja - mestnim središčem in njegovo industrijsko cono. Zdajšnja zapuščena ulica bo postala posebnost in edinstvena atrakcija Nove Gorice ter dejanska in simbolna povezava med kulturo in industrijo.

od leta 2021 naprej
Nova Gorica
€ 50.000 za BulevAR (stroški za center HUTURE so breme Arcturja d.o.o.)

POKLIČI 1024

Avtor: Miran Brumat (Fluks in Decibel)

Multimedijska instalacija na meji.

Projekt vrne številčnico za 1024 let nazaj ter nas sooči z dediščino kulturnih industrij na območju. Temelji na zanimivem številčnem odnosu med letnicama 1001 in 2025: prva predstavlja najzgodnejši pisni zapis o naselitvi tega območja v daritveni listini cesarja Otona III. Naprej 1024 let do leta 2025 in nekdanje povezano območje najdemo ločeno v dveh sosednjih evropskih državah, ki pa si še vedno delita kulturo, dediščino in običaje. Časovni razpon zajema natanko 1024 let sožitja na tej jezikovni in etnični meji, ki jo danes simbolizirata dve hkrati ločeni in povezani mesti. Medijska instalacija je tako virtualna kot analogna, zato projekt obsega fizično namestitev na državni meji in hkrati virtualno 3D dogajanje z vsakodnevno interakcijo med fizičnimi obiskovalci prostora in virtualnimi turisti.

Partnerji: *Fluks in Decibel (SLO); Kennell sas; pro avdio video oprema Torino; Ligra DS srl (Piacenza) (IT); dr. Matija Brumat, inženir strojništva Zürich (CH); Akcent Studio, Labin (HR).*

skozi vse leto 2025
Nova Gorica, Gorica
€ 70.000

GO! ZELENO

ISOLABS

Pridi! domov z Markom Peljhanom

Pokrajina forenzičnih situacij med umetnostjo in znanostjo od izvira do izliva reke Soče, ki obsega terensko delo in izmenjave, okoljsko in daljinsko zaznavanje, kartiranje in mapiranje, refleksijo, srečanja z lokalno in globalno skupnostjo.

Z dostopnostjo sodobnih instrumentov za zaznavanje in snemanje okolja, najsi gre za biološko, kemično, fizično ali vizualno raven, se je človekova sposobnost razumevanja komponent tistega, kar imamo za "naravo", eksponentno povečala. Da pa bi popolnoma razširili svoj pogled na zapletene biosfere in jih dojeli kot ekosisteme, moramo zaokrožiti kulturno, zgodovinsko in geološko stvarnost. Kako lahko alpska reka, ki teče v Sredozemsko morje, s svojimi materialnimi in kulturnimi sedimentnimi nanosi, prispeva k ekološki misli?

Soča je posebej krhka biosfera in kulturna dragocenost, ki jo že v njenem alpskem delu povezujejo s težko doumljivo mešanico zgodovinskih konfliktov, izkoriščanja za hidro energijo in športni turizem, ekstremnega onesnaženja in geološke škode. V svojem spodnjem toku ustvarja subtilno mikro razprostranjenost urbanih gradnikov Nove Gorice in Gorice. Njen izliv in stik z Jadranskim morjem je nov krhek ekosistem.

Nujna kritična refleksija in aktivistična intervencija, vključno s konkretnimi (med)dejanji na kraju samem, je glavni cilj projekta ISOlabs: "ISO" asociira na pojem izolacije in na ime Isonzo (Soča), medtem ko "labs" označuje več laboratorijev. Dejavnosti ISOlabsa-a obsegajo:

- **daljinsko zaznavanje okolja** z uporabo zračnih, satelitskih in zemeljskih senzorjev;
- **zbiranje lokalnih zgodovin** z intervjuji in organizacijo srečanj tako v javnih prostorih lokalnih skupnosti kot v šolah;
- organizacijo **lokaliziranih javnih predstavitev** v mestnih hišah in razprave ter ustvarjanje situacij na sedmih lokacijah v Sloveniji in Italiji;
- **sedem umetniških del lokalnih in mednarodnih umetnikov**, ki bodo uporabili bogastvo zbranih znanstvenih in kulturnih podatkov ter poslali ekosistemske povratne informacije v kulturno, industrijsko in naravno okolje;
- zaključek s postavitvijo **osrednjega laboratorija**, če bo mogoče, na naplavinskih čezmejnih poljih Solkana. Laboratorij bo tako lokacija za predstavitev del kot zametek dolgoročnejše raziskovalne postaje, oblikovane po vzoru nagrajenega projekta **Makrolab Marka Peljhana.**

Ta stalni in končni ISOlab bo deloval kot prihodnje vozlišče za skupno delo umetnikov, inženirjev in znanstvenikov in bo omogočil prihodnje čezmejno sodelovanje na teh področjih, ki bo v celoti in globoko povezano z drugimi dejavnostmi v regiji. ISOlabs bo lokalno prebivalstvo vseh starosti, vključno z mlajšim občinstvom, povezal z umetniki, znanstveniki in nosilci znanja iz vse Evrope in širše, ki delujejo v okviru "ekološke" paradigme etosa.

Partnerji: *Projekt Atol; Ljudmila Kersnikova (SLO); Društvo SOLU-BIOART RIX-C Riga (LV); FOAM - mreža transdisciplinarnih laboratorijev (EU); fundacija TBA-21 (AT); Berggruen Institute Los Angeles (ZDA); naravni parki Furlanije Julijske krajine (IT); lokalni sveti (Štarancan, Gradež, Kancijan, Fiumicello itd.); Univerze v širši regiji, vključno z Benetkami, Padovo, Ljubljano, Beljakom, Trstom in Novo Gorico, ter drugi industrijski, institucionalni in akademski partnerji v Italiji in Sloveniji (SLO, AT, IT).*

2025

REGIJA

900.000 (350.000 PRIČAKOVANI PRISPEVEK GO! 2025)

foto: David Verlič

V NARAVO

Oživljanje in ohranjanje starih verovanj in krajev naših prednikov, njihovo preoblikovanje v umetnost in ustvarjanje kroga: umetnik – umetnost – občinstvo – narava.

Tradicionalne naravne vere in druga predkrščanska verovanja so razširjen evropski in svetovni pojav, zadnja leta pa je ta tema vedno bolj v središču pozornosti tudi v Sloveniji. Pred kratkim odkriti sledovi naravoverstva oziroma tako imenovanega "staroverstva", ki so se v gorah Soške doline do danes ohranili kljub stotinam let zatiranja, vzbujajo veliko zanimanja in prinašajo novo obdobje razumevanja in spoštovanja narave.

KONFERENCA O AVTOHTONI DEDIŠČINI

Dogodek z znanstveniki, zgodovinarji, raziskovalci starodavnih tradicij s celega sveta.

Kobarid je kraj sredi Soške doline, znan predvsem po hudih bojih na soški fronti. Toda mesto ne želi biti znano le kot vojno območje. Razkriti želi tudi druge zgodovinske in geografske zanimivosti, kot na primer pomembno poznoantično višinsko naselbino in neverjetno arheološko najdišče, imenovano Tonovcov grad, ali lepote okoliških gora in reke Nadiže.

V srednjem veku je Kobarid obiskala tudi inkvizicijska vojska. Poslali so jo Oglejski patriarhi, da bi mesto očistili krive vere in uničili svete kraje, ki so jih prebivalci kljub pokristjanjevanju še vedno častili – to sta bila predvsem drevo in studenec pod njim sredi mesta. V spomin na ta dogodek je eden najpomembnejših slovenskih pisateljev, France Bevk, napisal povest Umirajoči bog Triglav. Na podlagi zgodovinskih dejstev in omenjenega romana so v Kobaridu začeli razvijati dejavnosti, ki oživljajo naravo in ozaveščajo o običajih in verovanjih naših prednikov.

Pripravljajo konferenco, ki jo bodo do leta 2025 razširili na mednarodno raven. Nanjo bodo povabili znanstvenike, zgodovinarje in raziskovalce starodavnih religij z vsega sveta. Na kraju, kjer so že vsadili novo drevo in obnovili studenec, bodo v sožitju z naravo uredili koncertno prizorišče, na katerem bodo potekali koncerti izvirne ljudske glasbe.

Partnerji: *Občina Kobarid, društvo Slovenski staroverci (SLO).*

AVGUST 2025
KOBARID
30.000

SKRIVNA MODROST

Stalna etnološka zbirka Pavla Medveščka.

Umetnik in zbiralec **Pavel Medvešček Klančar** je preminil 23. oktobra 2020. V svojih knjigah je razkril skrivno znanje naravoverstva ter v desetletjih raziskovanja zbral tudi okoli 1000 predmetov, povezanih s predkrščanskimi verovanji in tradicionalnim načinom življenja. V stari domačiji na Cerkljanskem, ki leži globoko v gozdu, ima lastni vodni vir in je obdana z neokrnjeno naravo, bomo odprli **Muzej narave.** Otroci in odrasli se bodo tu učili o tem, kako so živeli naši predniki, v kaj so verovali, vadili bodo različne spretnosti, kot na primer, kako zakuriti ogenj, kaj lahko v gozdu jemo, kako slediti sledem divjih živali itd.; poleg tega pa se bodo tu odvijale tudi različne umetniške delavnice za otroke in mladino.

Partnerji: *Občina Cerkno; Društvo za raziskovanje posoškega naravoverstva Matjar (Cirila Toplak) (SLO).*

JANUAR 2025 (OTVORITEV)
CERKNO
60.000

ŠKRLATNA POLJA

Virtualna in analogna predstavitev za dvig zavedanja o pomenu bronasto- in železnodobne dediščine.

Območje zahodne Slovenije je prepleteno z ostanki iz bronaste in železne dobe. Arheološka odkritja potrjujejo, da gre za zapuščino ljudi, ki so v Evropo prinesli kmetijstvo, metalurgijo in druge elemente, ki jih danes vidimo kot osnovne gradnike kulture. Pa vendar se niti domačini (še) ne zavedajo te dediščine. Kilometri zidov, ostanki starodavnih utrjenih naselij - gradišč, so skriti pod rastlinjem in večinoma zaznavni le s sodobno tehnologijo (sonarji in radarji). Projekt bo raziskal zgodovinsko obdobje s konferencami in predavanji. Vzpostavil bo sistem (fizični in virtualni), ki bo vse elemente te starodavne kulture na naših tleh združil v eno zgodbo in ozavestil najprej lokalno prebivalstvo, nato pa še svetovno turistično industrijo.

Partnerji: *Zavod Krasen Kras; Občina Komen.*

OD 2022 NAPREJ
OBČINA KOMEN
80.000

GREM! NA KOSILO

Sklop projektov, ki skozi znanost in umetnost postavlja občutljivo vprašanje, kaj jemo in kako pridelujemo hrano, ter ozavešča o pomenu lokalnih, trajnostno pridelanih sestavin.

PRIHODNOST HRANE
avtor: Jurij Krpan

Projekt za razvoj regije v mednarodno gastronomsko destinacijo.

Nova Gorica in Gorica ležita na strateškem križišču šestih kmetijskih osi. Zaradi izjemnih naravnih značilnosti si je regija v Avstro-Ogrski prislužila naziv "Vrt Dunaja".

Čeprav so hitre spremembe v zadnjem stoletju bistveno zmanjšale pomen kmetijstva za regionalno gospodarstvo, ljudje ohranjajo močno čustveno povezavo s svojo kmetijsko preteklostjo. Sadje in zelenjava, pšenica in koruza so še vedno pomemben del lokalne identitete.

Gastronomija v regiji je pridobila svetovni ugled, kultura hrane pa se vsako leto postopoma izboljšuje. Proces razvoja regije v mednarodno gastronomsko destinacijo se bo začel z zbiranjem zgodovinskih dokazov s pomočjo antropoloških študij. Ugotovitve bodo obširno objavljene, predstavljene v javni razpravi in razstavljene, tako da bodo vsi razumeli kulturno razsežnost pridelave, predelave in uživanja lokalne hrane.

KAKŠNE BARVE JE VONJ GROZDJA

V sodelovanju s pridelovalci ter lastniki restavracij in kuharji bomo pripravili časovni načrt letnih dogodkov. Vino praznujemo novembra, šparglje maja, vrtnice junija, breskve julija, tipični rdeči radič januarja itd.

Za vsak mesec v letu bo izbrana sestavina. Ekipe, ki jih bodo sestavljali mladi evropski umetniki in mladi evropski kuharji, izbrani na mednarodnih razpisih, bodo skupaj sodelovali v tandemskih rezidencah in ustvarjali nove okuse v kombinaciji z vizualnimi, glasbenimi, performativnimi in drugimi umetniškimi stvaritvami.

Ekipe bodo ustvarile organsko, celostno izkušnjo za občinstvo in si prizadevale iskati odgovore na vznemirljiva vprašanja: kako zveni vrtnica? Kakšne barve je vonj grozdja? Katera oblika opisuje grenko-sladki okus špargljev? Koliko rdečih odtenkov je v rdečem radičevem listu?

POLJE IZ VESOLJA

Znanstveni in visokotehnološki pristop z uporabo novih tehnologij iz interneta stvari, block-chaina, spletnih platform po meri, sistemov za daljinsko zaznavanje in opazovanje Zemlje iz vesolja bo iskal rešitve za trajnostno natančno kmetovanje. V nasprotju z industrijsko uporabo visoke tehnologije bo ta pristop emancipacijo prinesel malim pridelovalcem hrane. Omogočil jim bo, da bodo sadje, zelenjavo in žita pridelali varneje ter z višjo končno vrednostjo. Umetniške, znanstvene in tehnološke raziskave, eksperimenti in prototipi bodo razviti v različnih ustvarjalnih središčih v regiji, proces bo vključeval otroke in mladostnike.

AKADEMIJA ZA PRIHODNOST HRANE

Mešanica odlične gastronomske znanosti, pridelave in gostinstva bo združila ugledne posameznike, ki naj bi ustanovili Akademijo za prihodnost hrane in odgovorno gastronomijo. Akademija bo slovesno odprta leta 2025 in bo postala mednarodno središče za bodoče vrhunske in odgovorne kuharje.

Partnerji: *Regionalni šefi z Michelinovimi zvezdicami - Ana Roš, Uroš Fakuč, Jožko Sirk, Tomaž Kavčič; Faladur gastro & wine Ajdovščina in drugi ponudniki (SLO & IT); Bødø 2024 - Via Quaresissima (NO); Andreja Lajh (UK).*

OD LETA 2021 NAPREJ
REGIJA, EU
€ 60.000

OKUSI BREZ MEJA

Umetnost hrane in umetnost s hrano. Je kaj boljšega? Da, postaviti Guinnessov rekord ...

Vsako leto je festival hrane Gusti di frontiera (Okusi ob meji) z več kot 600.000 obiskovalci najbolj množičen dogodek na čezmejnem območju. Osrednji del festivala so gastronomske pokušine s stojnicami iz več kot 50 držav sveta, a festival ob tem gosti koncerte, konference in predstave. Leta 2025 ga bomo dvignili na naslednjo raven: več stojnic, ki bodo vključevale lokalne inovativne pridelovalce in mednarodne partnerje; inovativni in dih jemajoči umetniški dogodki, večjezične, dostopne in premišljene kuharske delavnice, mojstrski tečaji in tekmovanja z lokalnimi in mednarodnimi kuharji iz našega projekta **Prihodnost hrane**. Ustvarili bomo dogodek, ki bo še vedno množičen in zabaven, a tudi trdno zavezan trajnostni hrani in biotski raznovrstnosti.
Naš cilj: doseči **1.000.000 obiskovalcev**, predvsem pa Guinnessov rekord za najbolj množično večerjo v zgodovini!

- November 2025
- Gorica
- 200.000

ATLAS POZABLJENIH SADOVNJAKOV

Avtor: Gregor Božič

Virtualni zemljevid sadovnjakov in nova destilarna za promocijo kulturnega vidika sadja in osvetlitev številnih možnosti bivanja v sožitju z naravo ob uporabi kmetijskih potencialov lokalnega okolja.

Z Atlasom pozabljenih sadovnjakov bomo kmetijstvu v regiji vrnili nekaj glamurja, promovirali starodavne lokalne sorte sadja in ohranili z njimi povezano kulturno tradicijo ter ustvarili platformo za prikaz privlačnosti področja za mlajše občinstvo in pomen kmetijstva v današnji družbi.

Izdelan bo virtualni zemljevid vseh zapuščenih sadovnjakov v regiji in če bo mogoče, bodo najbolje ohranjeni tudi obnovljeni. Zemljevid bo vseboval zgodbe in legende, povezane s sadjem in kraji, kjer so ga gojili. Vzpostavljena bo majhna destilarna, ki bo sadje iz opuščenih sadovnjakov destilirala v žganje in ga promovirala kot vrhunski izdelek. Kotel za žganjekuho bi lahko namestili na enem od drugih že uveljavljenih prizorišč (potencialno kot del projekta **Super 8)**, s čimer bi postal instalacija in hkrati javna atrakcija.

Klon že obstoječega **vzorčnega nasada starih sort** v Kojskem v Goriških Brdih bo zasajen v Gorici, blizu lokacije, kjer je bila pred prvo svetovno vojno znana goriška kmetijska šola.

Gregor Božič je raziskovalec starih sadnih sort in filmski režiser. Njegov celovečerec Zgodbe iz kostanjevih gozdov je slovenski kandidat za oskarja za tujejezični film. Trenutno dela v Lilleu (FR).

Partnerji: *Fundacija Delfina, Sklad za trajnostno hrano (ZK); Zavod Cepika Nova Gorica; Fakulteta za biotehniko Ljubljana; Nacionalni inštitut za kmetijstvo (SLO); Capovilla destillati Rosa; Univerza za gastronomske vede Pollenzo; Združenje Produttori Radicchio Rosso di Gorica; ERSA FVG (IT); Slow food Slovenija in Italija (SLO & IT); Destilarna Etter (CH); Chemnitz 2025 - Parada jablan (DE).*

- od 2023 do 2026
- regija
- 110.000

BOŽIČNE LUČI

Razsvetljena zaključna slovesnost.

Za skoraj vsako Evropsko prestolnico kulture je čas zaključne slovesnosti božični čas. Konec decembra naj bi bil namenjen družini, zelo pogosto je precej posvečen hrani, tistemu dobremu, zdravemu, doma kuhanemu obroku. Leta 2025 želimo Evropo dobesedno povabiti, da praznuje z nami, da sede za našo mizo, da se skupaj veselimo prerojene ljubezni, nove topline med dvema evropskima mestoma, državama. December bomo začeli z vklopom stikala veličastne božične svetlobne instalacije. V partnerstvu z Intra Lighting (našim svetovno znanim podjetjem za svetlobne rešitve) bomo povabili mednarodno skupino umetnikov, da ustvarijo svetlobne instalacije v obeh mestih s poudarkom na obmejnem območju, ki bo do takrat že postalo **Vsakogaršnja zemlja**. Leto 2025 bo tudi prvo od mnogih, mnogih let, v katerih bosta Nova Gorica in Gorica skupaj načrtovali in izvedli praznično osvetlitev. Nova tradicija evropske družine z upanjem, da bo naše 21. stoletje veselo in svetlo in vsi naši Božiči brez meja.

Partnerji: *Intra lighting; Magdeburg 2025 – Flowing Lights of Europe (DE).*

- December 2025
- Nova Gorica, Gorica
- 250.000

foto: Bumbaca

Festival Okusi ob meji, Gorica

GO2GREENGO

Go2GreenGo bo povezal vse zelene vsebine v mestu, somestju in okolici ter z osredotočanjem na urbano dediščino, parke, vrtove in gozdove poudaril pomen trajnosti in permakulturnega pristopa k oblikovanju najpomembnejših urbanih sistemov.

KNJIŽNICA SEMEN

Vzpostavili bomo krog "izposojamo, gojimo, delimo" za izobraževanje in ozaveščanje o rastlinskih vrstah in njihovi neprecenljivi vrednosti.

V knjižnicah ne gre le za knjige, temveč vse bolj za izmenjavo in srečanje. V Knjižnico semen bodo prebivalci prinašali semena z okoliških vrtov, vinogradov in sadovnjakov in si jih izposojali. S tem se bo ohranil in razširil genski material iz regije, obnovili bomo znanje o avtohtonih vrstah in sortah ter izmenjali izkušnje. Projekt spodbuja biotsko raznovrstnost, lokalno pridelavo hrane, trajnostno rabo zemljišč, samooskrbo in predvsem vračanje semen v človeške roke. Posameznika želimo spodbuditi k aktivnemu sodelovanju v svoji skupnosti in k ohranjanju kulturne in naravne dediščine. Povezali se bomo z drugimi knjižnicami v regiji in v Evropi ter si izmenjali semena in izkušnje.

Partnerji: *Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica; Knjižnica Isontina Gorica; Narodna in študijska knjižnica Gorica, Naravoslovni muzej A. Comel Gorica (SLO & IT), Chemnitz 2025 - Parada jablan (DE).*

Od leta 2021 naprej
Nova Gorica
30.000

ZELENE TOČKE IN GIBANJE

Nov zeleni zemljevid mestnega območja in vrsta dejavnosti za spodbujanje kreativnega pristopa k ozelenitvi mestnih središč.

Prvi načrt za gradnjo Nove Gorice je v duhu Atenske listine modernističnega urbanizma predvideval prostorne zelene površine z drevoredom na glavni ulici. A ker načrtovana gradnja mesta ni bila nikoli dokončana, tudi drevoreda ni bilo. Toda na pobudo nekaterih odločevalcev z zeleno dušo so v mestu kljub temu zasadili veliko različnih dreves in tako je namesto modernističnega mestnega parka nastalo mesto v parku.

GreenSpots je platforma, ki bo zbrala vse pomembne informacije za domačine in obiskovalce o zelenih, trajnostnih vsebinah somestja. Interaktivni zemljevid, dostopen na spletu in več velikih zaslonih na dotik v urbanem območju, bo predstavil lokacije zelenih informacijskih točk, parkov, botaničnih vrtov, mestnih gozdov, nasadov vrtnic, zelenih igrišč, kreativnih zelenih instalacij, pitnikov, točk za izposojo mestnih koles, postajališč javnega prevoza, pa tudi zelenih tematskih poti, ki bodo povezale vse našteto.

Na treh strateških lokacijah bodo zrasle **hišice na drevesih** - ena v osrednjem novogoriškem parku, druga v osrednjem goriškem parku in tretja na meji. Drevesne hišice bodo zeleni informacijski prostor in smerokazi za mestno zeleno vsebino. Poskrbeli bomo za učinkovito **ozelenitev parkirišč** s postavitvijo mrežnih struktur in zasaditvijo plezalnih rastlin za senco. Na urbanih območjih bomo na stenah mestnih zgradb postavili **vertikalne vrtove**. V različnih stanovanjskih soseskah bomo uredili **urbane kompostnike**. Po mestu bomo postavili **pitnike**. V pisarni GO! 2025 in na drugih točkah bodo na voljo trajnostne steklenice za vodo, na katere bo natisnjena QR koda z zemljevidom pitnikov. In zbogom plastenke!

Za spodbujanje ozelenitve mesta, trajnostnega življenjskega sloga in krepitve zelenega gibanja bomo za občane organizirali predstavitve, delavnice in tekmovanja s posebnim poudarkom na predstavitvi dobrih praks za zniževanje temperature v mestu in samooskrbnosti. Del zelenih dejavnosti bodo tudi vodeni ogledi po zelenih tematskih poteh: če bodo veljala pravila o socialni distanci, bodo ogledi v interaktivni obliki.

Partnerji: *Komunala Nova Gorica; Arboretum Volčji Potok; Park Viatori Gorica; Univerza v Novi Gorici - projekt zelenih koridorjev Urbinat; Agencija Markacija; (SLO in IT)*

Od leta 2022 naprej
Nova gorica, Gorica
120.000

KAKI DREVO ŽIVLJENJA

Sadike iz bombardiranega kakijevega drevesa iz Nagasakija bomo posadili kot simbol miru in dokaz, da življenje vedno najde pot.

Revive Time - Kaki Tree Project je mednarodni umetniški projekt, ki ga je leta 1996 začel Masayuki Ebinuma, ko je rešil semena iz plodov kakijevega drevesa, ki je preživelo jedrsko bombardiranje Nagasakija. Skrbno jih je gojil in skupaj s sodobnim umetnikom Tatsuom Miyajimo začel projekt za spodbujanje miru. Projekt je uspešno potekal v več kot 270 krajih v 24 državah sveta. Tudi v GO! bi radi izrekli dobrodošlico potomcu drevesa iz Nagasakija in postavili našo regijo na zemljevid svetovne družine projekta. Naše območje je idealno za gojenje kakijev, včasih so ga imeli za rajski sadež, zato smo prepričani, da bi sadike tukaj našle pravi dom.

Partnerji: *Akademija umetnosti Univerza v Novi Gorici, Rene Rusjan (SLO); Nagasaki - Brescia Kaki Tree Project Evropa, Francesco Foletti; Kaki Tree Project odbor, Tokio (JP).*

- November 2024
- Nova Gorica
- 30.000

GOZDNA HIŠA

(Park Pečno)

Park Pečno je kraj, kjer gredo narava, kultura, šport in različni dogodki z roko v roki.

Združenje O.Z.O.N. že od leta 2014 s selektivnim čiščenjem zaraščenega gozda ustvarja naravno kulturno prizorišče. Obsega forma viva z galerijo v gozdni hiši, čitalnico s knjigami, kino na prostem in številne druge zanimivosti. Vse prireditve spremljajo jedi, pripravljene z naravnimi sestavinami, nabranimi v okolici. Leta 2025 bomo razširili dejavnosti predvsem z mednarodnimi umetniki, hkrati pa ohranili omejeno število občinstva in s tem občutljivost tega edinstvenega prostora.

Partnerji: *Občine v vključeni regiji; O.Z.O.N. združenje in partnerji; Naravoslovni muzej A. Komel Gorica (IT).*

- 2025
- Kanal
- 40.000

NI ČASA ZA STRAN

Avtorja: Sanja Popov Leban in Janez Leban

Projekt ponuja priložnost festivalom in kulturnim dogodkom v regiji, da skupaj povečajo svoje sposobnosti pri izvajanju inovativnih ukrepov za končni cilj: prireditve brez odpadkov.

Nova Gorica in dolina Soče že imata zlati znak Slovenske zelene destinacije kot del nacionalnega programa Zelena shema slovenskega turizma, vendar je treba izboljšati in promovirati turistično gospodarstvo, v katerem so ohranjanje, recikliranje in predelava ključne besede novega kulturnega pristopa z razvojem integriranih in specializiranih festivalskih paketov.

Naše izhodišče je Tolmin kot mesto z največ mednarodnega občinstva v Sloveniji, ki vsako leto prihaja zaradi glasbenih festivalov. Regija se je v glavah domačega in mednarodnega občinstva vzpostavila kot ena najlepših festivalskih destinacij na svetu.

Mreža festivalov Alpe Adria (AAFN) je zrasla iz čezmejnega zavezništva dolgoletnih podpornikov umetniške, nišne in alternativne glasbene scene. Člani mreže bodo sodelovali pri raziskavi in izmenjavi inovativnih idej, novih metod in ključnih vpogledov s ciljem, da festivali postanejo gonilo trajnostne prihodnosti.

AAFN spodbuja sodelovanje festivalov in organizacij na območju Alpe Jadran s krepitvijo zmogljivosti in ustvarjanjem povezav, ki omogočajo uveljavljanje načela trajnostnega turizma. Cilj je sprejeti "zelene" ukrepe za zmanjšanje negativnega vpliva na okolje, ki ga povzročajo veliki dogodki, in poiskati rešitve za pretvorbo odpadkov, ki nastanejo zaradi turističnih tokov, v nov vir za lokalne skupnosti, tako s socialnega kot z ekonomskega vidika. Ključno za trasnformacijo odpadkov v vir je zmanjšanje odpadkov, ki nastanejo pri izvoru, in okrepitev reciklažne verige.

Pobuda Ni čas za stran (No time to Waste) ponuja priložnost za ustvarjanje zelene mreže obstoječih prireditev in festivalov na območju Alpe Jadran, zahvaljujoč sprejetju zelenih rešitev z izvajanjem in uporabo spletne aplikacije s praktičnimi smernicami, ki jih organizatorji in občine v sodelovanju z mednarodnimi partnerji oblikujejo na podlagi dolgoletnih izkušenj ter so ključne pri doseganju cilja "Zero Waste“. Te rešitve bodo zagotovile kontinuiteto uvajanja dobrih zelenih praks na mestnih in podeželskih območjih in povečevale trajnost zelenih destinacij.

Leto 2025 je rezervirano za tridnevno mednarodno konferenco No Time to Waste z ustvarjalnimi delavnicami, razpravami, pogovori in dogodki za mreženje, izmenjavo najboljših praks, primerjavo razmer, sprejetjem skupnih rešitev (smernic) in strategije, predstavitvami rezultatov in postopkov za pridobivanje certifikatov.

Partnerji: *Zavod MINK Tolmin (SLO); Mreža festivalov Alpe Adria (EU); evropski festivali.*

- od leta 2022 naprej, konferenca marec 2025
- regija
- 110.000

ZVOKI IZ NARAVE

Glasba v objemu narave in narava kot vir glasbe - projekti, ki človeka in umetnost povezujejo z naravnim okoljem, iz katerega umetniki črpajo navdih.

RAJSKI ZBOR

Zborovski koncert v čudovitem amfiteatru briškega vinograda.

V Sloveniji imamo pregovor: Kdor poje, zlo ne misli. Preprostega prebivalca regije sta skozi zgodovino navduševali in mu zagotavljali dostojanstvo ter neodvisnost dve stvari: vino in petje. Vino je bilo vsaj od 18. stoletja glavni vir dohodka in tudi v najtemnejših časih fašizma, ko sta bila slovenski jezik in kultura prepovedana, so ljudje še naprej na skrivaj peli ob tveganju, da jih zaradi tega aretirajo. Zborovsko petje je za Slovence, in predvsem za Primorce, veliko več kot le zabava ali prijeten hobi. Vinogradi v Goriških Brdih po obliki spominjajo na amfiteatre. V enem od njih bo zazvenel spektakularen zborovski koncert z več kot 500 pevci iz vse regije. Vsak sodelujoči pevski zbor bo pozvan, da povabi vokalno skupino iz druge evropske države. Poseben gost koncerta pa bo svetovno znani zbor ali vrhunski solist. Vzpostavljen bo spletni prenos, da bodo lahko slovenski izseljenci po vsem svetu spremljali koncert v realnem času.

- September 2025
- Goriška Brda
- 120.000

DREVESNI ORKESTER

Avtorji: Markus Rindt in Dresdner Sinfoniker, Dresden (DE)

Glasbena instalacija v čudovitem parku vile Laščak, ki bo do leta 2025 obnovljen in oživljen.

Obiskovalec bo sredi vrveža vstopil v mistični svet. V mirnem gozdu se bo šumenje dreves spremenilo v simfonični orkester. Glasba in narava se bosta združila v edinstveno umetniško delo, skozi katero bo odzvanjal klic romantike: nazaj k naravi. Gozd bo postal središče pozornosti in glasbeno zatočišče, ki odraža naše najglobljе občutke.
Glasbeni oder za instalacijo bo sestavljalo do 80 dreves. Vsa bodo opremljena z nevidnimi zvočniki, tako da bo vsako drevo predstavljalo po enega člana orkestra. Posamični zvočni posnetki bodo skupaj tvorili usklajeno izvedbo simfoničnih del, ki bodo predvajana potiho. Predstavljajte si obiskovalce, ki vstopajo v orkestralni gozd in poslušajo komaj slišno in izjemno lepo glasbo. Ko se bodo približali drevesu, se bo glasnost zvočnega posnetka povečala skladno s senzorji, ki bodo meril razdaljo prisotnih. Kakšna redka priložnost, da lahko slišimo naraščanje in upadanje glasnosti posameznih glasbenikov, ko se sprehajamo od drevesa do drevesa, medtem pa se celotna izvedba nadaljuje! Več obiskovalcev kot bo hodilo po instalaciji, bolj popolna bo glasbena sestavljanka. Poleg tega bodo imeli naši zvočni inženirji popoln nadzor nad zvokom in bodo lahko nadzorovali časovno usklajenost zvočnih posnetkov ali jih predvajali v polni glasnosti.

Instalacijo bo mogoče nastaviti tako, da bo moral obiskovalec stopiti blizu drevesa ali ga objeti, če bo želel, da zaigra. Repertoar bo obsegal klasična in sodobna dela, znane mojstrovine in novejše skladbe. Vsa glasba pa bo povezana z naravo in gozdom, saj se ta projekt osredotoča na problematiko uničevanja okolja, odstranjevanja zemljišč in krčenja gozdov ter poziva k zaščiti narave.

Simfonični orkester Dresdner Sinfoniker bo sprejemal glasbenike iz vseh držav Evropske unije. Zbrali se bodo v Novi Gorici na skupnem snemanju posameznih zvočnih posnetkov. Vsak od teh posnetkov bo objavljen na spletni strani, ki bo zasnovana posebej za ta projekt. Objavljene bodo tudi fotografije in videoposnetki, s katerimi se bo predstavil vsak posamezni glasbenik s svojim glasbilom.

Predlagano sodelovanje Nove Gorice in Dresdna bo primerno za skupine vseh starosti in kot nalašč za povezovanje šol. Ko bo razvita in preizkušena, bo lahko instalacija (oziroma del nje) gostovala v drugih evropskih mestih kot interaktivna razstava.

Partnerji: *orkester Dresdner Sinfoniker (DE); Botanični vrt Ljubljana; Organ upravljanja vile Laščak (še ni določen); Biotehniška šola Šempeter pri Gorici (SLO); Park Viatori Gorica (IT).*

- od marca do decembra 2025
- Nova Gorica
- 150.000

NETOPIRSKA SIMFONIJA

Avdio in video instalacija ter niz dogodkov, ki preiskuje netopirje, njihove zvoke in gibanje.

Mogočni grad Rihemberk nad Branikom, ki je nekoč pripadal Lantierijem, eni najslavnejših goriških plemiških družin, je eden redkih srednjeveških gradov na Primorskem. Pred kratkim obnovljeni in na novo odprti grad ima poleg srednjeveške zgodovine še posebno dodano vrednost - bogato bivališče za deset vrst netopirjev, ki tam gnezdijo od aprila do oktobra in se po prezimovanju drugje vrnejo v svoj domači grad. Te zaščitene živalske vrste so same po sebi znamenitost, hkrati pa igrajo pomembno vlogo pri ohranjanju dinamičnega ravnovesja v naravi. Grajske kleti je EUROBATS uvrstil na seznam mednarodno pomembnih podzemnih zavetišč za netopirje, za zaščito grajskih netopirjev pa sta bili določeni dve lokaciji projekta Natura 2000. Prenovo so izpeljali tako, da so zavarovali te posebne prebivalce gradu, del stavbe pa je z namenom trajne zaščite živali ostal neobnovljen in zaprt za obiskovalce. Opozorili bi radi na bogato dediščino biotske raznovrstnosti, ki obiskovalcem omogoča, da doživijo kolonijo teh čudovitih in zanimivih nočnih živali, vendar brez neposrednega stika, ki bi bil za netopirje škodljiv in moteč.

V posameznih izpraznjenih delih gradu bomo postavili video in avdio instalacije, ustvarjene s skrbnim beleženjem življenja kolonij netopirjev in njihovih značilnih ultrazvočnih vokalizacij v sodelovanju z raziskovalci netopirjev z Univerze v Ljubljani, ki bodo združeni v različne umetniške video posnetke in zvočne slike. K sodelovanju smo povabili izjemnega, večkrat nagrajenega slovenskega umetnika **Andreja Zdravića**, ki filme ustvarja z dolgotrajnim opazovanjem in snemanjem narave in njenih prvin ter zvočno obdelavo (razstave s stalno postavitvijo njegovih del so Vodni valovi v Exploratoriumu v San Franciscu in Skrivnosti Soče in gozda v Triglavskem narodnem središču Trenta). Drugi pomembni umetnik je **Boštjan Perovšek**: glasbenik, skladatelj in pionirski umetnik zvočnih kulis ustvarja eksperimentalno elektroakustično glasbo, še posebej bioakustično glasbo, ki temelji na zvokih živali, zlasti žuželk. Perovšek je nagrajen tudi s prestižno Valvasorjevo nagrado za zvok v muzejih. Instalacije ne bodo preprosti urejeni posnetki premikov in zvokov živali, temveč bodo umetniško interpretirale teme, ki so povezane z netopirji, a po naravi človeške: kako se premikamo v analognem okolju in kako prepoznavamo, potiskamo in gradimo ovire v digitalnem? Kako dojemamo prostor in kako na nas vplivajo različne plasti materialnega sveta: zlasti tiste, ki jih ne moremo videti, slišati?

Netopirska dogodivščina bo dogodek za omejeno skupino obiskovalcev, nekakšen voden nočni ogled gradu. Zvečer bo skupino ob vhodu v grad pozdravil in nagovoril kostumiran igralec, ki jih bo vodil skozi grad in dvorišče, skozi zgodbo o stavbi in netopirjih. Da bodo lahko slišali njihove neslišne zvoke in jih opazovali, ko bo padel mrak, se bodo morali obiskovalci s slušalkami v temi in tišini premikati po različnih delih gradu.

Partnerji: *Mestna občina Nova Gorica (Nataša Kolenc); Zavod Svitar; dr. Klemen Koselj; Fluks in decibel (SLO).*

- od januarja 2025
- Branik
- 70.000

NAJSTAREJŠA PIŠČAL

Participativni projekt in koncert na prostem, posvečena najstarejšemu glasbilu na svetu.

Najstarejše glasbilo na svetu, 60.000 let stara piščal, je zaklad svetovnega pomena. Odkrili so jo v jami Divje babe pri Cerknem, strokovnjaki pa so jo umestili v obdobje, ko so na območju živeli neandertalci. Naravna oblika izbrane leve stegenske kosti, njena velikost in posegi, ki so ergonomsko prilagojeni glasbenikovi desni roki, so dokaz, da glasbilo ni moglo nastati naključno. Uporaba posebne tehnike igranja omogoča izvajanje kompleksne glasbe. Projekt bo predstavil zvoke najstarejšega instrumenta na svetu. Koncerti z orkestrom in piščaljo bodo na prostem v bližini jame in drugod. Dejavnosti v cerkljanskih glasbenih šolah bodo otroke naučile igrati na to čudno glasbilo, izdelane bodo delujoče replike instrumenta.

Partnerji: *Občina Cerkno; festival Jazz Cerkno (SLO).*

- od leta 2023 naprej
- Cerkno
- 50.000

UMETNIŠKE REZIDENCE

Umetniške rezidence so ključni del našega programa. Izmenjava izkušenj in širjenje obzorja je točno tisto, kar lahko naše GO! ozemlje popelje k evropski prihodnosti. Nekatere rezidence so zajete v projektih kulturnega programa. V tem poglavju naštevamo nekaj dodatnih, vzorčnih pobud.

R.o.R. – RURALNO ORGANIZIRANE REZIDENCE
avtor: zavod BridA

Program sodobne in intermedijske umetnike pripelje v podeželsko okolje in jih spodbuja k sodelovanju in interakciji z lokalnim prebivalstvom. V letu naslova bo potekalo sedem rezidenc z umetniki iz Francije, Italije, Slovenije, Hrvaške, Poljske, Ukrajine, Litve in drugih evropskih držav.

Zavod BridA ima dolgoletne izkušnje z organizacijo rezidenc in je doslej gostil številne mednarodno priznane umetnike, ki so širši javnosti predstavili edinstveno izkušnjo. Vznemirljiva sodobna umetnost še zdaleč ni omejena le na galerije in kulturna središča v urbanih območjih.

DOL K REKI

Reka Soča izvira v slovenskih gorah, prečka mejo v bližini Nove Gorice in Gorice ter se na italijanski strani izliva v morje. Tako simbolično in realno povezuje severni in južni del območja kandidature, prečka dve državi in več občinskih meja.

Na celotni poti je mreža sprehajalnih ali kolesarskih poti, med katerimi je najbolj znana Pot miru. Občine nameravajo ob reki Soči zgraditi kolesarsko pot, ki bo povezala celotno območje od izvira do izliva. Na tej trasi bomo postavili likovne instalacije.

Vsaka občina bo organizirala umetniško rezidenco za mednarodne in domače umetnike, ki bodo s pomočjo domačinov najprej raziskali ozemlje, se seznanili z njegovimi značilnostmi, potencialnimi materiali (kamen, les, glina ...) in z njimi ustvarili svoja umetniška dela, ki bodo postavljena na za to določena območja ob reki.

Vsak umetnik se bo odločil, ali bo postavil igrišče, spomin na zgodovinski dogodek, glasbilo ali karkoli drugega, da bo le objekt skladen s prostorom in naravo.
Sodelujejo: Fundacija Poti miru, Kulturni dom Nova Gorica, občine Bovec, Kobarid, Tolmin, Kanal.

REZIDENCA ARTEFICI
avtor: Artisti Associati

Ustvarjalne rezidence ARTEFICI v Furlaniji Julijski krajini postavljajo umetnike in uprizoritvene skupine (zlasti za gledališče in ples) v dialog z goriškim območjem. Rezidenca je zasnovana kot priložnost za raziskovanje: ne le za umetnike, pač pa tudi za ozemlje in prebivalce, ki niso zgolj gostje ali gledalci, temveč skupaj z umetnikom graditelji procesa rasti in razvoja, ki je temelj ustvarjanja. Od leta 2020 bo rezidenca ARTEFICI nadgradila svojo čezmejno in mednarodno dimenzijo ter postala eden glavnih "virov" izvajalcev pri projektih GO! 2025.

PALCE GOR ZA NAVZDOL

Lahko je rezidenca, umetniški projekt ali izvirni dogodek, knjiga ali delavnica – da je le čezmejno, brezmejno in mednarodno.

Od leta 2021 do 2025 bomo objavili letne javne razpise za štiri majhne (do 3.000€) in dva srednja (do 10.000€) kulturna projekta, dejavnosti, dogodka. Vsi lahko sodelujejo in predlagajo svoje zamisli: lokalci, obiskovalci, društva, umetniki in "običajni" državljani. Zmagovalce bo izbrala žirija prostovoljcev, izbranih z žrebom.

Ker so vsi GO! In je GO! Za vsakogar.

foto: Jure Batagelj

THINK TANK VLAK

avtor Lev Fišer

Vsi na krov! Think Tank vlak vabi študente družboslovnih, humanističnih in mednarodnih ved v Gorico in Novo Gorico, da oblikujejo možganski trust na temo evropske dimenzije. Skrbno izbrani posamezniki si bodo prizadevali za jasen odgovor na vprašanje, kaj sploh je evropska dimenzija, in bodo predlagali strateški načrt za povečanje moči tega izraza v zagovoru svobode gibanja v širši mednarodni javnosti.
V zadnji četrtini leta 2025 si bo vlak prislužil svoje ime.
V zavzemanju za trajnostno mobilnost se bodo udeleženci podali na evropsko železniško turnejo, kjer bodo z umetniškimi intervencijami v sodelovanju z gostujočimi mesti, med njimi Chemnitzem 2025, popestrili prireditve. V sodelovanju s Fakulteto za humanistične študije Univerze v Novi Gorici.

UMETNIŠKI STROJ

V sodelovanju s tehnološkimi in drugimi podjetji v regiji (kot so Intra Lighting, Arctur, GOAP, Spintec in druga) bodo mladi umetniki, izbrani na mednarodnem razpisu, povabljeni k sodelovanju s podjetji za ustvarjanje tehnoloških in družbenih inovacij. Cilj rezidenc, ki jih sofinancira gospodarski sektor, je ustvariti inovacijsko okolje, povezano z gospodarstvom, ki bo uspešno nastopalo na svetovnem trgu. Program bo organsko zrasel iz projekta Interreg DIVA (2019-2022).

€ 350.000

KREPITEV ZMOGLJIVOSTI IN PODPORNI PROGRAMI

V skladu s programom za krepitev zmogljivosti ABC (afirmacija, izboljšanje, sodelovanje), opisanim v predizboru, v tem poglavju predstavljamo naše dejavnosti in projekte za krepitev zmogljivosti, katerih namen je spodbuditi sodelovanje med kulturo in drugimi sektorji ter okrepiti GO! 2025 zapuščino.

SOSESKA – KULTURNO IZBOLJŠANA ČETRT

Kultura je lahko glavno gonilo za obnovo in gospodarsko rast v naših mestih, ker jih je kultura v veliki meri ustvarila. Mesta so kombinacija pokrajine ter dela in ustvarjalnosti ljudi. Tisti, ki so tu živeli in delali, so ustvarili okolje, primerno za življenje, ki so si ga želeli. To je njihova kultura. Njihovo bistvo.

Sčasoma so to mestotvorno vlogo prevzeli modeli, ki temeljijo na potrošnji, in izpodrinili številna lokalna podjetja in veščine. Središča mest so postala nakupovalne destinacije. Toda zdaj, ko se trgovska dejavnost iz mestnih središč seli v nakupovalna središča v predmestjih ter seveda na splet, mestna središča potrebujejo nov namen in pomen. V času po epidemiji to postaja še bolj pomembno, zato iščemo nove poti za odrivanje kulture krajev in njihovih ljudi ter uporabo teh odkritij za nov razvoj.

Dilema je seveda vseevropska. A v GO! imamo posebno kombinacijo tradicionalnega, a počasi umirajočega italijanskega mesta in slovenskega "novega mesta". Nova Gorica ima do neke mere večjo gospodarsko živahnost, manjka pa ji občutek kraja, atmosfera, ki jo ima starejše, goriško mestno središče.

Ulica Rastello (Raštel) v Gorici je dober primer, kako bi morala biti mestna središča veliko več kot nakupovalna območja. Ulica, ki je bila še pred tremi desetletji polna cvetočih trgovin, je danes sicer še vedno lepa, vendar je vrvež z zatonom obmejne ekonomije izginil. Bevkov trg v Novi Gorici je po drugi strani dober primer tega, kako centri niso samo kamen, luči in infrastruktura. Po skrbno načrtovani in precej dragi prenovi trg ostaja večinoma tih, celo na zvezdnati julijski večer, kaj šele v deževnem novembrskem popoldnevu. Vmes je naš nastajajoči tretji center, Trg Evrope, projekt za prihodnost, območje, kjer ne želimo ponavljati preteklih napak.

Cilj je spremeniti naš urbani dvojček v izstrelitveno ploščad, ki bo poganjala gospodarsko rast, kulturne dejavnosti in ustvarjala širše družbene koristi. Vsak mestni center z jasno opredeljenim namenom, ki dopolnjuje drugega. Ustvariti želimo okoliščine, v katerih bomo imeli Slovenci in Italijani resnično korist od dveh različnih, a komplementarnih mestnih središč in bomo sposobni ustvariti tretji, skupni urbani prostor. **Ampak kako?**

Naš koncept je Kulturno izboljšana četrt (KIČ). Poslovno izboljšanje sosesk je bilo v preteklosti uspešen model, vendar pa je bil usmerjen predvsem v trgovine in se zdi, da je izgubil svojo preoblikovalno moč. Ustvarjanje zgolj kulturnih četrti na drugi strani povzroči zapiranje kulture in umetnosti v ločene, nepovezane urbane prostore. KIČ (ki ni kič) je kreativna mešanica vsega, kar mesto lahko ponudi: industrije, gastronomije, maloprodaje, zabave in seveda dediščine, umetnosti in kulture. Za državljane in obiskovalce ustvarja zabavno in drugačno prostočasno izkušnjo, ki je preprosto ni mogoče ponoviti na spletu in bo ljudi od internetnega nakupovanja ponovno preusmerila v mestna središča. **Naš KIČ je videti takole:**

Socialne in ekonomske inovacije

Raziskovali bomo nove modele sodelovanja. Kako, na primer, lokalnim podjetjem omogočiti prožnejše pogoje za najem lokalov v središču, ki temeljijo na prihodkih in prispevkih skupnosti? V idealnem primeru to vodi do modela deljenega, javno-zasebnega lastništva nepremičnin. Kreativnim industrijam bomo omogočili preizkušanje in eksperimentiranje, spodbujali bomo pop-up dejavnosti ter s tem dokazali in prepričali, da nov model deluje in je vanj vredno vlagati. Ta pristop sprva ne bo predvidel velikih naložb, čeprav bi te morale slediti, ko bosta ustvarjena vizija in mehka infrastruktura. Gre za gradnjo napredne, eksperimentalne miselnosti – zakaj odločevalci in lastniki kapitala ne bi sledili? Zakaj ne bi GO! Brezmejno narisal novega načrta mest, v katerih živimo?

Sodelovanje

Delavnice, javne razprave, razpisi in druge zanimive dejavnosti bodo podprle postopek. Nova miselnost ni lahek cilj, participacija v urbanističnem načrtovanju pa je izziv za mno-

ga evropska mesta. Kot je nekoč dejal neki urbanist: "Zakaj bi se sploh morali pogovarjati z ljudmi, če je vse, kar si želijo, več parkirišč?" Močnejši vpliv skupnosti in jasnejša povezava med urbanističnim načrtovanjem in lokalno kulturo, občutkom kraja, ter vzdušje, ki ljudem omogoča, da soustvarjajo, si predstavljajo prihodnost, pridobivajo znanje in ohranjajo energijo, bi lahko bili dober odgovor na to dilemo. Dobro načrtovana digitalna kampanja bo dosegla mlade, ki parkiranja zagotovo ne vidijo kot absolutne prioritete.

Povečanje znanja

Obe mesti bomo spodbudili, da se pridružita mednarodnim organizacijam, ki temeljijo na posebnih urbanističnih vprašanjih (nova mesta, razdeljena mesta itd.) in gostita dogodke, ki bodo v regijo prinesli raznolike mednarodne izkušnje in strokovno znanje.

Urbanistično načrtovanje

Model KIČ bomo vključili v čezmejno urbano strategijo, ki jo mesti začenjata pripravljati. Strategijo bomo povezali z obstoječimi prostorskimi načrti.

Podpora

Ustvarili bomo podporno mrežo za mala podjetja in lastnike stanovanj. Zlasti tisti italijanski državljani, ki želijo živeti in delovati v Sloveniji ali obratno, so že izrazili močno potrebo po stalni pisarni, ki bi svetovala o pravnih in upravnih vprašanjih ter omogočila dostop do zbirke izkušenj in rešitev.

€ 220.000

EPISKOP - GO! PALIMPSEST

Avtor: Znanstveno raziskovalno središče Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), Raziskovalna postaja Nova Gorica

Raziskovalci na področju družboslovja in humanistike vedo veliko. Pa jih poslušamo? Ali sploh imamo priložnost prijeti za vrv njihovega znanja, ko se utapljamo v morju informacij? EPISkop je observatorij GO! pokrajine. Dogodki bodo usmerjeni k široki publiki: državljanom obeh mest vseh družbenih slojev, šolam in učencem, študentom, obiskovalcem. EPISkop bo pogledal v preteklost, zapuščino in prihodnost večplastnega palimpsesta Nove Gorice in Gorice ter reflektiral teme, ki jih bo obravnaval EPICenter. Vsako ozvezdje, torej vsak mesec 2025, bo namenjeno temi, ki bo vključevala več dogodkov - predavanja, okrogle mize, pogovore, srečanja, dogodke za šole in otroke ter predstavitev in razstavo umetniškega dela v dialogu z glavno mesečno temo. Ozvezdja bodo tako poravnana s tremi programskimi sklopi:

GO! delimo:

Na začetku je bila beseda (naša splošna jezikovna vključenost, pa tudi posebnosti GO, sestavljene iz različnih jezikov, narečij, domačih jezikov in večjezičnosti); **Glasovi** (lokalne zgodbe, ustno izročilo in ljudske pesmi); **Spomin človeštva** (pisana beseda - knjižnice, shrambe knjig, knjigarne in založništvo); **Besede in stvari** (kako je človek postal predmet znanja, pa tudi njegova sposobnost povezovanja besed in nematerialnih spominov s stvarnimi, predmeti in dediščino).

GO! Evropa:

Graditi Evropo (kaj in kdo je Evropa, pretekle in sedanje evropske resnične in namišljene meje); **Religioznost / nadzor** (predkrščanski ostanki, krščanstvo in druge pretekle in sedanje verske prakse in njihovi vplivi na regijo); **Alternative** (pretekla in sedanja alternativna gibanja v obmejnih regijah, ki so latentna sila družbene in kulturne preobrazbe); **Brezmejne prihodnosti** (možne participativne, vključujoče in večperspektivne urbane prihodnosti).

GO! Zeleno:

Nova mesta - stara aristokracija (vzajemni odnos med novim in starim mestom, okoliščinami in potenciali njune urbanosti); **Na krilih migracij** (kako je nastala Nova Gorica, pa tudi o drugih preteklih in sedanjih migracijskih pojavih); **Modernizem** (filozofsko in umetniško gibanje); **Zeleno mesto** (trgi, parki, mestni zeleni pas, botanični in rožni vrtovi).

Dogodki, ki bodo nastajali v sodelovanju z različnimi regionalnimi in evropskimi institucijami in bodo gostili širok spekter mednarodnih udeležencev, bodo potekali v kavarni ZRC SAZU, Nova Gorica. Mogoče jih je izvesti tudi virtualno.

€ 120.000

GONG – PRODUKCIJA

Zamisel iz prve prijavne knjige, da bi ustvarili skupno, krovno blagovno znamko za regijske festivale, smo želeli nadgraditi skozi dialog z nosilci dejavnosti. Spoznali smo, da skupno blagovno znamko mnogi organizatorji dojemajo kot nekakšno nadzorno strukturo, ki bo zapletala procese in ovirala njihovo neodvisnost in samostojnost. Zato smo svojo idejo o GONG-u preusmerili k izgradnji podpornega mehanizma. Glavna težava za nevladni sektor v kulturi je pomanjkanje sredstev. Dejstvo, da mora večina NVO vso proizvodno opremo in storitve naročati pri komercialnih ponudnikih, to težavo le še poglablja.

Zato GONG razvijamo kot zadrugo. Spodbujali bomo nevladne organizacije, da vlagajo v zadrugo, ki se bo delno financirala iz proračuna GO! 2025 in bo kupila osnovno produkcijsko opremo (zvočna in video tehnologija, stoli, prenosni odri itd.) ter svojim članom omogočila brezplačno uporabo opreme. Del zadruge bo tudi pisarna s skupno službo za izboljšanje kulturnega okolja, ki bo zbirala in delila znanje o strategijah financiranja, pravnem okviru, upravnih postopkih itd. z namenom pomagati organizatorjem prireditev v čezmejnem prostoru

Verjamemo, da se bodo tako kulturne nevladne organizacije povezale na organski način, od spodaj navzgor, in postopoma kot pomemben del civilne družbe pridobile še več moči za spreminjanje politik in javnega mnenja ter okrepile vlogo in pomen neodvisne kulture v mestih in regiji.

€ 240.000

TOVARNA IZKUŠENJ - RAZVOJ KULTURNEGA TURIZMA

Nova Gorica in Gorica sta že zdavnaj prepoznali svoj turistični potencial na področju kulturne dediščine, gastronomije, festivalov in prireditev. Ne gre le za gospodarsko priložnost v hitro rastočem sektorju (kar še posebej velja za Slovenijo, kjer turizem predstavlja 13% BDP in 8% izvozne vrednosti), ampak tudi priložnost za srečanja med ljudmi iz različnih okolij, za razvoj regije ter za iskanje inovativnih, trajnostnih rešitev na področju dediščine in kulture. GO! 2025 je edinstvena priložnost za razvoj novih, inovativnih izdelkov v kulturnem turizmu.

Tovarna izkušenj je dolgoročen, kompleksen proces krepitve zmogljivosti, v katerem bodo sodelovali:

- **lastniki malih podjetij,**
- **turistični operaterji,**
- **razvijalci tehnologij,**
- **kulturni ponudniki,**
- **lokalni politiki in upravljalci,**
- **šole in mladi.**

V sodelovanju z dvema glavnima turističnima organizacijama: **Zavodom za turizem Nova Gorica** in **Promoturismom Furlanije Julijske krajine** bo od leta 2021 Tovarna razvijala, proizvajala, promovirala in vzdrževala nove izdelke, ki bodo inovantivni, sloneči na izkušnjah, odgovorni do skupnosti in prijazni do okolja. Nove poti in turistični programi, novi digitalni izdelki, izvirni in alternativni nastanitveni objekti so med elementi prenovljene turistične ponudbe, ki jo želimo pomagati zgraditi.

Program se bo posluževal štirih metod:

Prehodi:
s predavanji, delavnicami in "terenskimi dogodki" bomo križali znanje med sektorji. Udeleženci bodo izmenično mentorji in učenci: umetniki, ki se o gostinstvu učijo od lastnikov hotelov, lastniki restavracij, ki poslušajo o dediščini od zgodovinarjev, uslužbenci, ki jih o digitalni tehnologiji obveščajo visokotehnološka podjetja itd.

Podvigi:
organizirali bomo »hitre zmenke«, majhne sejme, na katerih bodo lastniki idej komunicirali z uveljavljenimi podjetji in odločevalci.

Mogoče:
Sistematično bomo povečevali znanje zainteresiranih strani o javnem in zasebnem financiranju ter v sodelovanju z lokalnimi oblastmi iskali praktične rešitve za financiranje podjetniških idej v turizmu (javno-zasebno partnerstvo, garancije za posojila itd.).

Nemogoče:
v sodelovanju s Primorskim tehnološkim parkom bomo uvedli natečaj za nore ideje. Vse je mogoče.

Osredotočili se bomo na pet pilotnih tem, ki so se v participativnem procesu ob pripravi prijave izkazale kot najbolj obetavne za razvoj kulturno-turističnih zgodb:

- **Goriška grofija** (stoletja so goriški grofje vladali nad velikim delom srednje Evrope, čudovit srednjeveški grad ostaja kot priča teh slavnih časov, toda kakšna je njihova zgodba in ali jo je mogoče povedati s prepričljivostjo"Igre prestolov"?).

- **Zadnji francoski kralj** (Karel X. je umrl v Gorici, ko je pobegnil pred revolucijo in bežal pred svojo usodo po Evropi, njegov grob v samostanu Kostanjevica je obdan z bujnim rožnim vrtom, idealen kraj za pripovedovanje zgodb o mogočnih posameznikih, družbenih konfliktih in upornikih za včeraj in danes).

- **Tihotapci** (ljudje v tej deželi premikajočih se meja so stoletja preživeli zaradi svoje sposobnosti, da se giblje-jo mimo mej in pod njimi - popoln scenarij za izkušnje igre v živo, za sobe za pobeg in poti ter druge zanimive dejavnosti).

- **Režimi** (kipi, plošče, sledi režimov 20. stoletja: cela mesta so spomeniki zgodb, ki so povzročile strašne napake, vendar so še vedno vredne, da jih obiskovalci slišijo ter skoznje razmislijo tudi o režimih 21. stoletja, ko "veliki brat" ne gleda več s kipa na trgu, temveč skozi algoritme in aplikacije).

€ 110.000

CINECITTÀ - MESTO FILMA

Z željo opolnomočiti vse vidike filmske industrije v našem mestu brez meja smo se odločili, da se osredotočimo na programe, ki bodo imeli trajnostne in dolgoročne učinke na kreativnost, ustvarjanje delovnih mest in rast avdiovizualnega sektorja.

Imamo trdne temelje. Regija je rojstni kraj številnih mednarodno priznanih filmskih režiserjev, kot so **Jan Cvitkovič, Matteo Oleotto, Gregor Božič, Ivan Gergolet** in drugi. Vsi trdijo, da jih teritorij navdihuje, ter zgodbe svojih filmov in serij postavljajo v to večkulturno in večetnično okolje.

Leta 2014 so Hrvaški avdiovizualni center (HAVC), Avdiovizualni sklad Furlanije Julijske krajine in Slovenski filmski center (SFC) ustanovili projekt RE-ACT (regionalno avdiovizualno sodelovanje in usposabljanje), ki krepi sodelovanje, podpira razvoj filmskih projektov in usposablja filmske ustvarjalce in producente iz vseh treh vpletenih držav. Leta 2018 je Slovensko združenje za animirani film (DSAF) prevzelo predsedovanje in usklajevanje dejavnosti pobude CEE Animation, mreže strokovnjakov za filmsko animacijo iz Srednje in Vzhodne Evrope s člani iz 19 držav. Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici ima najboljši program za študij animacije v Sloveniji, goriški program DAMS Univerze v Vidmu pa je edinstven program in laboratorij za restavri-

ranje in digitalizacijo starih in redkih filmskih formatov. Produkcijska podjetja z močno mednarodno prisotnostjo, kot so Staragara, Transmedia, Kinoatelje in druga, so v zadnjem času preselila del svoje dejavnosti v regijo. Filmski festivali, kot sta **Sergio Amidei**, ki se osredotoča na scenaristiko, in **Poklon viziji**, ki odkriva edinstvenost glasov v umetniški kinematografiji na mednarodni ravni, so utrdili svojo prisotnost na regionalni kulturni sceni. GO! 2025 želi podpreti in nadgraditi ta razvoj.

Scenariji brez meja: rezidenca

Popoln scenarij je temelj vsakega uspešnega filma. Naša ekipa izkušenih svetovalcev bo vsako leto skrbno izbrala do šest projektov in scenaristom ponudila možnost, da v mesecu dni razvijejo svoj scenarij pod vodstvom izkušenih mentorjev. Poudarek bo na projektih s temami, povezanimi z regijo, pa tudi z mejami, iskanjem identitete, večkulturnostjo in človekovimi pravicami. Mentorji: **Alessandro Gropplero, Srdjan Koljević, Ognjen Sviličič, Matevž Luzar, Matthieu Darras, Isabelle Fauvel** in drugi.
Partnerji: *projekt Re-act (SLO, IT, CRO, SRB), Slovenski filmski center, Združenje slovenskih filmskih režiserjev, Staragara (SLO), Avdiovizualni sklad Furlanije Julijske krajine, Transmedia (IT), Iniciative films Pariz (FR) in drugi.*

Laboratorij in vozlišče za animacijo

Animacija je najhitreje rastoča veja avdiovizualne industrije in tista, ki so jo epidemiološki ukrepi najmanj prizadeli. Partnerstvo z Akademijo umetnosti in mrežo CEE Animation bo projektu prineslo tako institucionalne kot neinstitucionalne možnosti usposabljanja in znanja ter dostop do državnih in mednarodnih sredstev za gradnjo infrastrukture. Italija ima kot tretji najmočnejši avdiovizualni trg v EU (poleg Francije in Nemčije) velike potrebe po tovrstnih vsebinah, v animaciji pa skorajda nima tradicije. Tako italijanski kot slovenski izdajatelji televizijskih programov in upravljalci kinematografov so lačni novih IP formatov, razvitih posebej za njihove trge.
Cilj je pripraviti projekte za pridobitev sredstev iz kohezijskih skladov v novi finančni perspektivi s poudarkom na tesnejšem sodelovanju med javnim, zasebnim in nevladnim sektorjem. Rezultati bodo večja konkurenčnost, profesionalizacija, digitalizacija in inovativni, pametni poslovni modeli.
Vodji projekta: **Matija Šturm, Boštjan Potokar**
Partnerji: Združenje slovenskega animiranega filma, Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici, Finta studio Ljubljana (SLO), CEE Animation Network (IT, SLO; PL, CZ, SK, CRO), Program DAMS Univerze v Vidmu, Base2 video Factory Gorica (IT) in drugi.

GO! filmska komisija

Tako mesti kot okolica postajajo zelo priljubljena lokacija za snemanje filmov in serij. Skupna mestna filmska komisija Nova Gorica / Gorica, ustanovljena v sodelovanju z občinami, regijo in lokalnimi ter nacionalnimi gospodarskimi družbami, bo zagotovila lažje pridobivanje dovoljenj za snemanje, dostop do javnih površin in promocijo regije med filmskimi ekipami, tako da bo brezmejni teritorij še bolj privlačen tako za domače kot mednarodne produkcijske ekipe.

Kino središče

GO! bo v 2025 en sam velik kino. Poleg različnih avdio-vizualnih dogodkov v Kinemaxu v Gorici, Kulturnem domu Nova Gorica in Kinogledališču v Tolminu bodo na različnih lokacijah v mestu organizirani posebni dogodki na prostem. Zamisel je ustvariti nekakšen potujoči kino, ki bo vzpodbudil in obiskal tudi manjša mesta in vasi v regiji ter ponudil izkušnjo gledanja filma pod zvezdami. Na sporedu bodo tako sodobni filmi kot klasike in retrospektive, spremljali jih bodo pogovori v živo z aktivnim sodelovanjem občinstva.
Vodja projekta: **Mateja Zorn**, Kinoatelje.

€ 350.000

BREZMEJNO BREZŽIČNO

Naš digitalni doseg v zadnjem letu in še posebej v času zapore javnega življenja je pomemben vir izkušenj. Minuli meseci so dodatno utrdili naše prepričanje, da potrebujemo nove oblike in poti povezovanja. Ustvarili bomo GO! 2025 digitalno platformo, imenovano Borderless Wireless (Brezmejno Brezžično). Platforma bo vzpostavila enotno dostopno točko za vse GO! 2025 dejavnosti. Obiskovalec bo preko te točke dostopal do vseh informacij in orodij za sodelovanje in soustvarjanje. Platforma bo črpala odprte podatke iz nacionalnih, regionalnih, lokalnih in ekonomskih virov. Uporabniki bodo do platforme dostopali prek:

- **GO! 2025 spletne strani,** ki bo tudi domača stran novega čezmejnega omrežja W-lan, ki ga že ustvarjamo in bo državljanom in obiskovalcem na celotnem obmejnem območju omogočilo brezplačen dostop do spleta. Stran bo naše glavno komunikacijsko orodje, povezana bo z našimi profili na družabnih medijih ter se bo spreminjala in razvijala tako, da bo podpirala različne faze procesa GO! 2025.

- **GO! app**, nove mobilne aplikacije. Zasnovana bo v sodelovanju z regionalnimi IT podjetji kot večnamensko digitalno orodje. Omogočila bo dostop do digitalnih razširitev naših projektov (**Hopscotch, Basaglia: usodni spopad slavnih, Od postaje do postaje** in drugih), zagotavljala bo sprotne informacije o dogodkih, omogočala nakupe vstopnic in dostop do storitev v urbani mobilnosti, turističnih nastanitvah. Leta 2026 bo prerasla v trajno mestno mobilno aplikacijo.

- **GO! TV**, platforme za pretakanje dogodkov v živo, ki bo hkrati tudi video arhiv.

Platforma Borderless Wireless bo predvsem omogočila, da se bodo dogodki odvijali tudi v primeru naravnih in drugih vplivov, kot je denimo covid-19. Zagotavljala bo, da bodo uporabniki še vedno prejemali informacije in bodo lahko aktivno sodelovali prek digitalne povezljivosti. Tako bodo številni projekti v kulturnem programu dobili svojo zrcalno podobo v virtualnem svetu.

€ 400.000

foto: Damijan Simčič

REGIONALNI PROGRAMI

Številni regionalni projekti so organsko vključeni v naš kulturni in umetniški program. A ko smo obiskali vse vključene občine, smo zaznali dodatne pobude, ki imajo globok pomen v lokalnih okoljih in naši regiji prinašajo močan razvojni učinek. Projekte bodo soustvarjale in sofinasirale občine.

Ajdovščina

MLIN ČASA: In-situ razstava, ki prikazuje industrijsko dediščino (obrtni in industrijski obrati, mlin, fužine, ...)
LUTKARSKI FESTIVAL KLEMENTINA: Participativni dogodek, namenjen bogati zapuščini lutkovnega ustvarjalca Milana Klemenčiča (1875-1957).

Bovec

TONE KRALJ – ZGODBA O FRESKAH: V času fašistične okupacije je slikar Tone Kralj (1900-1975) ustvarjal freske v primorskih cerkvah. Vodilne v fašističnem režimu je upodobil kot negativne like ter s podobami prikazal trpljenje primorskega ljudstva. Cilj projekta je mapirati in promovirati Kraljevo delo.

Brda

DOM REBULE: Avtohtoni briški rebuli se bomo poklonili z mednarodnimi dogodki, ob katerih se bo "vrnilo domov" vino iz trt rebule, ki so jih iz Brd prenesli v druge dele sveta.
UNESCO: Čezmejna regija Colio/Brda kandidra za poskusni seznam Unesca s ciljem ohranitve značilnih teras.

Cerkno

JEZIK MASK: "Laufarji" so ena njastarejših slovenskih pustnih skupin. Projekt razkriva poseben jezik, ki ga skupina uporablja v svojih ritualih in je v nekem smislu endemičen.
BEVKOVE ZGODBE: Bevkov festival že deset let ohranja, interpretira in nadgrajuje zapuščino Franceta Bevka. V letu 2025 bo dogodek razširjen z izvirnimi kulturnimi vsebinami.

Idrija

MELHIORCA: Igralka Metka Pavšič oživlja izjemni ženski lik iz preteklosti. Melhiorca je bila čipkarka, tihotapka, pogumna in inteligentna ženska.
PASOLINI – SVOBODEN ČLOVEK: Ker je znameniti umetnik del svojega otroštva preživel v Idriji, se je mesto pobratilo z njegovim rojstnim krajem, Casarso. Z institutom Piera Paola Pasolinija bo zaživel projekt, namenjen sprejemanju in tolerantnosti.

Kanal

INDUSTRIJA, HUMANISTIKA, UMETNOST: Delavnice in rezidence v delujočih gospodarskih objektih.
MULTISENZORIČNO: Dve novi stalni razstavi, posvečeni tradicionalnim Liškim makam in pred-krščanskim verskim pojavom.

Komen

KAMENICA - KAMNITA GLASBA: Zvočna galerija, posvečena tradicionalnim, iz kamna izdelanim instrumentom.
ČEZMEJNO VINO: Prostor za vinarje z obeh strani meje. Vinoteka in kraj kulturne izmenjave.

Kobarid

HOP-ON, HOP-OFF KULTURA: Maraton kulturnih dogodkov z lokalnimi umetniki i društvi na prizoriščih, razpršenih po občini in povezanih s hop-on, hop-off avtobusom.

Miren-Kostanjevica

VARUHI MIRU: Srečanje evropskih UNESCO šol pri stolpu miru na Cerju.
ZVOKI PODZEMLJA: Cikel koncertov v številnih podzemnih jamah na območju.

Renče-Vogrsko

ZIDAKI PRIHODNOSTI: Participativni projekt, namenjen mladim, za razvoj deloma opuščenega območja opekarne v center kreativnih industrij.
NAZAJ K REKI: Niz dogodkov za ponovno vzpostavitev odnosa med ljudmi in reko Vipavo, ki je bila dolgo onesnažena, a je zdaj spet čista.

Šempeter-Vrtojba

PO POTEH CORONINIJEV: Ustvarjanje zanimive vodene poti skozi očarljivo zgodovino ene najpomembnejših plemiških družin na območju.

Tolmin

PUNT KIPARSKA DELAVNICA: Delavnica z mednarodno udeležbo, posvečena Tolminskemu puntu.
JAVORCA, SPOMIN EVROPE: vsakoletni kulturni in diplomatski dogodek, ki bo na tem posebnem kraju združil veleposlanike evropskih držav.

Vipava

OTROŠKI FUN TRAIL: Družinski sprehodi med kulturo in naravoz zabavno ponudbo ob poti, večinoma posvečeno pozabljenim čutom (okusu, vonju).
ČEBELARSKI TURIZEM: Čebelarstvo sodi med temelje slovenske kulture. Projekt bo razvijal vrsto učnih izkušenj.

V7. IZBIRA DOGODKOV

Temelji našega kulturnega programa in umetniške vizije so bili postavljeni z obsežnim in dinamičnim vključevalnim procesom, ki se je začel leta 2017 s prvo javno razpravo GO! 2025. V letih priprave bomo s tem postopkom vključevanja nadaljevali. Programskega direktorja vidimo kot varuha naše vizije: skupaj z vodji programov bo vodil postopek za razvoj in izvajanje umetniškega programa.

GO! 2025 naj bi bil kot vrba: močen, a prilagodljiv. Zato bomo od leta 2021 nadaljevali z razvojem obstoječih projektov in pri tem sodelovali s prvotnimi avtorji, znotraj obstoječih programskih okvirjev bomo v projekte vključevali dodatno vsebino, umetnike in partnerje in vsebino delili z zavodi, obstoječimi festivali in evropskimi projekti, s katerimi bomo nenehno iskali skupni jezik. Do zdaj je bila za program dodeljena približno polovica predvidenega proračuna. Objavili bomo mednarodne razpise, preko katerih bomo izbrali dodatno vsebino, sodelujoče umetnike in partnerje.

Pomembno nam je, da razširimo evropski obseg svojih dejavnosti in pri tem obdržimo stik z regionalno kulturno in umetniško realnostjo ter zagotovimo globok in dolgotrajen učinek projektov GO! 2025. Zato smo zasnovali mehanizem **PERMA.lab.** Ta temelji na permakulturi, načelih načrtovanja, ki izvirajo iz kmetijstva. Številni sodobni Evropejci, ki si želijo pridelovati lastno hrano, se odločajo za permakulturni vrt. Mehanizem se je iz kmetijstva hitro razširil na druga področja. Permakultura, ki se v smislu razvoja in trajnosti zgleduje po naravnih ekosistemih, opredeljuje 12 načel načrtovanja: nekatere od njih smo preoblikovali v dragocen okvir, ki nam pomaga pri izbiri aktivnosti, združljivih z našimi cilji in vizijo.

V skladu s cilji Združenih narodov za trajnostni razvoj bodo načela PERMA.lab zagotovilo, da bodo vsi programski elementi GO! 2025 v časovnem obdobju enega desetletja (2021–2030) pozitivno vplivali na široko paleto področij, od zdravja in dela do varstva podnebja in enakosti spolov. Mehanizem PERMA.lab GO!2025 povezuje s prednostnimi nalogami EU na področjih kulturne dediščine, socialne kohezije in dobrega počutja, enakosti spolov in mednarodnih kulturnih odnosov.

METODE IZBIRANJA:

- **javni razpisi,**
- **neposredna izbira (pogovori iz oči v oči),**
- **delavnice, javni govori in druga participativna orodja.**

VIRI VSEBIN:

- **evropska umetniška skupnost,**
- **regionalna umetniška skupnost,**
- **ustanove, podjetja, društva (v kulturnem, socialnem in gospodarskem sektorju),**
- **lokalne skupnosti,**
- **prebivalci (s posebnim poudarkom na ranljivih skupinah in mladih).**

NAČELA ZA IZBOR (PERMA.LAB):

Od vzorcev do podrobnosti

Izbirali bomo projekte s potencialom in ambicijo za preseganje vseh vrst meja: regionalnih, državnih, mej med socialnimi skupinami, področji dela itd.; pa tudi projekte izven okvirov pričakovanj in predpostavk javnosti.

Postopomoma in počasi

Pristop "korak za korakom" prinaša manj tveganja kot veliki skoki in nenadni pospeški. Izbrali bomo izvedljive dejavnosti in dali prednost projektom, ki rastejo postopoma, se odzivajo na povratne informacije iz okolice in si prizadevajo za dolgoročne spremembe.

Pozornost robovom

Če je Evropa krpanka jezikov, kultur, tradicij, so živi tisti, ki celino držijo skupaj. Iskali bomo projekte, ki te žive cenijo in predstavljajo, in iskali bomo vsebino – ne le na robovih nacionalnih držav, temveč tudi družbenih skupin, zlasti tistih, ki so povezane z zunanjimi mejami trdnjave Evropa. Nihče ni izključen, nobena ideja ne gre v nič: ideal, ki ga ne moremo doseči, vendar si bomo za to nenehno prizadevali.

Oblikovanje za spremembe

Če se želimo kreativno odzvati na razvoj okolja in skupnosti, moramo spremembe sprejeti kot neizogibno in vseprisotno dejstvo vseh procesov. Izbrali bomo projekte, ki bodo sposobni zajeti in izboljšati neizogibne spremembe v kulturi, tehnologiji, gospodarstvu in družbi.

Sprejmimo raznolikost, ohranimo spoštovanje

Različnim ljudem bomo omogočili, da sodelujejo, ustvarjajo nove skupnosti in pri tem vedno spoštovali posameznika in njegovo osebno dostojanstvo, ustvarjalno in umetniško avtonomijo. Prednost bomo dali projektom, ki vključujejo široko paleto sodelujočih z različnih področij in okolij.

V8. POVEZOVANJE KULTURNE DEDIŠČINE Z NOVIMI IZRAZI

Od vseh projektnih zamisli, ki so jih kulturni deležniki predložili na naše odprte razpise, jih je bilo več kot 70 odstotkov povezanih s tradicijo in zgodovino. Ostati v stiku z našo dediščino ni težko – leži na ulicah, lahko jo zavohamo v zraku, postavljamo jo na mizo, si jo požvižgavamo med delom. Tudi če bi poskusili, se ji ne bi mogli izogniti. Toda GO! Brezmejno vidimo tudi kot program, ki postavlja pred preizkušnjo naše navade, naš pristop do zgodovine in tradicij. To je nujno. V nasprotnem primeru bi samo ponavljali stare vzorce.

In, ne, nismo samo dežela pevskih zborov in gradov, temveč tudi domovina pionirjev letenja, bratov Rusjan, revolucionarnega pesnika Srečka Kosovela, vznemirljivih sodobnih umetnikov in kuratorjev, kot so **Marko Peljhan, Jurij Krpan** ali **Peter Purg**; smo mesto, v katerem je bil v 80. letih koncept za nov hotel zaupan avantgardni umetniški skupini OHO. Naša Akademija umetnosti je edina v državi s študijskim programom umetnosti novih medijev, ustvarili smo festival sodobne umetnosti **Pixxelpoint** in tu je dom številnih visokotehnoloških podjetij.

DRUGAČE VIDETI SEBE

Nagnjeni smo k temu, da se počutimo marginalizirane in hkrati zelo posebne. Ni nam treba biti ne eno ne drugo. S projektom **Pohod za Evropo** bomo pokazali, da so naše izkušnje in življenjski slog edinstveni, vendar primerljivi. V Evropi obstajajo številna druga obmejna mesta, majhna mesta, regije z demografskimi težavami, večjezične skupnosti in podeželska območja. S projektom **Prihodnost hrane** in zanimivimi projekti, kot je **Atlas pozabljenih sadovnjakov**, bomo odprli nov pogled na našo kmetijsko tradicijo in jo raziskali skozi pristop kreativnih industrij, z umetniškimi instalacijami in s predstavami. S skupino projektov **Pixxel-x** bomo poustvarili podobo lastne ustvarjalnosti, s projektom **Brezmejno telo** bomo ponovno premislili o konceptih moči, zmogljivosti, starosti in odnosov med generacijami.

DRUGAČE VIDETI ZGODOVINO

Ne, zgodovina se ni začela z vojnimi zgodbami našega dedka. In da, popolnoma sprejemljivo je imeti različne zgodbe. **EPICenter** bo postal pomembna evropska izrazna sila, močna platforma, ki nam bo pomagala, da se pomirimo s preteklimi konflikti. Pripovedoval bo zgodbo 20. stoletja in občinstvo pritegnil z inovativnimi, sodobnimi digitalnimi orodji; zgodovinsko tematiko bo povezal z veliko "družbeno dilemo" današnjega časa: kaj so lažne novice, kako ustvarjamo svoja mnenja, kako zgodbe oblikujejo naše vrednote. Naš velik participativni projekt **Reševalci spomina** bo digitaliziral elemente nesnovne dediščine in jo preoblikoval s pristopom igrivega pripovedovanja zgodb. Šli bomo globlje v preteklost z gledališkim projektom **DESTINYniation**, ki z uporabo psihodramskega pristopa prinaša zgodbo o kraljevi usodi v sodobno gledališče. S projektom **EPISkop** bomo naše raziskovalce angažirali, da nam predstavijo vznemirljiv palimpsest GO! in nam s pomočjo sodobnih znanstvenih metod razkrijejo številne plasti naše zgodovinske dediščine.

DRUGAČE VIDETI OKOLJE

Gorica, mesto brez življenja, in Nova Gorica, mesto brez duše, bosta dobili priložnost, da se izvijeta iz klišejev. S projekti, kot so **Super 8, Od postaje do postaje** in programi za krepitev zmogljivosti, kot so **Kulturno izboljšane četrti,** bomo odkrili nove načine ustvarjanja in preoblikovanja urbanih prostorov. S programom **Go2GreenGo** bomo raziskali nove povezave med kulturo in naravo; s sodobnim pridihom bomo revitalizirali kraje naše kulturne dediščine in v parku vile Laščak pripravili **Drevesni orkester,** za srednjeveški grad Rihemberk pa napisali **Netopirsko simfonijo.**

DRUGAČE GRADITI SVOJO PODOBO

Srce Evrope? Stičišče kulture? Seveda. Toda najti moramo nove besede in orodja, s katerimi bomo to razložili. Koronavirusna kriza nam je ponudila edinstveno priložnost, da postanemo kreativni in raziščemo alternativne načine za interakcijo med analognim in digitalnim. Pilotni projekt **Muzejske točke** želi uporabiti najnovejšo tehnologijo za predstavitev in promocijo dediščine. **BoulevAR** je hkrati prava ulica, ki je potrebna obnove, in digitalno prizorišče za utopične projekte. Gradimo **Brezmejno Brezžično**, digitalno dostopno točko do naše dediščine, umetnosti, kulture, sedanjosti in preteklosti. Ta osrednji projekt bo skozi celotno obdobje razvoja deloval kot orodje za učenje in kot inovativna platforma, ki nam bo omogočila, da se pridružimo raziskovanju novih povezav med umetnostjo in tehnologijo, presežemo okvirje preprostih prenosov v živo in razprav prek zooma ter najdemo načine, da naše vsebine predstavimo javnosti, tudi če bodo potovanja in družabna srečanja leta 2025 še vedno (ali spet) omejena.

foto: Maja Murenc

Gledališka skupina Scaramouche v Pohodu metel, GO! 2025 dogodku, avgusta 2020.

V9. SODELOVANJE LOKALNIH UMETNIKOV

Temelji in izhodišča naše kandidature pripadajo lokalnim umetnikom, kulturnim ustanovam in društvom. V letih 2018 in 2019 smo prek dveh javnih razpisov pridobili projektne zamisli kulturnih deležnikov iz mesta in regije. V fazi izbora smo z njimi vstopili v konkretnejši, operativni dialog, nadgradili postopek ter izboljšali strukturo in vsebino našega kulturnega in umetniškega programa.

NEPOSREDNI PRISPEVEK UMETNIKOV

Društva in umetnike, ki so sodelovali na javnih razpisih, smo povabili, da razvijejo svoje ideje. Pomemben del proračuna za kandidaturo smo porabili za financiranje njihovega dela, tudi z željo blažiti finančne težave, ki jih za kulturne ustvarjalce prinaša koronakriza. Poleg tega smo pri pripravi projektov spodbujali skupinsko delo, čezmejno sodelovanje in aktivno vključevanje evropskih in mednarodnih partnerjev.

Tako smo pridobili številne dobro razvite projekte, nekateri so že v operativni fazi. V umetniškem programu so predstavljeni le povzetki in vanj je vključen le del razvitega programa. V fazi priprave bodo lokalni umetniki, producenti in raziskovalci aktivno sodelovali pri večini projektov - GO! 2025 bo okrepil kulturno področje v regiji.

NEPOSREDNI PRISPEVEK LOKALNIH SKUPNOSTI

Obiskali smo vse občine v vključenem območju, se pogovorili z upravami ter lokalnimi umetniki in društvi. Prisluhnili smo njihovim ambicijam in ciljem, ustvarili zemljevid obstoječih projektov in dejavnosti ter jim pomagali razviti projektne ideje. Izbrane projekte, ki so postali del našega kulturno-umetniškega programa, bodo sofinancirale občine. S tem procesom smo:

- **vzpostavili razumljiv in sprejemljiv model za finančni prispevek regije,**
- **potrdili, da je GO! Brezmejno resnično regionalen podvig,**
- **okrepili zmogljivost deležnikov v regiji.**

Pogovore z lokalnimi skupnostmi bomo nadaljevali do leta 2026, v naše dejavnosti spremljanja in vrednotenja pa bomo vključili regionalne deležnike.

PRIREDITVE IN PROJEKTI V FAZI IZBORA

Kljub omejitvam gibanja smo uspeli organizirati več kulturnih dogodkov. Naše številne dejavnosti so dodatno pojasnjene v razdelku Doseg. Vse prireditve so nastale v koprodukciji z lokalnimi društvi in zavodi (KUD Morgan, Terzo teatro, Slovensko narodno gledališče, Goriški muzej in številni drugi), v njih pa so sodelovali lokalni umetniki in umetniške skupine (M&N Dance Company, gledališka skupina Scaramouche itd.).

Isto velja za naše digitalne vsebine – v projektu Virtualna kavarna smo gostili lokalne umetnike, producirali smo videe z lokalnimi glasbeniki, z mladim lokalnim režiserjem in skladateljem smo ustvarili umetniški film. Izkazalo se je, da so bile te aktivnosti majhna, a koristna vaja za fazo izvedbe.

Lokalna kulturna scena ima prednosti, ki jih želimo uporabiti in nadgraditi (kakovost, široka mreža društev itd.), in slabosti, ki jih želimo do leta 2025 odpraviti (nizka stopnja mednarodnega sodelovanja, pomanjkanje finančnih virov itd.)

Z umetniško skupnostjo v Novi Gorici in Gorici smo vzpostavili močne vezi. Večina umetnikov v regiji čuti moralno in ustvarjalno, pa tudi materialno in operativno povezanost s projektom.

Za fazo priprave, v kateri (kot je opisano v V7) vidimo lokalno umetniško skupnost in njene evropske partnerje kot enega od naših primarnih virov za vsebine, je to dobra popotnica.

V10. PRIMERI PREDVIDENEGA SODELOVANJA

V našem kulturnem in umetniškem programu sodeluje več kot 100 lokalnih umetnikov ter lokalnih kulturnih društev in ustanov. V spodnji preglednici je navedenih nekaj primerov konkretnih imen in njihova udeležba v specifičnih projektih.

Projekt	Umetnik
Pohod za Evropo	Umetniški kolektiv **BridA** je za dogodek ustvaril umetniško instalacijo Crossings.
DESTINYation	Gledališki režiser **Tomi Janežič** bo z lokalnimi profesionalnimi igralci uprizoril novo besedilo **Simone Semenič**.
Brezmejno telo	**Nastja Bremec in Michal Rynia** bosta glavna koreografa in plesalca v plesni produkciji.
Super 8	Videoustvarjalec **Luca Chinaglia** je soustvaril novo kulturno stičišče, ki ga bo tudi kokuriral.
Atlas pozabljenih sadovnjakov	Projekt je ustvaril filmski režiser, fotograf in raziskovalec starih sadjarskih tradicij **Gregor Božič**.
Točka srečanja	Glavni izvajalec bo pianist **Alexander Gadjiev**.
Ristanc	Ustvarjalec stripov in ilustrator **Manuele Fior** bo vodil ekipo umetnikov, s katero bo ustvaril strip, narejen iz stenskih poslikav.
ISOlabs	Avtor projekta je umetnik **Marko Peljhan**.
Prihodnost hrane	Arhitekt in kustos **Jurij Krpan** bo vodil proces kreativnih industrij.
ECOthreads in Bien	Modna oblikovalka **Mateja Benedetti** bo oblikovala linijo oblačil iz trajnostnih materialov.
Cinecittà	Filmski režiser **Matteo Oleotto** bo eden od mentorjev pri dejavnostih za krepitev zmogljivosti.

EVROPSKA DIMENZIJA

Kje si, Evropa? Levo zgoraj z Johnom Wayneom svobodna jahaš v sončni zahod? Desno spodaj med želenimi zavesami in žičnatimi ograji? Večno nekje vmes? In kje se v resnici riše tvoja dimenzija?

V11. EVROPSKA DIMENZIJA

Preveč govorimo o meji? Pa poglejmo z drugega zornega kota. Kaj je meja? Zamejitev sistema. Kaj je sistem? Lahko je karkoli, od geografskega območja do skupnosti, skupine oseb, posameznika ... identitete te osebe ali identitet te osebe.

Sistemi ne delujejo v vakuumu. Sestavljeni so iz podsistemov in sodelujejo z drugimi sistemi. Vsi smo samo ljudje, skupaj sedimo za mizo ter si idealistično prizadevamo izboljšati svet, a se tudi trudimo, da bi zdržali do konca dneva, do večerje, do petka, do dopusta, do cepiva proti covid-19.

Sem oče, ljubitelj klasičnih avtomobilov, sodelavec, bedak ... Sem mama, ljubiteljica mačk, knjižni molj ... Sem hči, diplomantka, trenutno nezaposlena in rada imam nogomet ... vse to se dogaja v meni in se prepleta z številnimi drugimi očeti in mamami ali sinovi in hčerami, motoristi, kolesarji, ljubitelji psov, sodelavci ali tekmeci ... in zagotovo številnimi drugimi bedaki. Smo Slovenci. Smo Italijani. Smo Furlani, Albanci, Bosanci, Sirci, Kitajci. Med nami je miza, kraj, kjer se srečamo, miselno polje, ki ga želimo imenovati Evropa in ki mu želimo reči dom.

Kje je torej ta meja med nami? Kaj točno je? Kako lahko jo je prečkati? Kaj jo krepi? In kaj krepi našo voljo, da jo presežemo?

Če je meja zamejitev sistema, je lahko odprta kot membrana celice ali zaprta kot horizont dogodkov črne luknje. Lahko je dinamična kot zunanje meje vesolja, ki se širi, ali statična kot ljubitelj klasičnih avtomobilov v popoldnanski gneči na obvoznici.
Igrajmo se. Evropa, igraj se z nami. Kje na grafu si, Evropa? Zgoraj levo z Johnom Waynom jahaš v sončni zahod? Spodaj desno v deželi železnih zaves in bodečih žic? Si obtičala v sredini? In kje je tvoja prava dimenzija?

Ali se pomikaš vodoravno po osi x proti zabrisanju mejnih črt, prihodnosti trdnih mostov in odprtih prehodov? Ali pa drsiš navpično po osi y proti novim razsežnostim, onkraj Herkulovih stebrov v neznano, proti inovativnim rešitvam za resničnost, ki se nenehno spreminja? Kaj praviš, Evropa? In kaj bi rekli ljudje leta 2020, vsi izolirani, zavrnjeni, vrnjeni in prerazporejeni?

Mi, Nova Gorica, Gorica, s skupno mizo na sredini in neštetimi spomini, našim jezikovnim sporom in našo sladko potico – putizo, ki jo imamo vsi radi in jo enako imenujemo – kje smo mi? Če smo združeni, smo povsod.

Dobro poznamo svojo železno zaveso in čudovite trenutke prostosti ob sončnem zahodu ter si ob zavedanju svojih razpadajočih stebrov mi, "pionirji, mediatorji, graditelji mostov, preskakovalci zidov in raziskovalci meja," kot je čudovito zapisal Alexander Langer, upamo povabiti Evropo, naj z nami pleše na to nestalno in sinkopirano mejno melodijo. Prav danes, 25 let po tragičnih dogodkih v Srebrenici in 0 let po prvi pandemiji covida-19. In da, ta mejna melodija ima veliko naslovov.

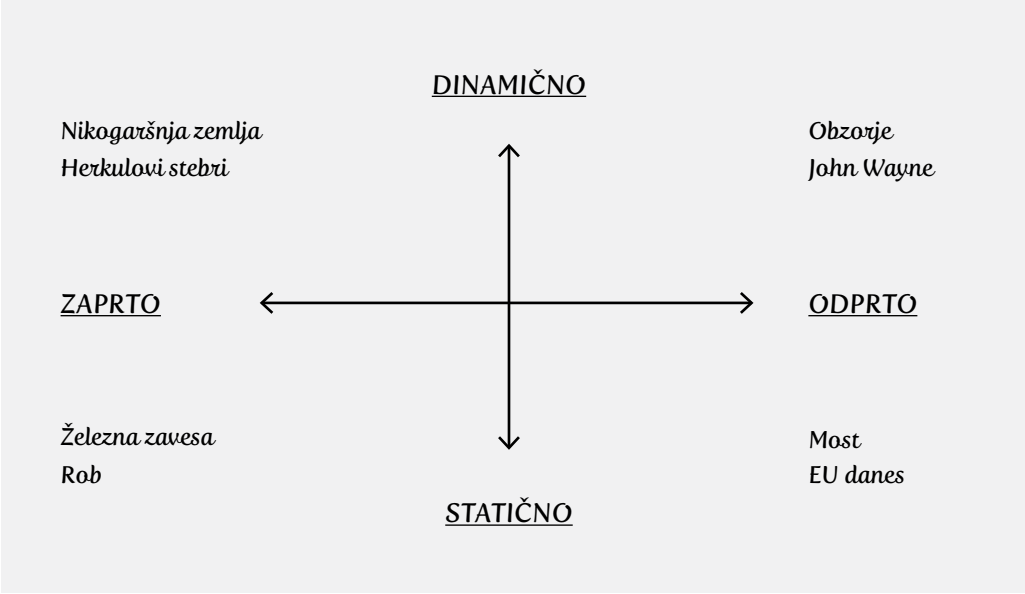

BEG MOŽGANOV
Meje mojega dvorišča

"Rojen na mejah obrobja, od koder tramvaji ne vozijo več naprej," je pel Eros Ramazzotti v 90-ih letih, ko je bila za vse ambiciozne mlade možna le ena smer – proti lučem, tja, kamor vozijo tramvaji.

Celi deli vzhodne in osrednje Evrope se spreminjajo v demografske puščave. Hrvaško na leto zapusti 40.000 ljudi s povprečno starostjo 33 let. Več kot tri milijone Romunov dela v tujini.

Od leta 2015 je italijansko migracijsko ravnovesje negativno. Država na leto izgubi povprečno 70.000 prebivalcev. Od vseh regij ima Furlanija Julijska krajina najvišjo stopnjo izseljevanja, saj regijo na leto zapusti skoraj 5.000 prebivalcev. Leta 2019 je Slovenijo zapustilo več kot 15.000 ljudi (skoraj ena cela generacija glede na to, da se v državi na leto rodi 18.000 otrok) in skoraj toliko se jih je preselilo iz obrobnih regij v glavno mesto Ljubljana. Nakatere manj srečne evropske regije so zaradi migracij že "izgubile" deset odstotkov prebivalstva. **Beg možganov** sicer pomeni prihod možganov v druge evropske regije, kar pa s seboj prinaša okoljske obremenitve, infrastrukturne stroške in družbene spremembe.

V regiji, ki stoji na mejah imperijev, ki je stoletja ostajala na obdobju in v kateri bo povprečna starost kmalu **dosegla 50 let**, vidimo potrebo po spremembi smeri. Kot pravi **Andrej Sluga**, uspešen lastnik tehnološkega podjetja in butične pivovarne s strankami na vseh petih celinah: "Mladi morajo razumeti, da jim 21. stoletje ponuja pošteno priložnost. Če so ustvarjalni in strastni, jim ni treba živeti v New Yorku ali Berlinu, da bi postali globalno uspešni." Evropske prestolnice kulture vidimo kot ključno orodje, strategijo, s katero bi napol pozabljena obrobja, kot je naše, znova postala vznemirljiva in privlačna. S tem bi Evropo spodbudili, naj znova oceni svoje migracijske politike in jih oblikuje tako, da bodo pravične do notranjih migracij in ljudi, ki čakajo zunaj obzidja stare trdnjave.

S svojim kulturnim programom mlade ljudi postavljamo v vloge udeležencev in soustvarjalcev. Ustvarili bodo poslikave v projektu **Ristanc**, izbrali in sodelovali v dogodkih **Cantaquartieri**, stopili na oder na našem otvoritvenem dogodku **Od postaje do postaje**, določali vsebino v kulturnem centru **Super 8**. S temi in drugimi projekti bomo na **Vsakogaršnji zemlji** ustvarili novo, evropsko in v prihodnost usmerjeno atmosfero, ki bo mladim omogočala, da razmislijo in zadihajo. Prek programov rezidenc, kot je **Think tank vlak**, in projektov, kot je **Dobrih dvajset**, bomo mladim ustvarjalcem iz cele Evrope, predvsem iz drugih mest EPK, dali priložnost, da se spoznajo in zadihajo skupaj. Mladim državljanom bomo omogočili več priložnosti, da se odpravijo na pot in si ogledajo novosti, kot je na primer neverjetni učni center v **Eschu** v Luksemburgu, da prispevajo k festivalu Pochen v **Chemnitzu.** S projekti, kot sta **Nevidne ženske** in **Umetnost kot pribežališče** bomo omogočili prepoznavnost in priložnosti mladim migrantom, ki živijo v naših skupnostih. Pri projektu **Brezmejno telo** bomo raziskali, kaj digitalna tehnologija in umetna inteligenca prinašata v resničnost našega telesa in kako bosta bistveno spremenili starost ljudi, ki so danes mladi. Z novimi turističnimi projekti v **Tovarni izkušenj,** razvojem regije kot filmske destinacije pri projektu **Cinecittà** in drugimi projekti za krepitev zmogljivosti bomo ustvarili nove možnosti zaposlitve.

(AGRI)KULTURA
Meja med marelico in marmelado

"To, kar jemo, je politično. […] Javnost moramo prepričati, da morajo ljudje, če želijo jesti trajnostno in zdravo, svoje prihodnje prehranjevalne navadne povezati s tem, kar uspeva v njihovi državi," pravi Patrick Holden, ustanovitelj ustanove za trajnostno hrano Sustainable Food Trust.

Evropa se bo v bližnji prihodnosti soočala s pomembnim vprašanjem samooskrbe. Danes je le 5 odstotkov kmetov v Evropi mlajših od 35 let. Kdo bo proizvajal hrano v prihodnosti? GO! 2025 želi spodbujati **kulturno razsežnost kmetijstva** in s tem mlade spodbuditi, naj prestopijo mejo dojemanja in prerastejo idealizacijo vrhunskih kuharskih mojstrov, ki so jo ustvarili množični mediji. Kuhanje je zabavno, kmetijstvo pa je naporno, utrujajoče in anahronistično? Ni ravno tako. Okus izvira iz sestavin, njihovega lokalnega izvora, zgodovine, kulture, skrbnosti ljudi. Pozitivne vidike **lokalnih virov hrane in biotske raznovrstnosti** je treba množično spodbujati in izvajati, če si želimo predstavljati trajnostno kmetijsko prihodnost za EU. V preteklosti so verjeli, da so sadeži božji dar, navdihovali so kralje, pesnike in slikarje. Globalno gospodarstvo 20. stoletja je pridelke poniževalo na izmišljeno obljubo okusa, na iluzijo na policah supermarketov. Želimo obnoviti in spodbuditi čudovito in bogato podobo sadov zemlje.

Akademija prihodnosti hrane želi postati mednarodna platforma za kuharje s celega sveta. Sklop **GREM! Na kosilo** želi povezati kmetijstvo, gospodarsko panogo, ki ima globoko evropsko kulturno tradicijo, z ustvarjalnimi industrijami in visoko tehnologijo. **ISOlabs** ustvarja popolnoma nov pogled na zelene površine, odkriva reko Sočo kot enega od temeljev zelene in trajnostne evropske prihodnosti. **GO2GreenGO** išče nove pristope k samooskrbi in urbanemu vrtnarstvu, **Eko niti** prikazujejo, da jabolka niso le okusna, temveč se vanje lahko tudi oblečemo. **Sezona za obiranje zgodb** spodbuja nove generacije k odkrivanju nematerialne dediščine na obrobnih, podeželskih območjih. Verjamemo, da bo novo ravnovesje med podeželskim in urbanim, naravnim in kulturnim postalo vedno bolj pomembno v družini EPK, in veselimo se novega raziskovanja na področju pridelave hrane, gastronomije, trajnostnega turizma in urbanih zelenih površin s kolegi iz **Bad Ischla**, **Veszpréma** in **Novega Sada.**

MESTNA SREDIŠČA

Zidovi, ki jih obožujemo

Vsi radi obiskujemo arheološka najdišča, nihče pa si ne želi živeti tam. Krčenje mest ima demografski, a tudi gospodarske vzroke in posledice.

Nič ni bolj depresivnega, kot hoditi po ulici z zaprtimi trgovinami, šteti temna oka v blokih, gledati razpadajoče zaprte tovarne ali nemočno opazovati, kako sonce in dež počasi uničujeta filmski plakat, žalosten spomin na zaprt kino. Ni pomembno, ali mesto izgubi svojo moč zaradi drugega mesta, predmestja ali nakupovalnega središča – rezultat je v vsakem primeru uničujoč. Za ponovno oživitev pa je potrebno kreativno, umetniško, inovativno in skrbno načrtovanje. GO! 2025 bo katalizator tega procesa. Spodbujati želimo sodelovanje, podpirati inovativno razmišljanje ter izmenjevati izkušnje in zamisli z drugimi evropskimi mesti, ki – tako kot naše – izgubljajo moč ali le iščejo nove načine interpretacije in razvoja svojega urbanega tkiva.

Gorica je staro mesto, Nova Gorica pa je novo zgrajena urbanistična utopija: ta edinstvena situacija nam omogoča neverjetno priložnost za odkrivanje in novo ustvarjanje. S programom **Soseska** ki temelji na načelu kulturnega izboljšanja četrti, bomo iskali inovativne rešitve za naši mestni središči. Z mednarodnim znanjem bomo odkrivali, kako potisniti urbano načrtovanje prek meja, pri čemer je državna meja le ena od njih. Naš projekt **BulevAR,** na primer, gradi mostove med kulturnim središčem in industrijskim predelom mesta. **Ab initio** nam daje priložnost za razmislek o zamislih in ideologiji v arhitekturi in urbanem načrtovanju ter o sodelovanju in dialogu. Razvijali ga bomo v sodelovanju z **Magdeburgom** in njegovima programoma Urbane barve in Slikovito urbano življenje. Z **Rudarskim festivalom** želimo raziskati svojo industrijsko dediščino in jo prikazati kot navdih za prihodnje urbanistične projekte. V ekipi iz **Bad Ischla** s projekti, kot so teden arhitekture **Gradimo prihodnost**, **New Salt Festival** in drugimi, smo našli izvrstnega sogovornika. Sodelovali bomo z lokalnimi, a mednarodno povezanimi podjetji, kot so Base 2, Goap in druga, da bomo raziskali nove povezave med digitalnim in analognim urbanim prostorom ter ustvarjali izjemne virtualne izkušnje na Goriškem gradu ali v slikoviti goriški judovski četrti.

Sistemov je veliko. Pri analognem in digitalnem, mestu in podeželju, središču in obrobju, vzhodu in zahodu, tistih znotraj trdnjavskih zidov in tistih zunaj njih, bogatih in revnih: na koncu gre vedno za meje. Tudi pri migracijah in podnebnih spremembah, dveh velikih evropskih in svetovnih izzivih, gre za meje (državne, filozofske, politične) in zmožnost političnih odločevalcev, da jih presežejo. Beg možganov in gospodarska marginalizacija, dva velika izziva projekta GO!, sta tudi povezana z mejami. Z GO! Brezmejno se želimo z njimi soočiti skupaj, na odprt in dinamičen način. Draga Evropa, zaplešimo na oseh x in y.

MEDNARODNA MREŽA

Naše partnerstvo vključuje 118 potrjenih mednarodnih partnerjev, med katerimi so umetniki in umetniške skupine, institucije, nevladne organizacije, mesta, evropske prestolnice kulture in kandidati za ta naziv (podrobnosti so na zemljevidu). Vključevali se bomo v različne oblike in ravni sodelovanja. Tukaj je nekaj primerov:

Umetniki

Plesalca in koreografa **Darrel Toulon** iz Avstrije in **Teet Kask** iz Estonije bosta nastopila v produkciji **Brezmejno telo.** Danski klovn **Paolo Nani** in britanski performer **Fraser Hooper** bosta gostovala v **Klovnskem mestu**. Za vodilni projekt **DESTINYation** bomo izbrali mednarodni ansambel profesionalnih igralcev. Španski umetniški kolektiv **Audiolab** bo soustvarjal **Ta drugi radio**. Orkester **Dresdner Sinfoniker** bo organiziral in izvedel projekt **Drevesni orkester**.

Kustosi

Na festivalu **Pixxel-X** bodo gostovali kustosi s festivalov v Berlinu in Bratislavi. Za razstavo **Mušič – Pokrajine telesa** si bomo izposodili dela iz številnih evropskih galerij in muzejev (Benetke, Lugano, Pariz) in sodelovali z njihovimi kustosi. Kustosi iz muzeja **Flanders Fields Museum** v Belgiji bodo zagotovili vsebino za **Pot miru**, različni kustosi (npr. **Thomas Lutz** iz Berlina ali **Jordi Guixé** iz Barcelone) pa bodo soustvarjali stalno razstavo v **EPICentru**.

Prenos znanja in vključevanje

Italijansko-tunizijski gledališki kolektiv **Collectif corps citoyen** bo vodil participativni proces na dogodku **Cantaquartieri**. Z mednarodnim partnerstvom pri projektu **Nonument** (Praga, Dunaj, Beograd, Gabrovo, Nikozija) bo nastalo orodje za obogateno resničnost v **Ab Initio**. Za razvoj projekta **Super 8** bomo uporabili znanje in izkušnje iz podobnih obstoječih centrov v Beogradu v Srbiji (**Nova iskra**) ali Skopju v Makedoniji (**MKC**). Taktilni muzeji iz Firenc v Italiji in Madrida v Španiji nam bodo pomagali pri ustvarjanju naše **Taktilne galerije** Univerze iz različnih evropskih mest (npr. Manchester, Helsinki, Budimpešta) bodo sodelovale pri ustvarjanju programa za študente tekstilne industrije pri projektu **Eko niti.** Mesta bomo vključili tudi kot gostitelje naših dejavnosti, kot sta instalacija **Dobrih dvajset** in pobuda **Pohod prijateljstva**.

NAŠA MREŽA: 118 MEDNARODNIH PARTNERJEV

MED NJIMI:

023 UMETNIKOV IN SKUPIN

035 NVO

046 USTANOV, MEST IN MREŽ

014 UNIVERZ

IZ:

028 DRŽAV

092 MEST

- EPK mesta in kandidatke
- ostala mesta

V12. PRIVABLJANJE ŠIROKEGA EVROPSKEGA OBČINSTVA

Zaradi tega vprašanja se zavedamo, kako daleč smo prišli. Sosednji mesti, ki sta – razen kar se tihotapstva tiče – še nedolgo nazaj živeli v ločenih svetovih, sedaj načrtujeta skupno kampanjo, s katero želita privabiti širše evropsko občinstvo (če smo iskreni, bomo veseli tudi ozkega dela evropskega občinstva). To je kar konkreten napredek.

Včasih je bilo priti v Novo Gorico loterija. Dobesedno. Naši glavni gostje so bili (in do neke mere še vedno so) Italijani, ki so v naše igralnice prihajali igrat na srečo. Ali lahko do leta 2025 postanemo resna evropska kulturna destinacija? Na to lahko stavite.

Naša strategija je jasna. Buda-Pest, umakni se. 2025 je GO-GO. Dve mesti, dve državi, en kulturni ekosistem in čudovita, neraziskana regija, ki je polna zgodovine. Le kaj bi si lahko še želeli? No, kaj pa izjemen program prireditev, razstav in dejavnosti, ki so nam resnično všeč? Vemo, da bodo všeč tudi Evropi.

Kaj ljudje iščejo, ko načrtujejo počitniške dogodivščine? Vemo, da obstajajo "redni gostje" EPK, ki vsako leto romajo v kulturne prestolnice. Med njimi bodo številni kulturno radovedni Nemci, ki bodo želeli preveriti, ali se njihovo partnersko mesto EPK 2025 lahko kosa s ponudbo Chemnitza. (Zagotovo se bomo potrudili!) Potem so tu še popotniki, ki so neprestano na preži za naslednjim "neodkritim draguljem".

Izpolnjujemo vse kriterije. Goriška je neverjetna evropska regija, ki je večina še ni obiskala. Regija, ki jo morate nujno uvrstiti na seznam destinacij, ki jih je potrebno odkriti. In kateri čas bi bil zato prikladnejši kot pa leto GO! Brezmejno?

Do nas ni težko priti. Bliže smo tržaškemu letališču kot sam Trst. Imamo odlične cestne povezave. In čeprav je naša železnica nekoliko škripava, je verjetno najlepši način za pot na Goriško ta, da se usedete na vlak in potujete skozi Avstrijo in mimo Blejskega jezera, pri tem pa uživate v eni najbolj osupljivih voženj z vlakom v Evropi.

Ne glede na to, kako boste prišli, bo naš program poskrbel, da se bo vaše potovanje resnično splačalo. Resnično boste v EPICentru Evrope. To je evropsko prizorišče, ki ga morate leta 2025 obvezno obiskati. Nedokončano igrišče za vašo domišljijo, o katerem smo govorili v fazi predizbora, bo pripravljeno na izbruh nebrzdanih možnosti.

EPIC bo brez dvoma najbolj priljubljena evropska stavba leta 2025 (žal nam je, Nemčija!). To bo edini kraj v Evropi, v katerem boste lahko doživeli zgodbo evropskega 20. stoletja v stavbi, ki jo dobesedno prečka meja. Ne samo meja med dvema državama članicama EU, ampak tudi meja med dvema velikima evropskima skupinama (romansko in slovansko) in meja med nekdanjim Vzhodom in Zahodom. Med kapitalizmom in socializmom. To mora biti prostor, ki ga vsi želijo videti.

A še zdaleč ne edini. Tudi druga res posebna prizorišča, kot so **kamnolom** za projekt **Brezmejno telo**, **Park Pečno** in druge naravne znamenitosti, bodo našim gostom omogočala doživljanje dragocenih trenutkov. Veličastno naravno okolje pa nam ne omogoča le, da uživamo v umetnosti in zelenem – zunanja prizorišča so boljša, bolj zdrava (in, priznajmo si, bolj epidemiološko varna).

Te **posebne izkušnje** tvorijo osrednji del naše strategije. Ta vključuje tudi tesno sodelovanje z našim Zavodom za turizem, da povežemo GO! 2025 z velikimi načrti za **gastronomski turizem** v regiji. Sodelovanje z izjemnimi lokalnimi ponudniki, da bomo lahko sprejeli obiskovalce v alternativnih in nišnih nastanitvah, kot so turistične kmetije in kampi v čudoviti Soški dolini, apartmaji v središču Gorice in drugih krajih, ki obiskovalca tesno povežejo z nami in ga pripravijo do tega, da vzljubi regijo. Naš moto bi lahko bil ... **Come and GO** (pridi in odidi)!

Pravzaprav že gostimo iznajdljive turiste, ki so našo regijo odkrili zaradi pohodništva, smučanja ali izjemne regionalne gastronomske ponudbe. Tisti, ki imajo čas, da se tu ustavijo in naučijo kaj novega, nam znajo povedati, da je tudi naša zgodovina fascinantna. Prebivalci severne Evrope bodo odkrili zgodbe o "drugi fronti" prve svetovne vojne in se imeli priložnost pridružiti obsežnim aktivnim zgodovinskim izkušnjam, kot sta **Pot miru** ali **Pohod prijateljstva.** Zgodovina lahko razgiba še kaj več kot samo možgane.

Ljubitelji glasbe morda tu ne bodo našli Davida Bowieja, ko bodo prišli na festival **Od postaje do postaje**. Vendar pa ne bodo razočarani nad neverjetnim glasbenim potovanjem po naših dveh mestih, med katerim bodo z različnih odrov lahko slišali univerzalni jezik glasbe, ki se razlega prek mednarodnih meja. Lotili se bomo najrazličnejših okusov ter občinstvo popeljali do in robov glasbe in čeznje Ali lahko drevo igra? Ali lahko netopir poje? To bomo izvedeli v **Drevesnem orkestru** in **Netopirski simfoniji**.

Med druge vodilne dogodke mednarodnih razsežnosti sodita **ISOlabs** z **Markom Peljhanom** in številnimi drugimi mednarodno priznanimi umetniki novih medijev ter velika gledališka produkcija **DESTINYation**. Danes se ta projekt zdi skoraj preroški, saj pripoveduje zgodbo o kralju, ki je bežal po Evropi, da bi se izognil koleri, le da ga je ta ujela in je zaradi nje umrl blizu Nove Gorice. Zveni že malce preveč znano. Upajmo, da bomo do leta 2025 uživali v srečnejšem koncu.

Pa tudi če ne. Velik del naše vsebine je v pikslih, slikovnih točkah. In ne govorimo zgolj o festivalu umetnosti novih medijev **Pixxel-x.** Neposredni prenosi koncertov in prireditev **Cantaquartieri**, digitalna zbirka nematerialne dediščine z **Rešetvalci spomina**, razstave v **Super 8** in številne druge zanimivosti bodo dostopne prek naše platforme in aplikacije **Brezmejno Brezžično** (Borderless Wireless). Kdo ve, katere vznemirljive

foto: David Verlič

možnosti nam bo leta 2025 ponujala tehnologija? Komaj čakamo, da jih odkrijemo in vključimo v preprosto, uporabniku prijazno orodje. Ker želimo premagati vse možne razdalje: geografsko, fizično, socialno, mentalno, jezikovno. Vsakdo, od blizu in daleč, bi moral imeti možnost, da pride in gre!

Za tiste, ki se želijo ukvarjati z resnimi in zahtevnimi temami: projekt **Nevidne ženske** raziskuje položaj migrantk, ki skupnostim, v katerih se naselijo, potihem zelo veliko dajejo, vendar se hkrati soočajo s težkimi boji in celo nevarnostjo. Imamo tudi več projektov, s katerimi raziskujemo vlogo umetnosti pri reševanju konfliktov in rasizma, kot npr. **Umetnost proti puški**. V projektu **Stoja na (Messerscmhidtovi) glavi** bomo raziskovali odnose med umetnostjo, kulturo in duševnim zdravjem.

Vzpostavili smo nekaj odličnih povezav z drugimi evropskimi novimi mesti in številni urbanisti in akademiki, ki jih zanima sodobni in povojni razvoj mest, bodo navdušeni nad **Krasnim novim svetom** in našim modelom kulturno izboljšanih četrti.

Želimo si, da se ljudje, ki nas obiščejo, tudi zabavajo. Za to bosta poskrbela **Klovnsko mesto** in **Ristanc**. **Jezikovna igralnica** prinaša ustvarjalni pristop k učenju novega jezika in samoironičen razmislek o naši "odvisnosti od iger na srečo". In tudi če nič od tega ne bo delovalo, bodo naši čudovito nori liki v dramskem ciklu **Basaglia: usodni spopad slavnih** poskrbeli, da se boste valjali od smeha.

Če smo iskreni, lahko ljudje preprosto pridejo in gredo. Naš koledar je poln zanimive in navdušujoče ponudbe. Če boste prišli, boste med mesečnimi dogodki, kot sta **GREM! Na kosilo** in **Umetnost proti puški**, ter stalnimi razstavami in instalacijami, kot sta **Kliči 1024** in **Mušič - pokrajine telesa,** zagotovo našli nekaj, kar vam bo všeč. Na to lahko stavite.

V13. POVEZAVE Z DRUGIMI EPK

Leto 2020 ni bilo najboljše za mednarodno povezovanje. Milo rečeno. Ker skorajda nismo mogli potovati in je bila večina prireditev zaradi razmer s koronavirusom odpovedana, smo komunicirali prek spletnih konferenc. Kar seveda le delno nadomesti pogovor v živo. Skušali smo razviti in izkoristiti osebne povezave, ki smo jih že vzpostavili v letih 2018 in 2019. Ko bodo epidemiološke razmere to dopuščale, nameravamo obiskati večino naših potencialnih partnerjev ter z njimi poglobiti sodelovanje in preiti v operativno fazo.

NEKDANJE IN POTRJENE EPK

MARIBOR 2012 (SLOVENIJA) - analizirali smo prvo in edino slovensko izkušnjo z EPK in si izmenjali informacije z nekdanjimi člani ekipe (Zdravko Duša, Peter Tomaž Dobrila, Tomaž Kancler in drugi).
MATERA 2019 (ITALIJA) - Od ekipe smo pridobili smernice za upravljalsko strukturo in financiranje. Na naših dogodkih smo gostili člane ekipe. Salvatore Adduce, predsednik fundacije Matera 2019, nam je pomagal predstaviti učinke projekta EPK regionalnim gospodarskim deležnikom. V fazi priprave bomo gostili njihov projekt Humana Vergogna. Leta 2021 načrtujemo tudi ponovni obisk Matere, kjer se bomo pogovorili o njihovev evalvacijskem procesu.
PLOVDIV 2019 (BOLGARIJA) - Z ekipo Plovdiv 2019 smo imeli konstruktivne pogovore o težavah v produkciji in pri razpisih za umetniške vsebine.
REKA 2020 (HRVAŠKA) - Umetniško vodjo smo povabili, da govori na konferenci, ki smo jo leta 2018 organizirali za slovenske nevladne organizacije. Dve članici ekipe sta za naše kulturne izvajalce v letu 2019 izvedli delavnico, namenjeno razvoju občinstva. Z nekdanjimi člani ekipe smo se posvetovali o krepitvi zmogljivosti, razvoju občinstva in upravljanju ter njihov prispevek vključili v našo prijavno knjigo za fazo izbora.
ESCH-SUR-ALZETTE 2022 (LUKSEMBURG) - Izmenjali smo ideje in izkušnje na temo obmejnih mest in razvili sodelovali v projektu Knjižnica semen.
VESZPRÉM-BALATON 2023 (MADŽARSKA) - Razpravljali smo o mostu med kulturo in turizmom v povezavi z njihovim programom Wonderland (Čudežna dežela) in našo krepitvijo zmogljivosti v Tovarni izkušenj. Njihov projekt Let it Sound (Naj zveni) je dober model, ki ga lahko uporabimo za naš projekt Od postaje do postaje.
NOVI SAD 2023 (SRBIJA) - Radi bi sodelovali v projektu Peace Chapel (Kapela miru) in ugotovitve vključili v naš projekt Pohod za Evropo. Nameravamo se udeležiti rock spektakla Boom 21 in na naše glasbene prireditve povabiti izbrane udeležence.
BODØ 2024 (NORVEŠKA) - njihov projekt Via Querinissima in Feeding Europe (Hranjenje Evrope) povezujemo z našim programom GREM! Na kosilo. Upamo, da bomo na podlagi njihovih izkušenj s projektom Cold War Hotspots (Žarišča hladne vojne) razvili ideje, kako 20. stoletje predstaviti na sodoben in inovativen način, in to uporabili za naš EPICenter.
BAD ISCHL 2024 (AVSTRIJA) - izmenjali smo izkušnje o industrijski dediščini in kulturi ter o tem, kako graditi na tradiciji, da najdemo rešitve za prihodnost. Skupaj smo razmišljali tudi o temi protikulture. Naš sklop Krasni novi svet povezujemo z njihovim New Salt Festivals (Festivali nove soli) in tednom arhitekture Building a Future (Grajenje prihodnosti).
TARTU 2024 (ESTONIJA) - verjamemo, da bomo prek Festivala urbane narave Arts of Survival (Umetnosti preživetja) pridobili dragocene izkušnje za projekt Ni čas za stran. Partnerje v programu V naravo bomo povezali z načrtovanim festivalom digitalne umetnosti Enter woodland spirits (Gozdni duhovi).
CHEMNITZ 2025 (NEMČIJA) - večkrat smo se srečali in se dogovorili za sodelovanje, povezano z njihovim projektom Parade of apple trees (Parada jablan). Ustvarili smo povezavo med njihovim festivalom Pochen in našim festivalom PixxelX; spodbujali smo povezovanje med različnimi deležniki iz obeh mest (npr. ZRC SAZU na temo modernizma).

NEKDANJI KANDIDATI IZ NEMČIJE

MAGDEBURG - izmenjali smo mnenja o različnih temah (novomedijska umetnost, kreativne industrije, nova mesta, modernizem itd.). Sodelovali bomo v različnih projektih, npr. Reform Lab; A MDsummer Night's Dream, European Memory WWII; Pretty urban life, Flowing lights of Europe, The cyber Experience in drugih.
HANNOVER - razpravljali smo o različnih pogledih na politiko spomina v Evropi v povezavi z našim EPICentrom in njihovimi projekti, posvečenimi 80-letnici konca druge svetovne vojne.

DRUGA MESTA

NARVA (ESTONIJA) / 2024 kandidatka, uvrščena v ožji izbor – s sosednjim Ivangorod v Rusiji tvori obmejno razdeljeno mesto in bo sodelovala v naši pobudi Pohod za Evropo.
ŽILINA (SLOVAŠKA) / 2026 kandidatka – naravno partnerstvo, saj je Žilina obmejno mesto in meje so ena od njihovih izbranih tem. Sodelovali bodo v našem projektu Pohod za Evropo in drugih, kot je Mali Jeruzalem, ki govori o zgodovini judovskih skupnosti v Gorici in Žilini.
PIRAN 2025 (SLOVENIA): Sklenili smo dogovor po katerem v primeru zmage enega od mest to gosti del kulturnega programa drugega.

DOSEG

Naši mesti, oder za vsakogar.

V14. V15. VKLJUČEVANJE DRŽAVLJANOV, RANLJIVE SKUPINE, PROSTOVOLJSTVO

Predstavljajte si, da ste na tekaški preizkušnji in tečete dva kroga. Končate prvi krog in gre vam dobro. Dihanje solidno, noge držijo, volja trdna, prijatelji navijajo ob poti. Sledite?

Potem, kar naenkrat, se vsi vaši sotekmovalci spotaknejo in padejo, eden za drugim ... Potem se spotakne sodnik, nato padejo vaši navijači ob progi. Tudi tisti, ki gredo mimo stadiona, in celo ljudje, ki tekmo gledajo doma – vsi padejo. Vsi ležijo na tleh, čisto vsi, povsod. Takšen je bil za nas marec 2020. Za celo Evropo, pravzaprav.

Tu je epidemija koronavirusne bolezni najprej udarila v Gorici, v Italiji. Kasneje so se težave preselile še v Novo Gorico in v Slovenijo – redni sestanki in dnevi odprtih vrat ter uradne ure v pisarni GO! 2025 so bili od takrat naprej neizvedljivi. Vse tiste "nevidne" meje, o katerih smo toliko govorili, so postale še kako otipljive. Mreža, ki je ponovno razdelila Trg Evrope, je postala osrednji simbol novega časa in nas je odpeljala nazaj v zgodovino. Meja, ki naj bi ustavila širjenje okužb, tako podobna tisti, ki naj bi drugo od druge ločevala dve ideologiji.

Načelu, ki smo ga določili v predizboru – **sodelovanje državljanov je v središču GO! 2025** – se nismo hoteli odpovedati. A hitro smo spoznali, da moramo v luči novih razmer temeljito prilagoditi naše strateško razmišljanje. Borderless, brezmejno, nenadoma ni bilo več samo geslo. Ta beseda je morala postati jasen, konkreten načrt.

GREMO DIGITALNO!

Marca in aprila so naše strani na Facebooku in Instagramu postale središče naše **kratkoročne komunikacijske strategije.** Ustvariti smo morali interaktivno digitalno platformo, s katero smo javnost obveščali o GO! 2025. Hkrati smo se želeli povezati z državljani naših dveh mest v dejavnostih, ki bi jih lahko vključile v našo kandidaturo, in jim morda v zelo težkem času narisale nasmeh na obraz. V teh nenavadnih razmerah so digitalne vsebine veliko prispevale k ohranjanju stika z našimi državljani in civilno družbo. Nismo želeli, da bi bila ta komunikacija enostranska. In tudi ni bila. Seveda smo bili pošiljatelji številnih sporočil in prispevkov, hkrati pa smo bili prejemniki nenehnih povratnih informacij, predlogov, zahval in kritik, ki niso oblikovale le naših komunikacijskih odločitev, temveč predvsem prednostne naloge prijavne knjige ter vsebine in dejavnosti kulturnega programa.

Vsi dogodki in dejavnosti, ki smo jih izvedli v teh mesecih, so bili neke vrste pilotni projekti, s katerimi smo preverili odzive občinstva ter v zmanjšanem obsegu preizkusili zmogljivosti našega sistema upravljanja. Izbirali smo tisto, kar je spodbudilo udeležbo uporabnikov: zabavne ankete, majhna tekmovanja ... kajti na koncu je bila pomembna skupnost, ohranjanje živosti in krepitev čezmejnih vezi.

Iz oči v oči bi bilo vse drugače ... Kolikokrat smo vsi to rekli v zadnjih mesecih? A vsaka slaba stvar ima svojo dobro plat. Na naši facebook strani se je število sledilcev od marčevskih 827 do oktobra povišalo na 4.035. Gre za odzivne uporabnike, ki so ostali aktivno vključeni tudi, ko smo se vrnili v običajne tirnice.

Pogovarjamo se o dvojezičnosti in večjezičnosti, o tem, kako pomembno je razumeti jezike drug drugega in komunicirati iz oči v oči. Toda ali se ljudje želijo naučiti novih jezikov? Vsekakor. Več kot 2.500 ljudi iz obeh mest se je navdušeno udeležilo naših spletnih tečajev italijanščine in slovenščine. In, hecno: osem mesecev kasneje ljudje še vedno prosijo za pridružitev Facebook skupini, kjer si lahko ogledajo posnete lekcije.

Govorimo o gradnji skupnega, čezmejnega evropskega mesta. Toda ali so naši državljani na to pripravljeni? Oh, ja. Že nekaj časa so bili pripravljeni. Naš dokumentarni film Življenje ob meji je njihove zgodbe, zgodbe o globoko povezanem in prepletenem urbanem ozemlju, predstavil široki in mednarodni javnosti.

In nazadnje: ali si naši državljani želijo ta naziv? Ne samo, da si ga želijo, vedo tudi, da ga potrebujemo. Od upokojencev, ki bi želeli, da se njihovi vnuki preselijo nazaj v mesto, do mladih diplomantov, ki iščejo vznemirljiv začetek kariere, od učiteljev v šolah do malih podjetnikov, od lastnikov majhnih lokalov do velikih direktorjev in kuharjev z Michelinovimi

foto: Maja Murenc

Nina Bric, med ustvarjanjem Čezmejne pobarvanke GO! 2025.

zvezdicami - vsi so nam posredovali isto sporočilo: ekipa, GO! Evropa, pojdite po zmago.

Ko je prišlo poletje, smo se že zavedali, da ljudje niso le pripravljeni pomagati (ko smo vprašali slavnega nogometnega trenerja Edyja Rejo, če bi postal naš ambasador, je odgovoril: "Kje naj podpišem?"), ampak tudi daleč pred nami. Ni nam jih treba vleči za seboj. Moramo jih dohiteti.

POLETJE "NOVE NORMALNOSTI"

Če je bil marčevski prehod na digitalni pristop v naši komunikacijski strategiji nujen, je bila ob blaženju ukrepov nujna odločitev, da se vrnemo v resničnost. Imeti možnost, da izvedemo svoje dejavnosti zunaj, v "resničnem" svetu, je bilo pomembno iz treh glavnih razlogov:

Prvič, ker je bil čas, da dosežemo vse tiste, ki zaradi starosti ali iz drugih razlogov niso aktivni na družbenih omrežjih in se zato niso počutili tako vključeni v GO! 2025, kot smo si želeli.

Drugič, ker smo želeli občinstvu in kulturnim ustvarjalcem dati močan znak, jim sporočiti, da smo (še vedno) tu in lahko pomagamo, ter da bi bila lahko EPK velika priložnost za premislek o sodelovanju in skupnem ustvarjanju močnega kulturnega sektorja: inovativnega in odprtega za vse, tudi v času krize.

Tretjič, ker smo resnično pogrešali ta svet. Pogrešali smo kino, prireditve, pogovore in ples. Pogrešali smo biti in delati skupaj, uresničevati GO! 2025 kot pobudo za vse in vsakogar, kot smo vedno govorili.

Tako kot v fazi predizbora smo tudi naš končni program neposredno oblikovali na podlagi tega, kar smo se naučili iz idej in teženj lokalnih prebivalcev. Uporaba družabnih medijev za neposredno povezavo z državljani nam je dala idejo o odprtju čezmejnega mestnega urada (kot je opisano v programu za krepitev zmogljivosti **Soseska**). Starši so nam predstavili zamisel o pitnikih v **GO2GreenGO**. Kulturni operaterji, lastniki trgovin in kavarn so sooblikovali previdene vsebine v **Tovarni izkušen**j. Ljudje so nas opozorili na to, da moramo narediti nekaj, da obudimo priljubljeno prireditev **Cantaquartieri**, ki jo v programu načrtujemo kot velik niz dogodkov.

Uporabniki so glasovali o tem, kako obnoviti vilo Laščak. Pomagali so nam najti ime za naš brezmejni sistem za izposojo koles, ki ga uvajamo prav v teh dneh. Večjezične digitalne razprave udeležencev jezikovnih tečajev so spodbudile zasnovo jezikovnih projektov, kot so **Tvoja meja je moja meja** in **Jezikovna igralnica**, pa tudi tistih, ki gibanje uporabljajo kot skupni jezik, denimo **Klovnsko mesto** in **Brezmejno telo.**

NASLEDNJI KORAK: NIKOLI NISI SAM

V letu naziva bo sodelovanje lokalnih državljanov in civilne družbe še bolj osrednje. Postali bodo soustvarjalci večine projektov programa (npr. **Klovnsko mesto, Eko niti, Jezikovna igralnica, Ristanc** in mnogih drugih), ki jih bodo koproducirali nekateri najzanimivejši evropski umetniki.
V tem smislu bo ljubiteljska kultura, ki je tekstura in vezivo umetniške resničnosti obeh mest, postala glavna prednost za mreženje med kulturnimi operaterji in udeležbo državljanov. Poleg tega bo ta gosta mreža ljubiteljskih kulturnih organizacij tudi idealna podlaga za program prostovoljstva, ki bo vključeval tudi lokalne srednje šole in univerze (glej V16).

Sodelovanje civilne družbe je vključeno tudi v številne projekte. V **Pohodu za Evropo** bodo lokalni umetniki in združenja organizirali dan manjših kulturnih, znanstvenih, športnih in kulinaričnih prireditev po celotnem čezmejnem območju. Družinske in osebne zgodbe ter predmeti prebivalcev tega območja bodo delo projektne skupine v **Reševalcih spomina**. **Rajski zbor** bo združil pevce in tiste, ki se jim niti ni sanjalo, da bodo kdaj peli kje drugje kod pod tušem, medtem ko bo **Cantaquartieri** glasbenim šolam omogočil, da resnično postanejo glasbena uspešnica GO! 2025 poletja.

Urbane skupnosti želimo vključiti tudi s konceptom **Kulturno izboljšanih četrti** in ustvarjanjem novih prostorov za umetnost in kulturo, ki so močno zakoreninjeni v urbani teksturi obeh mest s projekti, kot so **Košarka v džungli** in **X-center**. Tu je še en primer: mesto Nova Gorica načrtuje celovito infrastrukturno prenovo največjega stanovanjskega naselja v mestu, Cankarjevega naselja. Ne gre za projekt gentrifikacije, temveč za obnovo s ciljem dvigniti kakovost življenja in zadovoljstvo sedanjih prebivalcev. Skupina GO! 2025 je bila vključena v proces, ki predvideva ustvarjanje skupnih urbanih območij za kulturne in družabne dejavnosti, kot so igrišča, majhni parki, mini odri, območja za druženje.

Mestno sosesko vidimo kot družabno srce naše EPK in majhna prizorišča kot prostor za dogodke, ki jih izbere skupnost. Skupina GO! 2025 bo pomagala oblikovati odprte prostore in izvajati program. Prebivalci lahko igrajo ping-pong ali šah in karte, svoje dvorišče spremenijo v kino na prostem, vadijo tai-chi, do jutra tekmujejo v karaokah ali tangu. In potem vsekakor brezmejno razpravljajo o tem.

Naši mesti, oder za vsakogar

Naša strategija se dotika tudi številnih posebnih skupin in spodbuja njihovo sodelovanje pri kulturnih dejavnostih in dogodkih. Brez meja, kajne? In meje so, navsezadnje, tudi ovire, ki jih je treba načeti in preseči. Odločeni smo storiti prav to. Izzvali bomo ovire, s katerimi se nekatere skupine srečujejo vsak dan, tudi ko se udeležujejo dogodkov ali se ukvarjajo s kulturnimi dejavnostmi.

Marginalnost in prikrajšanost raziskujemo in premišljamo v luči pomanjkanja možnosti za udeležbo ali soustvarjanje kulturnih dogodkov. V fazi izbora smo opravili veliko intervjujev in izmenjav z nevladnimi organizacijami in aktivisti ter prostovoljci v skupinah, ki ki se soočajo z omejitvami in ovirami. Med njimi so mladostniki; starejši; posamezniki, ki trpijo zaradi nekemičnih odvisnosti, zlasti iger na srečo; linvalidi; narodne skupnosti/manjšine.

Leta 2025 nameravamo celotno urbano območje in podeželje preoblikovati v en sam veliki oder za organizacijo prireditev in dejavnosti. Ne bomo le vključevali skupnosti, temveč bomo omogočili, da se bodo vsi naši državljani počutili bližje kulturi. Znižali bomo prag za vstop v kulturno življenje in kulturne prostore. Vključiti želimo vse, ki niso vajeni in jim je nerodno vstopiti v gledališče ali umetniško galerijo. Upamo, da jim bomo z novimi izkušnjami dali še en razlog za pogumen korak.

Na mlade smo se osredotočili v V16. Naše zamisli za druge ranljive skupine predstavljamo v nadaljevanju.

Dostopnost in vključevanje

"Nezmožnost početi stvari, ki bi jih morali znati, nezmožnost videti, slišati, se spomniti ali hoditi nista izjema, ampak cilj. Vsi prej ali slej postanemo invalidi".

Te besede pisateljice Claudie Durastanti poudarjajo, kako spodbujanje in izvajanje dostopnosti v naših družbah zadeva vse nas in našo prihodnost. Na enem od naših srečanj nam je koordinator Območnega združenja slepih in slabovidnih Nova Gorica **Igor Miljavec** dejal: "Cilj bi moral biti popolna dostopnost do vaših kulturnih dogodkov in dejavnosti, nič manj".

To nas je spodbudilo k razmišljanju: ali je preveč nerealno, preveč drzno? Mogoče. A vseeno smo v svoji prvi prijavni knjigi navedli, da je naša ambicija ustvariti čim več "prostorov brez meja" in se tega držimo!

Izboljšati želimo dostopnost naših prizorišč in naših predstav, s čimer spodbujamo vzpostavitev kulture, ki temelji na ideji vključevanja in dostopnosti.

Rušenje materialnih ovir

Na vprašanje, kako naj predstavijo glavne izzive njihovega sodelovanja na kulturnih prireditvah, se nevladne organizacije, ki delajo z invalidi, strinjajo: fizične ovire in nezadostne storitve mobilnosti so še vedno njihove glavne težave.

Da bi to rešili, želimo izkoristiti izkušnje, ki jih že imamo - leta 2012 je bila Nova Gorica nagrajena z nazivom "Občina po meri invalidov" - in še naprej tesno sodeluje z različnimi deležniki, pri čemer upošteva načelo Evropskega invalidskega foruma: "Brez nas nič o nas". V fazi priprave bomo povabili tudi vodje projektov prejšnjih in sedanjih EPK, da z nami delijo svoje izkušnje in najboljše prakse pri modelih dostopnosti.

V praksi to pomeni klančine, dvigala, talne oznake, pa tudi različne barvne ikone, ki pomagajo ljudem z Alzheimerjevo boleznijo, da se orientirajo v prostoru, lahko berljive oblike besedil in podrobne opise naših prizorišč in predstav, da olajšajo obisk ljudem z motnjami avtističnega spektra in drugimi težavami z duševnim zdravjem, ki jim preprečujejo,

da bi se vključili v kulturne dejavnosti. V tem procesu želimo izkoristiti nove tehnologije v sodelovanju s strokovnjaki s tega področja, kot je berlinsko podjetje Panthea, evropsko vodilno svetovalno podjetje za uprizoritvene umetnosti, katerega poslanstvo je odpraviti ovire pri dostopu na dogodke v živo. Pomen zagotavljanja dostopnosti se bo izražal tudi v pogodbenih odločitvah: klavzulo o dostopnosti bomo vkčljučili v pogodbe o najemu prizorišč. GONG, naš mehanizem za podporo kulturni produkciji, bo zagotovil vključujoča orodja in tehnologijo, da bodo lahko vključujoče dogodke ponujali tudi majhni in neodvisni kulturni organiaztorji.

Gledališče, pridi domov!

Kulturne prireditve bomo prinesli na prag, tako da bodo tudi tisti, ki se ne bodo želeli ali mogli udeležiti prireditev izven svojih domov, še vedno čutili naše brezmejno vzdušje. Projekt **Cantaquartieri** je primer te zaveze: glasbo, kino in predstave bomo prinesli dobesedno na dvorišča. **Reševalci spomina** bodo s svojim spominskim rešilcem trkali na vrata prebivalcev regije in zbirali spomine; majhna mesta in vasi bodo gostila prireditve in dejavnosti, povezane s projekti, kot so **V naravo**, **Literatura na poti** in **Rudarski festival**, medtem ko bo **Bibliobus** vandral po njihovih ulicah in cestah.

A bodimo realni: ne moremo biti povsod. Zato smo se odločili, da bomo ustvarili digitalno varnostno mrežo. Platforma **Brezmejno Brezžično** bo pretakala dogodke in spodbujala aktivno sodelovanje prek digitalne povezljivosti, tako da bodo vsi lahko brezplačno udeleženci naših dogodkov. Platforma bo uvedena v skladu z najnovejšimi smernicami za dostopnost do spletnih vsebin.

Zgodbe vseh in za vse

Ljudje, ki so tako ali drugače na robu ali prikrajšani, so velikokrat izključeni iz ustvarjanja kulturnih vsebin. Njihovi pogledi, identitete, izkušnje in zgodbe niso enako zastopani (ali pa jih predstavljajo samo drugi) in njihove kulturne prakse niso upoštevane. Z GO! vzpostavljamo vključujočo prakso kulturnega ustvarjanja, ki je resnično dostopna vsem. Za enega od naših vodilnih programov, **Brezmejno telo**, bodo invalidi in starejši skupaj z umetniki, plesalci in raziskovalci raziskovali meje telesa in umetne inteligence. Projekt **Taktilna galerija** je bil zasnovan v tesnem sodelovanju z lokalnimi in mednarodnimi nevladnimi organizacijami slepih in slabovidnih. V okviru projektov, kot sta **Stoja na (Messerschmidtovi) glavi** in **Basaglia: usodni spopad slavnih**, ne bodo potekale le razprave o deinstitucionalizaciji in širšem sprejemanju vprašanj duševnega zdravja, temveč bodo imeli posamezniki s težavami v duševnem zdravju priložnost, da se umetniško izrazijo.

Med spomladanskimi ukrepi omejevanja gibanja zaradi epidemije smo dobro vedeli, da so starejši med najbolj ranljivimi skupinami, zlasti tisti v domovih upokojencev, ki so bili več mesecev zaprti za obiskovalce. Zanje smo posneli kratke video posnetke, v katerih so igralci brali znana literarna dela, v besedah potovali po okoliških krajih in pripovedovali zgodbe. Zdaj, ko se omejitve vračajo, nadaljujemo s projektom in vključujemo učence Akademije umetnosti. V letu naziva bomo starejše iz poslušalcev zgodb spremenili v pripovedovalce **Sezona nabiranja zgodb** bo mlade, bistre ljudi z močno domišljijo pripeljala do zrelih ljudi z vrečami, polnimi modrosti.

Po podatkih Eurostata se tako kot v toliko drugih evropskih državah tudi v Sloveniji nekaj več žensk kot moških udeležuje kulturnih prireditev in je zaposlenih v kulturnem sektorju. Hkrati imajo umetnice na splošno manj možnosti za predstavitev svojih del in so pogosto manj plačane. In kaj je z diskriminacijo, ki jo še vedno doživljajo umetniki iz skupnosti LGBTQ? To je nesprejemljivo. Z GO! 2025 se bomo od prvega dne zavzemali za enakosti spolov, spodbujali bomo priložnosti za vse in zavračali vsakršno diskriminacijo. Začeli bomo kar pri sebi, znotraj ekipe.

Ovire bomo odstranili tudi tako, da bomo učinkovito vzpodbujali zanimanje občinstva in olajšali dostop do naših vsebin na najrazličnejše načine. Na številne dogodke bo vstop prost, za določene skupine pa bodo uvedeni ukrepi za znižanje cen (hasta la vista, ekonomske ovire). V sporočilih bomo uporabljali razumljiv, dostopen jezik (aur revoir, izobrazbene ovire) in jih pošiljali po različnih kanalih, od (recikliranih) letakov v nabiralnikih do Tik Tok videov (adijo, digitalni razkorak).

TO NI (VIDEO) IGRICA

Nekemične in igralniške odvisnosti ter digitalno zdravje so teme, ki jih želimo obravnavati s pomočjo našega kulturnega programa. Število posameznikov, ki trpijo zaradi teh pojavov, se nenehno povečuje, zlasti pri mlajših generacijah. Zainteresirane strani in nevladne organizacije tako v Gorici kot v Novi Gorici so poudarile pomen kulturnih dogodkov in dejavnosti za reševanje teh problemov. Kultura ni le sredstvo za ozaveščanje javnosti, ampak tudi oblika podpore prizadetim posameznikom, krepitev njihove samozavednosti in občutka, da so del večje skupnosti.

S projektom **Jezikovna igralnica** bomo sodelovali z Zdravstvenim domom Nova Gorica - ambulanto za nekemične odvisnosti, ki jo vodi zdravnik Miha Kramli, in ASUGI - Univerzitetno zdravstveno upravo Julijske krajine z umetniškimi vsebinami, posebej zasnovanimi za zasvojene otroke in mladostnike, ki bodo lahko sodelovali v delavnicah (za ples, gledališče, šport, risanje itd.). Sodelovali bomo tudi z goriškim sedežem Univerze v Vidmu, ki vodi interdisciplinarni program za usposabljanje strokovnjakov in svetovalcev o teh vprašanjih. Akademija umetnosti v Novi Gorici bo predstavila tudi edinstven animacijski program, ki bo mlade z digitalnimi odvisnostmi spodbudil k ustvarjalnemu pristopu k zaslonu.

NISMO EDINI

Včasih smo tako osredotočeni na odnos med Slovenci in Italijani, da pozabimo na številne druge narodne skupnosti, ki so si pri nas ustvarile življenje in družine. Vidijo se kot Goričane, tudi če jih mi včasih še vedno ne vidimo. In obe mesti sta, ali upamo, da bosta, dom tudi za tiste, ki so morali pobegniti iz svojih držav in tukaj najti zatočišče. Te tihe in utišane skupine, katerih glasove komaj slišite na ulicah, večinoma nimajo dostopa do naše kulturne ponudbe, niti kot občinstvo.

To tišino nameravamo prekiniti. Brez njihovih besed, zgodb in idej naša pobuda preprosto ne more biti resnično brezmejna. Naš **EPICenter** bo resnično večkulturna hiša, ki bo gostila množico pogledov na pretekla in sodobna vprašanja ter spodbujala dialog med različnimi tradicijami, vrednotami in dojemanji, ki, prepletene, ustvarjajo našo prihodnost. S projektom **Nestalno bivališče** bomo umetnikom, ki doživljajo boleče in omejujoče stanje prosilcev za azil v naših državah, omogočili prepoznavnost. Hkrati bomo ozaveščali in se borili proti sovražnosti in stereotipizaciji, s katerima se vsak dan soočajo.

Če pa želimo resnično poskrbeti, da bodo vsi slišani, mora biti dostopnost jezika druga ključna prednostna naloga. Najprej bomo ponudili večjezične kulturne izdelke z uporabo lokalnih jezikov - slovenščine, italijanščine in furlanščine - pa tudi raziskovanje prostranega ozemlja jezikov, ki so že prisotni na našem območju - hrvaškega, srbskega, angleškega, albanskega, romunskega, nemškega, kitajskega itd. S projekti, kot so **Jezikovna igralnica, Književnost na poti, Igrišče, Ristanc, DESTINYation**, pa tudi **Klovnsko mesto**, se bomo igrali, delali in gradili z večjezičnostjo, hkrati pa bomo iskali načine, kako jezike iztrgati iz političnih manipulacij in jih uveljaviti kot to, kar v resnici so: kulturno bogastvo.

Znanje in vloga mostu slovenske skupnosti v Italiji bosta bistvena prednost tega procesa. Člani te skupnosti niso marginalizirani, a je manjšina ključno stičišče za spodbujanje čezmejne kulturne identitete naših mest. Ker na koncu to, da nismo edini, lahko pomeni tudi, da nismo osamljeni.

PROSTOVOLJCI, zaGOn!

Majhne prostovoljne dejavnosti so že imele pomembno vlogo v fazi kandidature. Strokovnjaki so prostovoljno svetovali pri pripravi prijavne knjige. Državljani prostovoljci so prevzeli vlogo ambasadorjev kandidature in s svojimi kanali prispevali k ozaveščanju javnosti v obdobju, ko tradicionalnih javnih predstavitev in prireditev ni bilo mogoče organizirati.

Od leta 2021 v naš program prostovoljstva načrtujemo vključitev približno 1.000 aktivnih prostovoljcev za enkratne, kratkoročne in dolgoročne dejavnosti. Program bo razvit in izveden v sodelovanju z lokalnimi prostovoljnimi nevladnimi organizacijami in njihovimi dejavnostmi, da bomo lahko nadgrajevali in podpirali obstoječe prostovoljne dejavnosti. Program **Prostovoljski zaGOn** bo odprt za vse državljane, ne glede na njihovo starost in poreklo, zlasti prostovoljcem iz ranljivih skupin. Prav tako bomo v sodelovanju s šolami, lokalnimi univerzami in kulturnimi ustanovami spodbujali mednarodne prostovoljne izkušnje.

GO! prostovoljci bodo vključeni v široko paleto dejavnosti, povezanih z izvajanjem in promocijo kulturnega programa: organizacijske in administrativne naloge, logistiko, sprejem umetnikov in udeležencev, informacijske storitve za obiskovalce, razširjanje oglasnega materiala in še veliko, veliko več. Če damo konkreten primer: v okviru projekta krepitve zmogljivosti **Tovarna izkušenj** bodo prostovoljci sodelovali pri razvoju novih kulturnih izdelkov, denimo kot večjezični turistični vodniki ali pripovedovalci zgodb. Tudi program prostovoljstva se bo odločno **zavzemal za dostopnost:** oblikovan bo izobraževalni model medsebojnega sodelovanja na področjih vključevanja, ki bo povezal lokalne in mednarodne strokovnjake za ta vprašanja ter člane nevladnih organizacij ranljivih skupin. Usposobljeni prostovoljci bodo podpirali kulturne izvajalce in ustanove pri izvajanju ukrepov dostopnosti ter pomagali udeležencem s posebnimi potrebami. Projekti, kot so **ISOlabs, Kliči 1024, Rudarski festival, Od postaje do postaje**, so zasnovani tako, da v svoje dejavnosti vključujejo posebej usposobljene prostovoljce.

V16. RAZVOJ OBČINSTVA

KAJ?

Obsežna strategija čezmejnega razvoja občinstva GO! 2025 z dejavnostmi, ki jih neposredno upravlja in izvaja GO! 2025.

Poseben program za krepitev zmogljivosti, ki dolgoročno podpira naše glavne kulturne ustanove in izvajalce pri razvoju posameznih strategij za razvoj občinstva, prilagojenih njihovim specifičnim kontekstom in potrebam.

ZAKAJ?

Če bi želeli naslikati povprečno občinstvo kulturnega dogodka, bi morali večinoma uporabiti sive odtenke. Naše majhne kulturne scene nam zagotovo dajejo vsakodnevno zadovoljstvo, toda regija nima dovolj občinstva, da bi lahko privabila večje dogodke. Hkrati pa bi morali, če bi želeli opisati povprečno znanje in strokovno znanje o razvoju občinstva na tem območju, najverjetneje kupiti veliko črne barve ... Znanje o razvoju občinstva je še vedno zelo omejeno in, kadar se uporablja, so nekatera orodja - kot je mapiranje občinstva - premalo razvita.

Vendar pa se kulturne ustanove in izvajalci dobro zavedajo, kako potreben je strateški razmislek ter da jim lahko ustrezni ukrepi resnično pomagajo pri krepitvi odnosov s svojimi stalnimi obiskovalci, pa tudi pri diverzifikaciji in razširitvi občinstva. Na tej stopnji manjkajo usklajena prizadevanja in sredstva za usposabljanje naših operaterjev, pa tudi zagotavljanje čezmejnega strateškega okvira za povečanje njihovega dosega, usklajevanja in učinkovitosti.

Raziskava, ki smo jo izvedli v zadnjih mesecih, brez dvoma kaže, da bi kulturne ustanove in izvajalci v obeh mestih tak program navdušeno podprli. V digitalni anketi, ki smo jo pripravili za opredelitev prioritet naše prihodnje čezmejne kulturne strategije, je 91% od 43 slovenskih in italijanskih operaterjev kot enega ključnih ciljev v letih izbralo "usklajeno širjenje znanja in orodij za razvoj občinstva".

KAKO IN KDAJ?

Naši naslednji koraki, ki se začnejo leta 2021, vključujejo

- Program delavnic za razvoj občinstva v naši regiji, v katere bodo vključeni mednarodni strokovnjaki iz projekta Krepitve zmogljivosti EPK in iz prejšnjih EPK, kot denimo ekipa Reka 2020 s svojim programom za krepitev zmogljivosti Učionica (Učilnica), kjer smo že začeli s pilotsko delavnico.
- Spodbujanje rednih delavnic na vsakem srečanju "družine" EPK, ki se posebej ukvarjajo z izmenjavo dobrih in najboljših praks za razvoj občinstva v obstoječih kulturnih ustanovah / nevladnih organizacijah.

Priprave na GO! 2025 bodo trajale 4 leta, ne stoletja. 2021 in 2022 želimo uporabiti za raziskavo potreb, zagotavljanje znanja in orodij za razvoj občinstva, podpiranje mapiranja-občinstva in pripravo posameznih strategij in čezmejnega strateškega okvira. 2023 in 2024 bo čas za testiranje, izvajanje in morebitne spremembe, tako da bo leta 2025 vse pripravljeno za zaGOn.

KDO IN KAKO?

Identificirali smo tri glavne ciljne skupine: mladi, čezmejno občinstvo in nacionalne manjšine.

Ne tako sivo občinstvo

Koliko si star? To je zelo občutljivo vprašanje, zlasti na našem območju. Nihče si ne želi biti označen kot star, vsi bi radi bili mladi. Mladi, a ne preveč. Ker je biti premlad lahko tudi težava, saj vam potem vsi brez slabe vesti lahko rečejo, da je vaše življenje še pred vami, da ne smete pričakovati preveč, da morate potrpežljivo čakati v vrsti na svoje mesto pri mizi za odrasle.

Kot ste že prebrali, je povprečna starost v reiji višja od nacionalnega povprečja in beg možganov je resen problem obeh mest. Gorica, in morda v manjši meri Nova Gorica, nista prijazen kraj za mlade ljudi: nove generacije se trudijo uresničiti svoje poklicne cilje in življenjske ambicije, a jih pogosto zadušita pomanjkanje sredstev in pokroviteljski odnos.
Ta dinamika ni tuja niti kulturnemu sektorju. Tako kot po vsej Evropi so tudi tu mlajši bolj "oddaljeni" od kulturne scene. Kulturni operaterji iz Nove Gorice in Gorice redno sodelujejo s šolami, da bi otroke in najstnike seznanili s kulturnimi dejavnostmi. **Ko pa mladi zapustijo izobraževalni sistem, običajno zapustijo tudi kulturo.**
V letu 2019 smo v sodelovanju z učenci, starimi od 17 do 18 let, iz petih srednješolskih razredov na obeh straneh meje oblikovali raziskavo, da bi ugotovili, kakšne so njihove kulturne navade Rezultati približno 2000 odzivov so zelo zgovorni. **Približno 50% udeležencev redno sodeluje v kulturnih dejavnostih** v širšem smislu (tj. vključno s športom). 35% vprašanih se vsaj enkrat mesečno udeleži kulturne prireditve (največkrat filmske projekcije). Toda manj kot 10% igra aktivno vlogo v kulturnem sektorju (soustvarja dejavnosti).

To nas je spodbudilo k razmišljanju, saj ni res, da mladih kultura ne zanima. 92% vprašanih pravi, da se močno zanimajo za kulturne dejavnosti v širšem smislu; 69% jih trdi, da se močno zanimajo za kulturne in umetniške dejavnosti (gledališče, kino). 54% pravi, da bi sodelovali v kulturnnih dejavnostih, če bi lahko imeli aktivnejšo vlogo.

V mladinski organizaciji Punto Giovani so nam pojasnili, da poleg splošnega pomanjkanja kakovosti in inovativnosti v kulturni ponudbi tega območja mladi resnično pogrešajo delovne izkušnje in delovna mesta v tem sektorju, skupaj s kulturnim trgom, na katerem bi se mladi umetniki lahko uveljavili. Trenutno se zdi, da kulturne ustanove in izvajalci pogosto niso dovolj opremljeni, da bi mladim nudili te priložnosti.

Pravzaprav se mladi bojijo, da ne bodo nikoli imeli priložnosti za dokazovanje. EPK mora to spremeniti. Tu so naši ukrepi:

- Posebne delavnice, na katerih bodo otroci, najstniki in študentje oblikovali končno podobo našega umetniškega programa.
- Organiziranje fokusnih skupin z mladimi v različnih starostnih skupinah za prepoznavanje in spodbujanje inovativnih in ustvarjalnih načinov za promocijo kulturnih dogodkov (nove digitalne platforme, socialni mediji).
- Povezovanje GO! 2025 gostujočih umetnikov s šolami ter glasbenimi / plesnimi / gledališkimi skupinami, ki spodbujajo vključevanje mladih v več naših projektov. Učenci drame lahko sodelujejo v **DESTYNIation**, medtem ko bodo mladi glasbeniki nastopili na odru s **Cantaquartieri** in **Od postaje do postaje.**
- Iskanje lokacij na šolskih dvoriščih in igriščih za soustvarjanje umetniških posegov, kot je **Ristanc**, kjer bodo mladi ilustratorji sodelovali z vrhunskimi mednarodnimi umetniki, kot je Manuele Fior.
- Krepitev povezav z univerzami v regiji in vključevanje njihovih študentov v inovativne projekte - na primer **Cinecitta**, ki vključuje študente v vse vidike sektorja filmske industrije - pisanje scenarijev, animacijo, snemanje. Z **ISOlabs** bomo študente vključili v širšo interdisciplinarno razpravo o ekološki prihodnosti Soče.
- Spodbujanje sodelovanja mladih v kulturnem sektorju s pomočjo **ZaGOna prostovoljstva**.
- Odpirali bomo, torej, priložnosti za mlade, tako v vlogi občinstva kot soustvarjalcev dogodkov in dejavnosti. Poleg tega bo cilj GO! 2025 ustvariti nove priložnosti za kulturno usposabljanje mladih. Ta pristop nas je pripeljal do projektov, kot je **Ristanc**, ki bo napisal odprti strip po stenah obeh mest, da bi ustvaril bolj umetniško in inovativno urbano vzdušje. S projekti, kot sta **X-Center** in **Super-8**, bomo zapolnili vrzel z ustvarjanjem inovativnih prostorov, v katerih se bodo mladi lahko srečevali in družili brez meja.

Brezmejno občinstvo

Ustvarjanje občinstva brez meja je že dolgo ambicija naših dveh mest. Ustanove, prizorišča in nevladne organizacije so se zelo potrudile, vendar je treba še veliko storiti. Dogodki, kot je **Pohod metel**, ki ga je organizirala skupina GO! 2025, počasi odpirajo vrata. Toda selitve občinstva se moraja dogajati kot pravilo in ne kot izjema. Tukaj so naši naslednji koraki:

- Platforma Brezmejno Brezžično bo državljane, kulturne ustanove in izvajalce na obeh straneh povezala pri skupnem načrtovanju in promociji dogodkov.
- V čezmejni kulturni strategiji je spodbujanje čezmejnega občinstva opredeljeno kot ključni cilj.
- Organiziranje projektov, ki državljane in obiskovalce spodbujajo, da obe mesti doživijo kot skupen in odprt kulturni prostor, v katerem se gibljejo prosto in brez ovir.

Oktobra, tik pred ponovnim zaprtjem gledališč, smo uspeli izvesti prvi čezmejni plesni festival. Organizatorji, Artisti Associati, so v sodelovanju z vsemi gledališči v obeh mestih gostili plesne skupine iz Italije, Slovenije in tujine. Izbira imena, VISAVÌ (vizavi) poudarja pomen bližine, dialoga in izmenjave.

V našem otvoritvenem dogodku se bomo čez mejo sprehajali od postaje do postaje, po korakih velikega Belega vojvode. Na **Pohodu prijateljstva** bomo doživeli brezmejnost v lokalnem in evropskem merilu. Zahvaljujoč **Božičnim lučem** bomo leto brez meja zaključili tako, da bomo priča postavitvi prvih čezmejnih okraskov v zgodovini obeh mest.

Nevidno občinstvo

Prav je, da zaključimo z verjetno največjim izzivom na področju razvoja občinstva. Priseljenske skupnosti se redko udeležujejo kulturnih prireditev, z izjemo športa. Hkrati se kulturne ustanove in upravljavci na obeh straneh meje tega komaj zavedajo, razen tistih organizacij civilne družbe, ki se posebej ukvarjajo s temi skupinami. Tu je naš načrt:

- **Nadaljevanje in krepitev dialoga** z nevladnimi organizacijami, povezanimi z nacionalnimi manjšinami, ki smo ga začeli v fazi prijave, da bi bolje razumeli njihove izzive in ovire.
- **Povečanje jezikovne dostopnosti** za naše dogodke ob upoštevanju drugih jezikov, ki se govorijo na tem območju, razen italijanščine, slovenščine in angleščine (npr. albanskega, romunskega, kitajskega, bengalskega).
- Razvijanje in izvajanje projektov za odpravo te nevidnosti. Z **Jezikovno igralnico** in **Bibliobusom** bomo skupaj raziskali večjezičnost, ki oživlja današnje Gorice. Želimo, da je naš **EPICenter** hiša kulture, ki je odprta za vse in kjer se vsi počutijo dobrodošle in slišane. Z **Nevidnimi ženskami** bomo razkrili zgodbe o priseljenkah na tem območju. Z **Nestalnim bivališčem** bomo s prosilci za azil in nevladnimi organizacijami postavljali vprašanja, ki tresejo temelje današnje Evrope.
- V čim večji meri vključiti pripadnike drugih narodnih manjšin med GO! prostovoljce.

Deljena rešitev

Zavedamo se, da številne EPK že veliko delajo za razvoj novih skupin občinstva. Po pandemiji bo to postalo še bolj pomembno, saj se bodo mnogi ljudje, ki so oddaljeni od kulture, umaknili še dlje. Zavezali smo se, da bomo v okviru programa EU za krepitev zmogljivosti EPK sodelovali pri načrtih za odkrivanje novih zamisli za razvoj občinstva s pomočjo kolegov iz družine EPK, zlasti Chemnitzom 2025.

UPRAVLJANJE

Zgradili bomo nov pomol za veliko ladjo v popolnoma delujočem pristanišču.

A. FINANCE

V17. OPERATIVNI PRORAČUN

Skupni prihodek za kritje odhodkov iz poslovanja (v €)	Iz javnega sektorja (v €)	Iz javnega sektorja (v %)	Iz zasebnega sektorja (v €)	Iz zasebnega sektorja (v %)
23.000.000	21.000.000	91	2.000.000	9

Skupni operativni proračun je nekoliko višji kot v predizboru. Znižali smo prispevek države, zvišali pa prispevek mesta in regije.

V18. PRIHODEK IZ JAVNEGA SEKTORJA

V primerjavi s predizborom smo znižali prispevek države. Leta 2019 je vlada izglasovala prispevek v višini 10 milijonov €, Ministrstvo za kulturo pa je iz nacionalnih kohezijskih virov napovedalo dodatnih 5 milijonov €. Drugi del prispevka v letu 2020 ni bil potrjen.

Kot je priporočeno v poročilu o predizboru, je mesto Nova Gorica svoj prispevek zvišalo z 1,6 na 5 milijonov €.

Prispevek dežele Furlanije Julijske krajine smo premaknili iz vrstice "drugo" v vrstico "regija", kjer se sešteva z vložkom 13 občin na vključenem območju.

Prihodek za kritje odhodkov iz poslovanja	v €	v %
Vlada	10.000.000	50
Mesto	5.000.000	25
Regija	4.500.000	18
EU (brez nagrade Meline Mercouri)	1.500.000	8
Skupaj	21.000.000	100

V19. FINANČNE ZAVEZE ZA OPERATIVNI PRORAČUN

Mesto:
Po pripombah v poročilu o predizboru smo si prizadevali zvišati delež operativnega proračuna, ki ga zagotavlja Mestna občina Nova Gorica. Pripravili smo Dokument identifikacije investicijskega projekta, ga predstavili različnim deležnikom na gospodarskem in političnem področju ter pridobili neformalno in formalno podporo. Na koncu temeljitega postopka smo zvišali znesek financiranja na skupno 5 milijonov € za šestletno obdobje. Mestni svet je 15. oktobra 2020 soglasno potrdil višino in dinamiko financiranja.

Regija:
V okviru regionalnega prispevka seštevamo vložek dežele Furlanije Julijske krajine in občin na vključenem območju. Predsednik vlade Furlanije Julijske krajine je formalno potrdil prispevek regije v višini 3 milijonov €. S 13 občinami na vključenem območju smo se dogovorili o konkretnih projektih in višini prispevka občin za financiranje teh projektov. Skupaj predvideni vložki občin znašajo 1,5 milijona €.

Vlada:
Vlada Republike Slovenije je 12. decembra 2019 glasovala o izvedbi projekta Evropska prestolnica kulture 2025 v Sloveniji. V spremembah proračuna za leto 2021 in proračuna za obdobje 2022–2026 vlada načrtuje sredstva v višini 10 milijonov €. Ministrstvo za kulturo je leta 2020 to odločitev potrdilo brez dodatnih informacij.

V20. EVROPSKA SREDSTVA ZA OPERATIVNI PRORAČUN

Vidimo močno povezavo med našimi programskimi sklopi in strateškimi cilji programskega obdobja 2021-2027. Naš sklop GO! Zeleno prinaša vsebino, povezano s ciljem 2 (Zelena brezogljična Evropa), z GO! Delimo naslavljamo cilj 3 (Povezana Evropa), z GO! Evropa cilj 4 (Socialna Evropa), EPICenter ustreza cilju 5 (Evropa, bližja državljanom). Cilj 1 (Pametnejša Evropa) se odraža v našem osredotočanju na inovacije, kreativne industrije in digitalizacijo.

Interreg Italija - Slovenija

EZTS GO z GO! 2025 trenutno pripravlja novo strategijo za razvoj čezmejnega območja. Načrtovana Celostna teritorialna naložba (CTN) vključuje sredstva za investicije in **mehke vsebine**, kot je podrobneje pojasnjeno v odgovoru na V27.
3. steber CTN so mehke vsebine - pilotni projekti in inovativni modeli, povezani z razvojem mestnega območja in trajnostno mobilnostjo. Finančno ga bo podprl INTERREG CBC Italija - Slovenija (2021 - 2027). S temi sredstvi bomo sofinancirali projekte: EPICenter, Vsakogaršnja zemlja, Od postaje do postaje, Ristanc, Umetnost kot pribežališče (Basaglia), Pohod za Evropo, Pixxel-X (X-Post mobilnost) , Go2GreenGo, Zvoki narave (Drevesni orkester) in dejavnosti za krepitev zmogljivosti: Soseska, Cinecittà, Tovarna doživetij.

Za Interreg CBC Italija - Slovenija (2021 - 2027) je ustanovljena projektna skupina, za upravni organ je imenovana Furlanija Julijska krajina in sprejet je poslovnik. Usklajevanje še vedno poteka, vendar se v orientacijskem dokumentu, ki je bil odobren maja 2019, **GO! 2025 že omenja** kot vzvod za razvoj obsežnejše čezmejne strategije, ki spodbuja skupno blagovno znamko in identiteto ter gospodarski razvoj.

Drugi programi EU

V tej fazi usklajevanja novega programskega obdobja lahko samo označimo projekte, ki imajo potencial za kandidiranje na pričakovanih programih. Spodnja tabela prikazuje naše ambicije, ki izhajajo tudi iz dosedanjih izkušenj in preteklih uspešnih projektov naših partnerjev (npr. Univerze v Novi Gorici, Fundacije Poti miru, gospodarskih družb, kot je Arctur, inštituta ISIG in drugih).

Program	Trenutno predlagani cilji in teme	Potencialni GO! 2025 projekti
Interreg Podonavje	Digitalna infrastruktura, inovacije, upravljanje voda, trajnostni turizem, boj proti nacionalizmom in ekstremizmom z lokalno usmerjenimi dejavnostmi	**ISOlabs** **BREZMEJNO BREZŽIČNO** **EPISskop**
Ustvarjalna Evropa	Družbena upornost in vključevanje skozi kulturo in kulturno dediščino (steber Kultura), promocija evropske avdiovizualne produkcije in programi za razvoj občinstva (steber Mediji)	**CINECITTÀ** **UMETNOST KOT PRIBEŽALIŠČE**
Lokalne akcijske skupine LAS/LEADER	LAS – manjši projekti	**REGIONALNI PROJEKTI**
Horizont	Steber Odprte inovacije	**PIXXEL-X**
Evropski čezmejni mehanizem	Skupne urbane storitve	**EPICENTER**
REACT-EU	Brezposelnost mladih	**TOVARNA DOŽIVETIJ**
Sklad za pravični prehod	Pomoč gospodarskim družbam pri ustvarjanju novih priložnosti	**PRIHODNOST HRANE**

V21. ČASOVNICA ZA OPERATIVNI PRORAČUN

Vir	2021	2022	2023	2024	2025	2026	SKUPAJ
EU		100.000	300.000	500.000	600.000	0	1.500.000
Vlada	250.000	750.000	2.000.000	3.000.000	3.500.000	500.000	10.000.000
Mesto	300.000	400.000	500.000	1.200.000	2.000.000	600.000	5.000.000
Regija	300.000	400.000	600.000	800.000	2.000.000	400.000	4.500.000
Zasebni sektor			0	500.000	1.500.000	0	2.000.000
Skupaj letno	850.000	1.650.000	3.400.000	6.000.000	9.600.000	1.500.000	23.000.000

V22. STRATEGIJA ZA PRIDOBIVANJE SREDSTEV IZ ZASEBNEGA SEKTORJA

Osnovna predpostavka za uspešno pridobivanje zasebnih sredstev za GO! 2025 je vzpostaviti dolgotrajno in trdno partnerstvo z zasebnim sektorjem. To je razlog, da smo v fazi priprave zaključne prijavne knjige začeli vrsto dejavnosti in že zgodaj stkali tesne vezi s poslovnimi partnerji. Te dejavnosti vidimo kot temelj naše strategije ter kot ključne korake v procesu vzpostavitve kulture kot katalizatorja gospodarske rasti (kot pojasnjujemo v V2 in V3). V nadaljevanju navajamo naše dosedanje pristope in njihovo načrtovano nadgradnjo:

Iz oči v oči z direktorji

Pogovarjali smo se z več kot 50-imi direktorji gospodarskih družb v čezmejni regiji - od vodij start-up podjetij do velikih igralcev. Vzpostavili smo partnerstva s podjetji v regiji pri specifičnih projektih (npr.: energetsko podjetje SENG v našem projektu Energija Soče, Intra Lighting v Božičnih lučeh, GOAP v Muzejskih točkah itd.).
V pripravljalni fazi nameravamo nadaljevati postopek povezovanja podjetij v regijah s specifičnimi projekti.

Delavnica World Café

Julija 2020 smo gostili delavnico po metodi World Café za promocijo umetniškega mišljenja (art thinking) in raziskovanje inovativnih metod medsektorskega sodelovanja. Udeležilo se je je več kot 30 gospodarstvenikov, ob udeležencih iz kulturnih nevladnih organizacij, izobraževalnega sektorja in lokalne uprave.
V naslednjem obdobju bomo spodbujali delavnice, pogovore in sestanke kot del naših projektov: Pixxel-X, GREM! na kosilo, Tovarna doživetij, Soseska in drugih.

Druženje z združenji

V 2020 smo kandidaturo predstavljali različnim poslovnim in trgovskim povezavam (na primer pobudi Rešimo Goriško), pa tudi gospodarskim združenjem (med njimi so novogoriški enoti Gospodarske zbornice in Obrtne zbornice, Trgovska zbornica v Gorici, Združenja za industrijo, za trgovino in za obrt v Gorici, Primorski tehnološki park), ki so podpisali pisma podpore.
Poslovne povezave in združenja vidimo kot ključne partnerje v letih priprave. Imeli bodo pomembno vlogo pri prepoznavanju potencialnih partnerjev v tem sektorju, pri zagotavljanju podatkov in analiz ter pri oblikovanju našega Curriculuma prostora (kot je pojasnjeno v V4).

Če povzamemo - naša strategija za pridobitev zasebnega financiranja temelji na štirih stebrih:

1. **Iz oči v oči:** še naprej bomo zasebnim partnerjem ponujali sodelovanje v obstoječih in novih GO! 2025 projektih, ki jih bodo razvili programski direktor in programske vodje.

2. **Kreativne industrije:** s pomočjo kulturnih programov in programov za krepitev zmogljivosti bomo v sodelovanju z zainteresiranimi gospodarstveniki razvijali inovativne in usklajene rešitve na področju hrane, energije, mobilnosti, urbanega razvoja itd.

3. **Mentorstvo:** podjetja bomo vključili v umetniške rezidence in jih spodbujali, da gostijo in financirajo mlade umetnike in raziskovalce.

4. **GO! Brezmejno blagovna znamka:** Razvili bomo tudi bolj standardni pristop, ki bo podjetjem ponudil prepoznavnost v naših medijskih vsebinah in na naših prizoriščih v zameno za sponzorstvo ali donatorstvo. Podjetja, ki sodelujejo pri določenih projektih, bomo vzpodbudili, da del svojega prispevka vložijo tudi v splošni sponzorski sklad.

Za zagotovitev zastopanosti zasebnega sektorja bomo v nadzorni odbor vključili predstavnike gospodarstva (glej V30 - V34).

V23. RAZČLENITEV ODHODKOV IZ POSLOVANJA

Odhodki	v €	v %
Program	**15.432.300.00**	**67%**
Promocija in trženje	**3.210.000.00**	**14%**
Plače	**3.657.700.00**	**16%**
Rezervni sklad	**700.000.00**	**3%**
Skupaj	**23.000.000.00**	**100%**

V24. ČASOVNICA ZA ODHODKE IZ POSLOVANJA

Časovni razpored porabe	Program (v €)	Program (v %)	Promocija in trženje (v €)	Promocija in trženje (v %)	Plače (v €)	Plače (v %)	Rezervni sklad (v €)	Rezervni sklad (v %)
2021	258.000	2%	90.000	3%	395.500	11%	-	-
2022	876.000	6%	240.000	7%	557.000	15%	-	-
2023	2.316.000	15%	420.000	13%	557.000	15%	-	-
2024	4.476.000	29%	810.000	25%	705.000	19%	-	-
2025	6.622.800	43%	1.500.000	47%	871.000	24%	700.000	100%
2026	883.500	6%	150.000	5%	572.200	16%	-	-
SUM	15.432.300	100%	3.210.000	100%	3.657.700	100%	700.000	100%
TOTAL	23.000.000							

V25. SREDSTVA IZ JAVNEGA SEKTORJA ZA NALOŽBE

Vir	€	%
EU	**13.820.000**	**71**
Mestna občina Nova Gorica	**2.250.000**	**11**
Dežela FJK	**3.485.000**	**18**
SKUPAJ	**19.555.000**	**100**

Sredstva so bila v 2020 deloma že porabljena, zato so zneski nižji kot v fazi predizbora.

V26. FINANČNE ZAVEZE ZA SREDSTVA ZA NALOŽBE

Tabela v V25 vključuje štiri večje infrastrukturne projekte, ki so tesno povezani z letom EPK: EPICenter, prenovo Laščakove vile in parka, preoblikovanje Vile Louise v kulturno središče in prenovo Goriškega gradu.

EPICENTER

Po financiranju prve faze (arhitekturni razpis in projektne ideje) sta se občini Gorica in Nova Gorica formalno odločili, da bosta oblikovali Celostno teritorialno naložbo za financiranje projekta in za CTN črpali sredstva iz različnih kohezijskih mehanizmov (kot je podrobneje pojasnjeno v V27). Oba občinska sveta sta to odločitev uradno potrdila. Dežela Furlanija Julijska krajina se je formalno strinjala, da bo projekt vključila v svoj nacionalni operativni program ESRR, medtem ko je Republika Slovenija o tem poslala pozitiven signal z Ministrstva za razvoj in kohezijsko politiko EU.

LAŠČAKOVA VILA

Mestna občina Nova Gorica je s pravno zavezujočim sklepom izbrala Laščakovo vilo in park kot enega od treh projektov, v katere bo vlagala sredstva, dodeljena mestu z orodjem CTN v iztekajoči se finančni perspektivi. Projekt je v teku.

VILLA LOUISE

Preoblikovanje stavbe v središče za novoustanovljena podjetja v kulturi se financira iz strukturnih skladov FJK v programskem obdobju 2014–2020. Projekt je v teku.

GORIŠKI GRAD

Sredstva za obnovo Goriškega gradu je občina Gorica odobrila aprila 2020.

V27. EU SREDSTVA ZA NALOŽBE

Pričakovani prispevek EU za investicijske izdatke je izjemno velik, ker obe mesti načrtujeta financiranje naložb s kohezijskimi skladi.

Kohezijska sredstva za obnovo Laščakove vile, Goriškega gradu in Vile Louise so bila dodeljena v iztekajočem se programskem obdobju in so delno porabljena.

Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) z GO! 2025 trenutno pripravlja novo strategijo za razvoj čezmejnega urbanega območja s ciljem oblikovanja nove Celostne teritorialne naložbe (CTN). Pripravljena bo s posodobitvijo prejšnje teritorialne analize in kritičnim pregledom rezultatov izvajanja sedanjih projektov.

Celostni pristop bo razvit okoli treh stebrov, usklajenih s financiranjem iz treh različnih finančnih instrumentov:

1) **Razvoj urbanega prostora:** ta steber predvideva izvajanje številnih ukrepov, opredeljenih v **urbani agendi** obeh občin, s ciljem prenove in prinašanja naložb v čezmejna rjava polja in degradirana urbana območja. Sofinancira se iz Nacionalnega operativnega programa ESRR Republike Slovenije 2021 - 2027.

2) Trajnostna urbana mobilnost: ta steber bo prispeval k podpori številnim ukrepom, ki sta jih občini predvideli v okviru Strategije trajnostne urbane mobilnosti. Finančno črpa iz Regionalnega operativnega programa ESRR dežele Furlanije Julijske krajine 2021–2027.

3) **Mehke vsebine,** ki jih finančno podpira INTERREG CBC Italija - Slovenija 2021 - 2027 (glej V20).

Ključne dejavnosti v prvih dveh stebrih so povezane s prenovo Trga Evrope, kot je opisano v projektu **EPICenter**, in razvojem mestnega obmejnega območja, kot je opisano v projektu **Vsakogaršnja zemlja.**

V28. ČASOVNICA ZA INVESTICIJSKE ODHODKE

Vir	2021	2022	2023	2024	L. NAZIVA 2025	2026	SKUPAJ
EU	**750.000**	**1.770.000**	**2.050.000**	**9.250.000**			**13.820.000**
Mestna občina Nova Gorica	**100.000**	**100.000**	**200.000**	**1.850.000**			**2.250.000**
Dežela FJK	**2.050.000**	**535.000**	**300.000**	**300.000**	**300.000**		**3.485.000**
Letno	**2.900.000**	**2.405.000**	**2.550.000**	**11.400.000**	**300.000**		**19.555.000**

V29. NOVA KULTURNA INFRASTRUKTURA

Edini novi objekti kulturne infratsrukture so stavba EPICenter in z njim povezani manjši objekti in posegi v obmejnem območju.

Nova stavba na trgu je del celovitega načrta za revitalizacijo območja. Večji del naložbe bo financiran iz Celostne teritorialne naložbe, kot pojasnjujemo v V26 in V27.

B. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

V30. STRUKTURA UPRAVLJANJA IN IZVEDBE
V31. V34. VODSTVO: DIREKTOR, PROGRAMSKI DIREKTOR

Po temeljitem postopku ocenjevanja, razpravi o prednostih, slabostih in možnih alternativah ter ob upoštevanju priporočil iz poročila komisije smo sprejeli sklep, da bomo za svojo strukturo izvajanja izbrali Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS) – z nekaj zelo posebnimi pravnimi spremembami in uvedbo posebnega oddelka EPK z lastnim izvršnim direktorjem in ekipo EPK.
Naše pozitivne izkušnje v postopku kandidature, ko lahko s pomočjo EZTS financiramo svoje dejavnosti z javnimi sredstvi lokalnih oblasti iz obeh držav, so okrepile naše zaupanje v mehanizem in njegov potencial. To je bilo še bolj izrazito v drugi fazi, ko smo uspešno organizirali dogodke, ustvarjali video vsebino in druge digitalne vsebine, pri čemer smo proces gladko upravljali kljub oteženi situaciji zaradi epidemije covid-19. Vodi nas ambicija, da svojo skupno kandidaturo naredimo čim bolj evropsko ter ustvarimo zgled in prikažemo primer dobre prakse pri kombiniranju in združevanju mehanizmov in projektov EU.

Postopek ocenjevanja
Težave, izpostavljene v poročilu po fazi predizbora, smo vzeli zelo resno. Upoštevali smo priporočila odbora in sprožili postopek temeljite ocene prednosti in tveganj, povezanih z izbiro EZTS kot strukture izvajanja za EPK.

Prva faza – zbiranje podatkov
Analizirali smo pravni okvir, ki opredeljuje delovanje mehanizma EZTS na splošno ter zlasti EZTS GO. Preučili smo upravljalske strukture preteklih evropskih prestolnic kulture prek evalvacijskih poročil, prijavnih knjig in medijskih vsebin.

Druga faza – ocenjevanje
S pomočjo mednarodnih strokovnjakov smo ustvarili tabelo za ocenjevanje za pomoč pri ugotavljanju zmogljivosti EZTS GO za vlogo upravljalske strukture EPK. Ocenili smo potenciale in omejitve mehanizma prek 49 kazalnikov, razvrščenih v naslednje sklope dimenzij in indikatorjev:

- Avtonomija (politična zastopanost, administrativna zastopanost, javno-zasebno partnerstvo):
- Finančni sistem (finančno upravljanje, upravljanje proračuna);
- Operativna sposobnost (odločanje, nadzorni svet, najvišje vodstvo).

Postopek ocenjevanja smo izvedli v sodelovanju z EZTS GO in zunanjimi pravnimi strokovnjaki.

Tretja faza – opredelitev meril
Po ocenjevanju smo določili nabor dejavnosti za krepitev najšibkejših vidikov. Opredelili smo spremembe in nadgradnje, ki bi jih bilo treba izvesti v EZTS GO, da bi te dejavnosti omogočili.

Četrta faza – pridobivanje podpore
Skupščina EZTS je novembra 2020 glasovala o dokumentu, ki izčrpno in temeljito opredeljuje vlogo subjekta v projektu EPK. Prek prejšnjih predstavitev in pogovorov so se skupščina in obe občinski upravi temeljito seznanile z obsežnimi spremembami v delovanju EZTS, če bi Nova Gorica in Gorica pridobili naziv.

Naša struktura upravljanja bo **neodvisen oddelek v okviru EZTS GO**, namenjen izključno izvajanju projekta EPK. Oddelek bo vključen v posodobljeno različico Notranjega pravilnika EZTS GO. Dokument je pripravljen, seja skupščine pa je načrtovana za drugi teden januarja 2021. Če bosta občini pridobili naziv, bo struktura upravljanja vzpostavljena v manj kot enem mesecu po imenovanju.

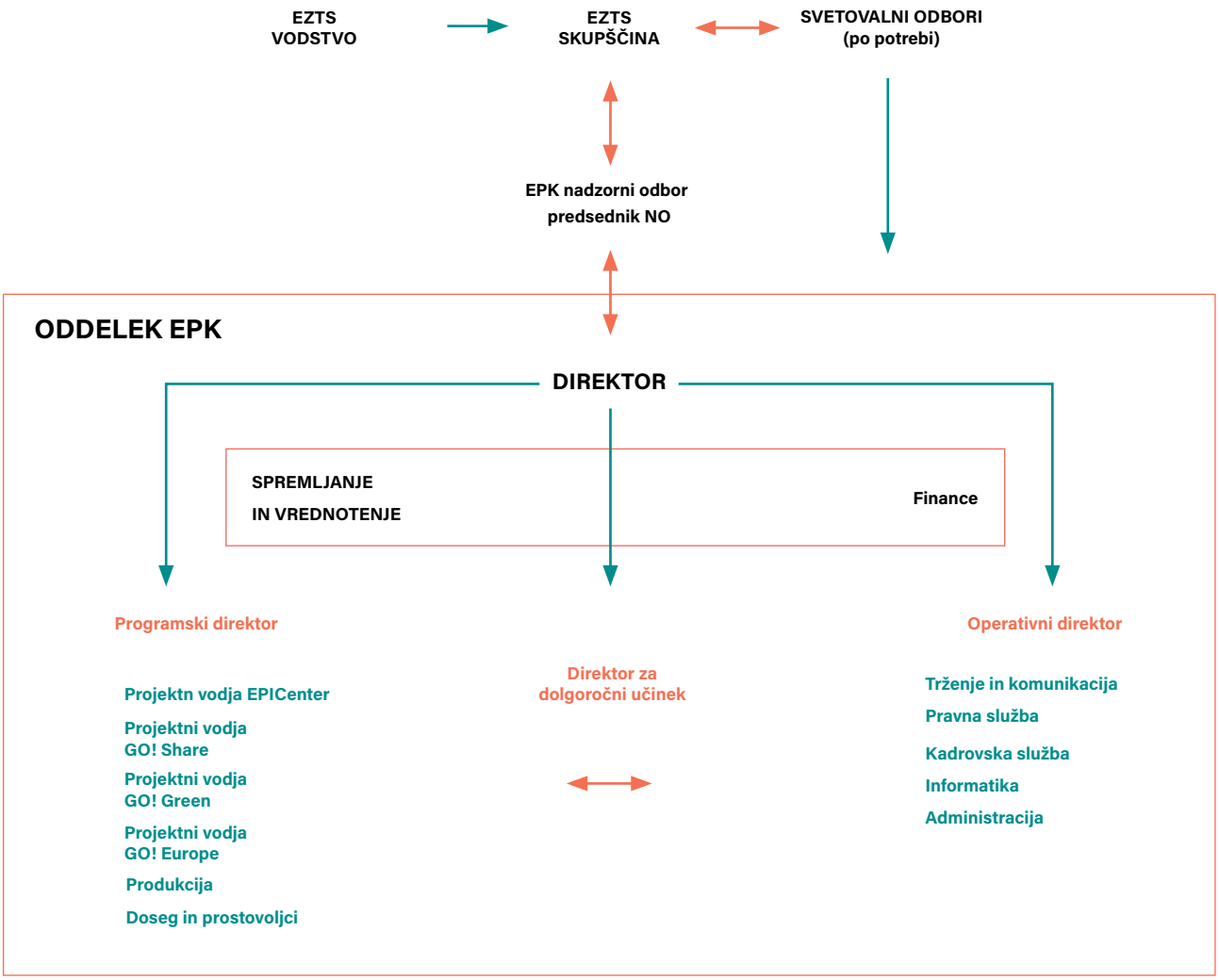

ODGOVORNOSTI PRI UPRAVLJANJU

Oddelek EPK v okviru EZTS GO bo vodil neodvisen, novo imenovani direktor, ki bo imel polno izvedbeno zmogljivost in končno odgovornost pri splošnem vodenju projekta.

Vodstvo bo izbrano prek mednarodnega razpisa. Postopek bo organiziralo administrativno osebje EZTS, ustanovljena pa bo neodvisna skupina strokovnjakov, ki bo ocenjevala prijave glede na predvidena merila za izbiro na pošten in pregleden način.

Oddelek EPK bo moral predložiti svoj načrt dela, ki bo zasnovan letno in ga bo uradno potrdil nadzorni odbor, ki ga bo imenovala skupščina EZTS. Obstoječo skupščino EZTS GO sestavljajo politični akterji, vendar ker njene člane imenujejo mestni sveti (in ne lokalna uprava ali župan), je zagotovljena najširša možna zastopanost in hkrati omejena politična pristranskost.

Nadzorni odbor bo vključeval predstavnike subjektov, ki financirajo projekt, vključno s predstavniki iz zasebnega sektorja. Ko bo odbor ustanovljen, bo popolnoma neodvisen in bo deloval po poslovniku, ki ga bo sprejel na svojem prvem zasedanju.

Skupščina ima tudi pooblastilo za ustanovitev poljubnega števila svetovalnih odborov. Pozneje v postopku bo v sodelovanju z izbranim direktorjem in programskim direktorjem ustanovljeno omejeno število svetovalnih odborov z namenom zagotavljanja potrebne podpore vodstvu.

Sistem omogoča tudi ustanavljanje manjših, posebnih in začasnih svetovalnih odborov za posamezne sklope in elemente programa.

Vodstvo: direktor in programski direktor

Vodstvo poleg direktorja sestavljajo še programski in operativni direktor.

Vodstvo bo izbrano prek mednarodnega odprtega razpisa. Člani ekipe, ki je pripravljala kandidaturo, bodo povabljeni k prijavi. Merila bo podrobno pripravila neodvisna komisija za izbor, ki jo bo imenovala administracija EZTS januarja 2021. Predvideno je, da bosta direktor in programski direktor imenovana najpozneje marca 2021. Izbira operativnega direktorja se lahko izvede do marca 2022 – postopek izbire bo izvedla ista komisija.

Direktor bo odgovorna oseba projekta. Neposredno mu odgovarjata programski in operativni direktor ter direktor za dolgoročni učinek in odgovorni za finance ter spremljanje in vrednotenje. Razpisni pogoji bodo zahtevali izkušnje na področju vodenja obsežnih projektov z visokim proračunom in mednarodnim obsegom. Stiki v regiji in poznavanje nekaterih težav, s katerimi se soočamo, bosta predstavljala prednost pri izbiri kandidata, tudi v zvezi s politično občutljivostjo na obmejnem območju. Za to delo je primerna oseba z bolj splošnim kot specifičnim znanjem. Direktor bo moral zastopati organizacijo tudi pri pokroviteljih, politikih in v širši evropski mreži. Prednost bodo imeli kandidati z izkušnjami tako v javnem kot zasebnem sektorju.

Z vlogo **direktorja za dolgoročni učinek** želimo zagotoviti, da se dolgoročni vpliv in povezanost med obstoječimi in nastajajočimi strategijami (urbana strategija, blagovna znamka mesta, turistična strategije itd.) upošteva na operativni ravni v vseh fazah projekta.

Operativni direktor bo usklajeval dejavnosti, kot so odnosi z javnostmi, trženje in komunikacija, informatika, administracija, računovodstvo itd.

V zgodnjih fazah razvojnega obdobja lahko vlogi direktorja za dolgoročni učinek in operativnega direktorja izvaja direktor.

Programska skupina je zasnovana kot nekoliko drugačna oblika umetniškega vodenja projekta z namenom ohranjanja ravnovesja med razvojem in izvedbo izjemnega kulturnega programa ter povečevanjem zmogljivosti v okolju in razvojem občinstva. Programski direktor je neke vrste "primus inter pares" v ekipi štirih projektnih vodij, zadolženih za štiri stebre kulturnega programa, ter vodij za doseg ter produkcijo. Programske odločitve bodo sprejemali kot skupina, v primeru spora pa bo imel programski direktor pooblastila za končno odločitev. Ključna merila za izbiro kandidata za vlogo programskega direktorja so izjemen umetniški opus in/ali ugledna kariera v kulturnem menedžmentu in povezave z regionalno, nacionalno in mednarodno kulturno sceno. Prednost bodo imeli kandidati z izkušnjami pri kreativnih projektih s temami, povezanimi s predvidenim kulturnim programom.

Ker nas bolj zanimata razvoj in izvajanje programa, ki bo imel dolgoročni vpliv na umetniške in kulturne ustvarjalce na območju ter razvijal njihove sposobnosti in jih vključeval v evropska in mednarodna omrežja, mora biti vloga programskega direktorja bolj vloga koordinatorja kot klasičnega umetniškega vodje z lastno agendo. Vodilna programska ekipa bo poslušala in razmišljala o trenutnih umetniških in družbenih težnjah. Programski direktor bo z vodjami sklopov programa poiskal kustose in umetnike s celega sveta, ki lahko spodbudijo lokalno umetniško sfero in krepitev zmogljivosti ter se odzovejo na trenutne umetniške trende. Naloga programskega direktorja je tudi nadaljevati in razširiti postopek sodelovanja in soustvarjanja z lokalnimi umetniki in kulturnimi menedžerji, ki so že vključeni v pripravo projektnih zamisli za prijavo, ter vključiti nadaljnje akterje iz Slovenije, Italije, držav cele Evrope in od drugod.

Za zagotovitev nemotenega prehoda bodo člani ekipe za kandidaturo v novi organizaciji zavzeli različne položaje. S tem bomo zagotovili kontinuiteto in zagotovili, da se bo vsebina prijavne knjige razvijala in uresničevala.

Finance

Oddelek v okviru EZTS bo upravljal sredstva in finančne tokove prek ločenega računovodskega sistema in z dodatnim osebjem, kar zagotavlja avtonomijo in jasno sledljivost vseh stroškov, povezanih z EPK. Notranji pravilnik in širši pravni okvir že preprečujeta, da bi se sredstva prenašala med različnimi projekti, ki jih upravlja EZTS, v posodobljeno različico notranjega pravilnika pa so vključeni dodatni ukrepi.

Oddelek bo imel svoj bančni račun in številko za DDV v EU, tako da bo mogoče ustvarjati prihodek.

Sredstva iz agende za mesta in programa Interreg Italija-Slovenija bodo dodeljena neposredno EZTS (kot je bilo že uspešno izvedeno s sredstvi iz programa Interreg v prejšnjem programskem obdobju). Svoje načrte za pridobitev teh sredstev smo podrobneje razložili v V20 in V27. To bistveno vpliva na finančno avtonomijo projekta in njegovo zmožnost, da deluje kot resnični čezmejni ukrep, ne glede na morebitne spremembe v lokalni ali državni politiki in administraciji.

Obvladovanje tveganj

Morebitne slabosti in tveganja vzpostavitve EZTS kot strukture za upravljanje GO! 2025 smo naslovili s sledečimi ukrepi:

- ustanovitev **popolnoma avtonomnega oddelka** s polno operativno zmogljivostjo;
- priprava **mednarodnega razpisa** za izbiro vodstva z direktorjem EPK;
- zagotovitev **široke in raznolike zastopanosti** v svetovalnih in nadzornih organih;
- vzpostavitev trdne podlage za pridobitev finančnega toka iz večih virov (vključno s kohezijskimi skladi), neodvisno od dnevnih političnih odločitev;
- pridobitev jasne politične podpore za predvidene spremembe.

Še vedno se zavedamo tveganj in dejstva, da smo si zadali ambiciozen cilj. Toda naša odločitev izvira iz želje po izvedbi resnično čezmejnega in evropskega projekta. Zato smo se po dolgem razmisleku, oboroženi s trdnim naborom previdnostnih ukrepov, odločili, da se bomo držali načrta. Dodati želimo dva pomembna poudarka.

Združitev EZTS in EPK ne pomeni prihoda velike ladje v majhno pristanišče. Pomeni postavitev novega pomola za veliko ladjo v že popolnoma delujočem pristanišču.

Evropska prestolnica kulture bo popolnoma spremenila EZTS, vendar pa se mora mehanizem v vsakem primeru prenoviti, saj so vse trenutne dejavnosti povezane s projekti iz trenutnega programskega obdobja, ki se zaključuje. V prihajajočem obdobju bo EPK daleč največji projekt EZTS. Kot smo razložili v V27, ustvarjamo skupen načrt za Celostno teritorialno naložbo, združujemo sredstva urbane agende in programa Interreg, pri čemer bo EZTS prejemnik sredstev, naložbe pa bodo v veliki meri namenjene za projekte, povezane z EPK. GO! Brezmejno gradimo kot ogrodje čezmejnih projektov in programov v prihajajočem obdobju. Trdno smo zavezani k temu, da bomo nekaj projektov izvedli celo v primeru, da naziva ne osvojimo.

Leto 2025 bo minilo, župani in predsedniki se bodo zamenjali, EZTS pa bo ostal. Kot smo se v preteklih desetletjih naučili v obeh Goricah, je kontinuiteta ključen del mednarodnega sodelovanja. Stalen, stabilen, strokoven organ ter skupek izkušenj in znanja bodo izboljšali in zagotovili zapuščino EPK.

Tako kot smo v svojo kandidaturo vključili pretekle projekte in dosežke, tako bo naslednja velika ladja ponesla dragocen tovor naše EPK v prihajajoča desetletja.

V32. OSEBJE Z USTREZNIM ZNANJEM IN IZKUŠNJAMI

Čeprav je regija razmeroma majhna, smo prepričani, da lahko z odprtim in dinamičnim pristopom najdemo kvalificirano in izkušeno osebje in zgradimo ekipo, ki bo uspešno izvedla kulturni program.

V Sloveniji, Furlaniji Julijski krajini in Venetu je veliko visoko usposobljenih in izkušenih posameznikov, ki so sposobni zasedati visoke položaje. Številni strokovnjaki, ki delajo na področjih kulture, gospodarstva in informacijskih tehnologij, so zaposleni v večjih mestih, kot so Ljubljana, Milan in Dunaj, in nekateri od njih komaj čakajo, da se vrnejo domov. S konceptom Come! Home (pridi domov) v kulturnem programu smo že izrazili svojo namero, da umetnikom ponudimo priložnost, da svoje znanje in dosežke delijo s someščani. Ta koncept bomo razširili na kulturne izvajalce in menedžerje.

Kakovost življenja je v naši regiji zelo visoka. Nekatere izmed prednosti, s katerimi se ponašamo, so: dostojna infrastruktura, bližina letališč in urbanih središč, strateška lega med Jadranom in Alpami, visoka stopnja varnosti, prijetno podnebje, naravne lepote in kulturna dediščine. Več kot polovica raziskovalcev in profesorjev z Univerze v Novi Gorici prihaja iz tujine: visoko specializirani posamezniki so se torej pripravljeni preseliti v to regijo, če imajo razlog. In z GO! 2025 bomo ustvarili veliko dobrih razlogov.

Na univerzah v Novi Gorici, Trstu in Vidmu je veliko ambicioznih mladih ljudi, ki iščejo prakso ali prvo službo. Sodelovanje v projektu EPK je lahko odličen uvod v uspešno kariero na področju umetnosti, humanistike ali družboslovja. Študenti in diplomanti se s svojo energijo in svežim pogledom odlično ujemajo z ambicijami GO! 2025.

Popolnoma se zavedamo, kako dragocena je mreža EPK tudi z vidika izmenjave osebja. Računamo predvsem na izmenjavo osebja in izkušenj s sosednjo Hrvaško (2020), Avstrijo (2024) in Madžarsko (2023), pa tudi s Finsko in Slovaško (2026). Poleg tega so na voljo še razmeroma sveže italijanske izkušnje z Matero.

Časovnica 2021 - 2026

	2021	2022	2023	2024	2025	2025
Zaposleni za polni delovni čas	**8**	**12**	**14**	**27**	**31**	**3**
Zaposleni za skrajšani delovni čas	**3**	**3**	**5**	**5**	**10**	**2**
Napotitve	**2**	**2**	**2**	**6**	**6**	**2**
Pripravniki in prostovoljci	**2**	**2**	**5**	**5**	**10**	**1**
Skupaj	**15**	**19**	**26**	**43**	**57**	**8**

Okno.
Projekt GO 2025.

V33. SODELOVANJE MED LOKALNIMI OBLASTMI IN GO! 2025

Med postopkom prijave je ekipa GO! 2025 tesno sodelovala z obema mestnima upravama pri vprašanjih v zvezi s financiranjem, strategijo, marketingom in komunikacijo ter dostopnostjo. Na podlagi izkušenj, ki smo jih pridobili med izbirnim postopkom, bomo znali uporabiti svoje prednosti in odpraviti svoje slabosti. Zagotovili bomo tako sistem formalnega zastopanja kot širok nabor platform in priložnosti za komunikacijo in izmenjavo.

V nadzornem odboru GO! 2025 bodo predstavniki iz obeh mestnih uprav. Skupščina EZTS, v kateri je zastopan najširši krog političnih deležnikov, bo imela možnost imenovati svetovalne odbore za določene teme (npr. kulturni turizem, urbani razvoj itd.). Struktura upravljanja vključuje direktorja za dolgoročni učinek, ključno osebo, ki bo nadzirala povezavo med GO! 2025 in drugimi strateški procesi v regiji. Direktor za dolgoročni učinek, ki bo deloval na operativni ravni in bo v vsakodnevnem stiku z direktorjem in programskim direktorjem, bo:

- nadzoroval dejavnosti spremljanja in vrednotenja ter objavljal rezultate;
- zagotavljal zastopanost GO! 2025 v delovnih skupinah, odborih, strokovnih skupinah itd., ustanovljenih s strani lokalnih uprav za namene uresničevanja specifičnih razvojnih ciljev;
- imel mesečne sestanke z imenovanimi kontaktnimi osebami iz obeh občinskih uprav, ki bodo hkrati delovali kot osebe, preko katerih bo možno hitro dostopati do ključnih predstavnikov mestnih uprav;
- imel redne sestanke s predstavniki političnih skupin v obeh občinskih svetih in predstavniki ustanov (Zavoda za turizem, Gospodarska zbornica itd.).

Oddelek za komunikacijo bo pripravljal redne biltene in kratke novice, namenjene določenim skupinam (lokalna uprava, gospodarski sektor, turizem in gastronomija).
Enkrat letno bomo dejavnosti in razvoj projekta GO! 2025 predstavili obema občinskima svetoma.

C. TVEGANJE

V35. OCENA TVEGANJA
V36. UKREPI ZA ZMANJŠANJE TVEGANJA

	Tveganje	Ukrepi
Kulturni program	Izključitev oseb z omejenimi socialnimi, družbenimi, fizičnimi in drugimi viri Stopnja učinka: visoka Verjetnost: nizka	Ustvarili smo jasen nabor ciljev, s katerimi želimo zagotoviti **dostopnost in vključenost** (kot je opisano v poglavju Doseg). Še naprej bomo neposredno sodelovali z institucijami in nevladnimi organizacijami, s čimer bomo zagotovili nenehno **prilagajanje in izboljšanje**. Zasnovali smo številne kulturne dejavnosti z **nizkih pragom**: dogodki na prostem, dogodki z brezplačnim vstopom, umetniški dogodki v zvezi s športom in gastronomijo. Zagotovili bomo visoko stopnjo **digitalne dostopnosti**.
	Naložbe dokončane po začetku leta EPK Stopnja učinka: srednja Verjetnost: srednja	Zagotovili smo **močno politično podporo** in ustvarili jasno administrativno in finančno časovnico za infrastrukturne projekte. Kulturni program smo oblikovali tako, da se bodo vse dejavnosti izvajale **ne glede na morebitne zamude**, pri čemer smo ustvarili načrt B za prizorišča. Za svoj najranljivejši projekt, EPICenter, smo zasnovali jasen **alternativni načrt.** Ta vključuje gostovanje načrtovanih vsebin v obstoječih razstavnih prostorih in uporabo trga kot prizorišča na prostem.
Zmogljivosti za opravljanje nalog	Pomanjkanje ustreznega kulturnega znanja za izvajanje nalog EPK Stopnja učinka: visoka Verjetnost: srednja	Vodilni kader bomo izbrali prek **mednarodnih odprtih razpisov** v skladu z vnaprej določenimi merili, ki bodo ustrezala zahtevam delovnih mest. Vzpostavili smo že stike z **visoko usposobljenimi posamezniki iz regije**, ki delajo v regiji ali v tujini. Vzpostavili bomo stalno sodelovanje s tremi univerzami (Nova Gorica, Trst, Videm). Ustvarili smo trden **načrt dejavnosti** za krepitev zmogljivosti in umetniške rezidence. Izvajali bomo **izmenjavo osebja** z drugimi mesti EPK.
	Pomanjkanje zmogljivosti za upravljanje pri trenutnih izvajalcih na področju kulture Stopnja učinka: visoka Verjetnost: srednja	Nadgradili bomo že vzpostavljeno sodelovanje z organizacijami **z visoko stopnjo znanja** in usposobljenosti na področju kulturnega menedžmenta (npr. Galerija Kapelica ali zavod Motovila v Ljubljani) za organizacijo ciljnih dejavnosti za krepitev zmogljivosti. Vse, kar je vključeno v naše programe za krepitev zmogljivosti, je namenjeno ublažitvi teh tveganj. V sodelovanju z Akademijo umetnosti Univerze v Novi Gorici bomo pripravili **modul za učenje** kulturnega menedžmenta. V središču X-center bomo spodbujali izmenjavo znanja in najboljših praks med **kulturnim in gospodarskim sektorjem**. Spodbujali in financirali bomo **mednarodna pripravništva** za naše izvajalce na področju kulture v drugih mestih EPK.
Udeležba in komunikacija	Pomanjkanje udeležbe lokalnega prebivalstva/mladih in prostovoljcev Stopnja učinka: visoka Verjetnost: nizka	Ohranili bomo vzpostavljeno **visoko vključenost regionalnih institucij,** nevladnih organizacij in umetnikov v kulturnem programu. Vzpostavili smo veliko število **participativnih** dogodkov in projektov. Zasnovali smo trden načrt za razvoj občinstva za mlade. Razvijali bomo digitalni doseg, da bomo ustvarili povezano skupnost **udeležencev v družbenih medijih**. Še naprej bomo vključevali bare, restavracije, lokalne trgovine in lokalne ponudnike storitev v dejavnosti za spodbujanje projekta GO!2025 kot **glavnega razvojnega projekta** za naslednjih deset let.
	Negativna podoba Stopnja učinka: srednja Verjetnost: srednja	Vzdrževali bomo transparentno in stalno komunikacijo **z javnostjo in deležniki**. Jasno bomo navedli svoje cilje in redno objavljali rezultate spremljanja in vrednotenja. Prek projektov, kot sta EPISkop in Soseska (The Neighbourhood), bomo obravnavali politično **občutljiva vprašanja** obmejnega območja, pri čemer bomo ustvarjali platforme za odprt in konstruktiven dialog.
	Negativni okoljski (in družbeni) vpliv dejavnosti EPK na regijo Stopnja učinka: visoka Verjetnost: srednja	**Izogibali se bomo prevelikemu številu** obiskovalcev tako, da bomo vzpostavili samodejni sistem za nadzorovanje števila udeležencev, ki bo povezan s sprejemno pisarno. Za merjenja učinka (pozitivnega in negativnega) svojih dejavnosti in prilagajanje bomo uporabljali orodje IT za **model učinka turizma** (orodje TIM – tourism impact model, ki so ga razvila regionalna podjetja IT). Z mestnimi upravami bomo sodelovali pri vzpostavljanju **zelenih in trajnostnih** rešitev na področju mobilnosti in nastanitev.

	Tveganje	Ukrepi
Upravljanje in finance	Izguba administrativne in politične podpore Stopnja učinka: visoka Verjetnost: nizka	Prejeli smo formalne odločitve o podpori lokalnih oblasti, ki so **pravno zavezujoče** in presegajo morebitne spremembe administracije. Vzpostavili smo jasno in stalno politično **zastopanost** v strukturi izvajanja. Zasnovali smo vlogo **upravitelja zapuščine** za nadzor komunikacije in dejavnosti, povezanih s kratkoročnim in dolgoročnim vplivom dejavnosti projekta GO! 2025. Načrtovali smo številne postopke za izmenjavo vsebine in **vzdrževanje dialoga** s političnimi oblastmi.
	Nizka stopnja regionalne angažiranosti/izguba podpore drugih občin/izguba podpore iz Gorice Stopnja učinka: visoka Verjetnost: srednja	Podporo drugih občin smo povezali **s posebnimi projekti,** ki so jih občinske uprave prepoznale kot pomembne za svoje strateške cilje. V kulturnem programu imamo veliko regionalnih partnerjev in načrtujemo razširitev svojih dejavnosti ozaveščanja na vključeno področje. Prejeli smo formalne odločitve o podpori občine Gorica, ki so **pravno zavezujoče** in presegajo morebitne spremembe administracije. Pridobili smo jasno in stalno podporo regije **Furlanije Julijske krajine**. Projekte GO! 2025 povezujemo s strategijami **kohezijskih skladov** za vključitev projekta EPK v širši kontekst čezmejnega sodelovanja. Vzpostavili smo povezavo **z lokalnimi predstavniki na državni in evropski ravni** (poslanci v parlamentu, Evropski parlament in predstavniki v drugih administrativnih organih) za pridobitev pomoči pri promociji projekta in ohranjanju politične podpore.
	Nezmožnost zagotovitve načrtovanega proračuna Stopnja učinka: visoka Verjetnost: nizka	Za svoj operativni proračun smo načrtovali **raznolik nabor finančnih virov** (državni, mestni, regijski skladi, kohezijski skladi EU, drugi skladi EU, zasebni sektor). Zagotovili smo najvišjo možno stopnjo zavezanosti deležnikov. Nenehno bomo potrjevali to zavezanost prek komunikacije z nosilci odločanja in dokazovanja ključne vloge projekta GO! 2025 pri doseganju ciljev strateškega razvoja. V fazi izbiranja smo pripravili Dokument identifikacije investicijskega projekta. Pripravili bomo letne finančne **načrte in poročila.** Izvajali bomo jasno strategijo za pridobitev **zasebnega financiranja**. Uporabili bomo orodja IT **za načrtovanje in povečanje prihodkov.**
	Zmanjšana zmogljivost privabljanja sredstev za kulturo po koncu leta naziva Stopnja učinka: visoka Verjetnost: nizka	Okrepili bomo odnos med kulturnim sektorjem, lokalnimi administracijami in poslovnim sektorjem za ustvarjanje **novih mehanizmov financiranja in modelov sodelovanja**. V okviru programa za krepitev zmogljivosti bomo ponudili posebne tečaje o financiranju in s tem omogočili **profesionalizacijo** kulturnih delavcev in umetnikov na tem področju. Vse znanje, pridobljeno v izvedbeni fazi, bo preneseno v stalno **podporno službo**, ki bo del naše zapuščine. Prizadevali si bomo za **ozaveščanje** politikov o pomembnosti javnega financiranja umetnosti in kulture.
Naravne nesreče in neznani vzroki	Odpoved dela programa EPK zaradi ukrepov omejevanja socialnih stikov Stopnja učinka: visoka Verjetnost: srednja	Pomemben del projektov bo predstavljen prek **digitalne vsebine**, ki bo na voljo prek platforme Borderless Wireless. Sodelovanje z regionalnimi in mednarodnimi podjetji IT in sodelovanje v procesih ustvarjalne panoge bo omogočilo nenehno uvajanje **novih tehnoloških rešitev**. Vzpostavili smo številna **prizorišča na prostem**, prek programa za krepitev zmogljivosti GONG pa bomo ustvarili več novih. Povečali smo število **celoletnih dogodkov**, ki so manj občutljivi v primeru začasnih zaustavitev javnega življenja in jih je mogoče obiskovati posamezno. **Modularni delovni prostori** v X-centru in centru Huture bodo izvedbeni ekipi in kulturnim delavcem pomagali pri ohranjanju povezanosti.

D. TRŽENJE IN KOMUNIKACIJA

V37. GESLO

Naše glavno geslo je GO! Brezmejno. GO kot angleški glagol "iti" in kot oznaka na slovenskih in (nekoč) italijanskih registrskih tablicah obeh Goric. Borderless (brezmejno) pomeni, da obiskovalce spodbujamo k odkrivanju, k preseganju običajnih kulturnih in turističnih izkušenj; h gibanju med dvema državama, med umetnostjo in tehnologijo, med mestom in podeželjem, med lokalnim in mednarodnim, med preteklostjo in prihodnostjo; k odkrivanju novih okusov, novih jezikov, ljudi.

Druga gesla, ki jih bomo uporabljali, so All Systems GO! (Pripravljeni na zaGOn), ki lahko služi tudi kot zelo razigrano in motivacijsko geslo, ter variacije GO! create (gremo ustvarjati), GO! volunteer (gremo prostovoljno) in (če bo potrebno) tudi GO! figure (kdo bi vedel). Morda bomo zelo norčavi in uporabili geslo 'Go GO or go home!'.

V38. KOMUNIKACIJSKA IN TRŽENJSKA STRATEGIJA

Zgodbe. Naše zgodbe. Goriške zgodbe. Evropske zgodbe. Zgodbe o naših dveh mestih z dvema in več jeziki, z dvema zgodovinama, določenima z dvema nasprotujočima si ideološkima okoljima. Ti mesti si zdaj prizadevata postati evropski skupni kulturni, družbeni, gospodarski in urbani ekosistem. Deliti želimo privlačno in pozitivno pripoved: če Slovenci in Italijani v Goriški regiji lahko živijo brez meja, lahko to storijo vsi v Evropi. Brez izgovorov.

Naša trženjska in komunikacijska strategija temelji na glavni zgodbi te regije in njene pomembnosti na evropski ravni. Čezmejne zgodbe z Goriške želimo približati Evropi, ker so številne zgodbe značilne in metaforično povezane s samim bistvom Evrope. In kaj drugega sta trženje in komunikacija, če ne pripovedovanje zgodb? Sta sodobni orodji za izmenjavo zgodb z velikim številom ljudi.

Blagovna znamka GO-GO z vrednotami

Blagovna znamka GO! Brezmejno v Evropi morda (še) ni znana, vendar verjamemo, da bo postala pomembna. Če pogledamo pobližje, so v središču naše blagovne znamke tiste vrednote Evropske prestolnice kulture, ki so spodbudile ta projekt pred 35 leti: medkulturni dialog, večje medsebojno razumevanje med evropskimi državljani, skupni vidiki evropskih kultur, dediščine in zgodovine, evropska integracija in aktualne evropske teme, transnacionalno in mednarodno sodelovanje in partnerstvo. Leta 2025 bomo praznovali 40. obletnico EPK in teh vrednot.

Vrednote vodijo našo umetniško vizijo in program ter se uresničujejo v privlačnih projektih. Vodijo našo trženjsko in komunikacijsko strategijo tako, da ustvarjajo privlačno pripoved. Zgodbe, ki privlačijo velike množice, napolnijo mesta s klovni ter pokažejo, da nasmeh in smešno veliki čevlji lahko presežejo vse ovire. Zgodbe, ki v gledališču pripovedujejo o edinem kralju, pokopanem na slovenski zemlji, in njegovem neuspešnem poskusu pobega čez mejo pred epidemijo. Zgodbe, ki prek visokotehnoloških tkanin iz jabolčnih olupkov pripovedujejo o varovanju našega okolja in dediščine. Zgodbe o sadnih drevesih, ki rastejo na meji in katerih sadje se ne oziroma na to, na katero stran meje bo padlo. Zgodbe, ki prek EPICentra prikažejo, kako različni ljudje, ki živijo v praktično istem mestu na istem ozemlju, različno razlagajo zgodovino.

Pripoved, ki poganja naše trženje in komunikacijo, govori o tem, kako sta si dve mesti za dolga leta obrnili hrbet in kako si zdaj zreta iz oči v oči. Govori o tem, kako je napočil čas, da se ta krog prekine in da se mesti postavita eno ob drugo ter se zazreta v prihodnost. Odločeni smo, da ne bomo več talci preteklosti in se bomo v prihodnost odpravili kot skupen ekosistem. Svoje jezike želimo osvoboditi ideologije in postati želimo (pasivno) dvojezični. Tudi vsak poljub je dvojezičen.

Čas je za zaGOn!

Ljudje v Novi Gorici pravijo: "Moje mesto nima duše", v Gorici pa: "V mojem mestu ni življenja". Evropo bomo povabili, naj si ogleda, deli in sodeluje pri naši združitvi duše in energije v prizadevanju, da postanemo enotno čezmejno evropsko mesto, ki spodbuja trdno prepričanje, da smo skupaj v Evropi vedno močnejši – in da zaprte meje v regijah, kot je naša, niso ustrezna rešitev, niti v primeru pandemije.

V skladu z našim umetniškim konceptom in vizijo, želimo, da mejni mesti pridobita nov zaGOn, da izkoristita svoje potenciale in pokažeta svoje dragocenosti bližnjim in oddaljenim evropskim sosedom. Čudovite zgodbe, očarljivi in vznemirljivi umetniški in kulturni projekti, navdušeni domačini, ki jadrajo na valu ponosa in občutka pripadnosti, lepa narava in nov urbani ekosistem. Želimo, da se leta 2025 vsi pridružijo našemu GO-GO noremu vzdušju.

Virtualni viralni svet

Lahko si predstavljamo, da svet po tej pandemiji ne bo več enak. Tudi zdaj ni več enak, ko pa se vse to konča, bomo veliko bolj navajeni na digitalne rešitve – in morda se bomo soočili z globalnim širjenjem naslednjega virtualnega ali fizičnega virusa. Storitev Google Trendi napoveduje, da se bodo ljudje pri svojih potrošniških odločitvah v prihodnosti še bolj zanašali na digitalne vsebine. Odlično opazovanje očitnega.

Med prvo spomladansko zaustavitvijo javnega življenja smo svojo komunikacijo prilagodili dejstvu, da v času, ko se ne moremo združevati na dogodkih, družbeni in drugi digitalni mediji niso več "medij", ki zgolj posreduje dogajanje v "resničnosti". Digitalni mediji so namreč sami postali vsebina. Digitalna orodja niso več namenjena za razširjanje, temveč za ustvarjanje. Opazili smo, da so naši digitalni kanali pridobili veliko sledilcev in udeležencev – vse od Virtualne kavarne do pilotnega projekta o dvojezičnosti s spletnimi tečaji italijanščine in slovenščine, naših številnih video vsebin in flash-mobov, ki so postali viralni takoj po objavi.

Opazili smo, da smo postali tako pošiljatelji kot tudi prejemniki, saj smo svoji digitalni skupnosti zastavili številna vprašanja in prejeli veliko komentarjev in odgovorov. To je bila skoraj neke vrsta neformalna analiza mnenj in dialog z občinstvom. Ta pristop nameravamo nadaljevati v pripravljalnih letih, v letu 2025 in pozneje. Za zdaj smo ga prilagodili svojemu lokalnemu in regionalnemu občinstvu. Opazili pa smo nekaj mednarodnega zanimanja in v primeru imenovanja bomo svoj mednarodni doseg potisnili prek vseh morebitnih trenutnih omejitev. Ves čas bomo posodabljali svoje kanale in se prilagajali novim tehnologijam.

Izkušnje v živo v navidezni resničnosti

Prva globalna pandemija nas je prizadela malce prezgodaj. Navidezna resničnost je tehnologija, ki še ni prisotna v vsakem gospodinjstvu. Vendar pa tehnologija navidezne resničnosti postaja vedno bolj dostopna in cenejša, enako pa se dogaja z računalniki, ki poganjajo visokokakovostne izkušnje navidezne resničnosti. Do leta 2025 bo navidezna resničnost veliko bolj razširjena in nas bo navduševala s tem, kako realne so lahko navidezne izkušnje. Govorimo lahko o pustolovskih video igrah, digitalnih učnih okoljih, virtualnih programih za duševno zdravje ali doživljanju kulturnih dogodkov v živo – vse to bo potekalo tako, kot da bi bili resnično prisotni, ob nas bo velika virtualna množica ljudi, s katerimi bomo lahko komunicirali (kot pri igranju iger za več igralcev). Naš načrt je zagotoviti, da bo naša EPK virtualno na voljo za široko občinstvo po vsem svetu. Manjši promet bo pomagal našemu okolju, prav tako pa se bodo turistične strukture lahko lažje spopadale z navalom obiskovalcev v resničnem življenju.

Aplikacija Brezmejno Brezžično bo pristajalna spletna lokacija, kjer bodo vsa naša digitalna občinstva in sledilci lahko začeli svojo pot po regiji GO-GO. Vsebina, ki jo ustvarjajo uporabniki, je že postala standard, in mogoče je predvideti, da bo v obdobju naših pripravljalnih let postala še pomembnejša. Udeleženci, ki polnijo naše kanale in lahko digitalno prispevajo kot soustvarjalci, so del vključenosti občinstva, ki bo privlačila predvsem mlade.

Digitalne rezidence in prevzemi medijskih kanalov, kjer ustvarjalci iz družbenih medijev, ustvarjalci na YouTubu, influencerji in digitalni aktivisti prevzamejo naše medijske kanale, predstavljajo dodatne možnosti, kako vključiti več oseb in opolnomočiti druge glasove, ki ne prihajajo le z uradne strani. Kdor pozna kitajsko influencerko Li Ziqi, ki z vsako novo objavo pridobi več kot 20 milijonov odzivov, bo razumel, da so podeželje, ročne spretnosti, vlaganje pridelkov in kuhanje velik trend in so popolnoma očarali urbane množice. Lahko si prizadevamo za povečanje privlačnosti kmetijstva in podeželskega življenja v regiji tako, da poiščemo svojo Li Ziqi v Goriški regiji in dogajanje oddajamo v svet.

Evropejci kot naši GOsti

Ali bo Evropa želela poslušati te zgodbe? Odgovor na to vprašanje smo doživeli že s trenutnimi obiskovalci, ki pravijo: "Zakaj še nikoli prej nisem slišal za to?". To je razlog, da občini spodbujamo, naj v letu 2021 začneta razvijati skupno strategijo blagovne znamke mesta in turistično strategijo – tudi kot ukrep za zagotovitev zapuščine.

Ker smo območje s slabo razvitim, a velikim turističnim potencialom, menimo, da je treba trženjsko strategijo povezati s širšim prizadevanjem za privabljanje obiskovalcev. Državna in obe regionalni turistični strategiji že gredo v pravo smer. Državna strategija trajnostne rasti slovenskega turizma Slovenijo predstavlja kot zeleno destinacijo za turiste, ki si želijo visokokakovostnih izkušenj na različnih ravneh. Regionalna strategija na slovenski strani spodbuja destinacijo, ki celo leto ponuja izkušnje v naravi in visokokakovostno gastronomijo, regionalna turistična strategija na italijanskem ozemlju pa Furlanijo Julijsko krajino predstavlja kot sotočje civilizacij z raznoliko kulturno dediščino.

Revija Forbes je Slovenijo ocenila kot eno od sedmih držav, ki bo po koronakrizi lahko postala elitna destinacija, Lonely Planet pa je Vipavsko dolino uvrstil med deset najboljših evropskih destinacij leta 2018. Naša trženjska strategija za privabljanje evropskega občinstva in obiskovalcev bo izkoristila te izhodiščne točke in dejstvo, da Slovenija v mednarodnem turističnem poslu velja za vzhajajočo zvezdo. Pri strategijah za kulturni turizem bomo tesno sodelovali s Slovensko turistično organizacijo. Med prijavo smo že vzpostavili vezi z Javnim zavodom za turizem Nova Gorica in občinskimi turističnimi uradi ter uradom Promoturismo FVG.

Našo komunikacijo lahko povežemo z nekaterimi našimi močnimi točkami v turizmu in s tem privabimo vse tiste obiskovalce, ki želijo doživeti naše zgodbe in projekte v kombinaciji z naslednjimi elementi:

- **Zeleno** (osupljiva narava, dejavnosti na prostem, delovanje brez odpadkov);
- **Okusno** (odlična zdrava hrana in izjemno vino);
- **Raznoliko** (od Alp do Jadranskega morja, vse od smučanja do plavanja);
- **Pristno** (odkrijte resnične prebivalce Evrope – v sožitju z lokalno kulturo);
- **Vključujoče** (nekaj za vsakogar – od otrok do starejših, od strokovnjakov do ljubiteljev).

In nenazadnje – če vam prihranimo vse nadaljnje odlične zamisli za trženje in komunikacijo – so Benetke, ena od najbolj priljubljenih evropskih turističnih destinacij, oddaljene le dve uri stran, kar odpira gverilske priložnosti za privaljanje obiskovalcev, ki so naveličani gneče in mokrih nog ter si želijo ogledati še kaj drugega.

V39. MEDIJSKO PARTNERSTVO

Pomembne so zgodbe. In predvidevamo, da bodo še bolj. Naša splošna medijska strategija je ustvarjati, razširjati, pripovedovati zgodbe, in ne kupovati strani in minut.

Pomembni so ljudje. In upamo, da bodo še bolj. Zato bomo svojo pozornost posvetili vzpostavitvi trajne in resnične komunikacije z ustvarjalci medijskih vsebin na regionalni, nacionalni in evropski ravni.

Področje	Vzpostavljene povezave	Načrtovane dejavnosti
Regionalni in lokalni mediji	Regionalni dnevni časopisi, digitalni mediji, radijske in televizijske postaje v slovenskem in italijanskem jeziku so GO! 2025 pozorno spremljali in objavljali reportaže, intervjuje in zgodbe, projektu so namenili tudi posebne priloge.	Strani in minute, namenjene GO! 2025, ki jih ureja izvedbena ekipa. Redni medijski zajtrki z lokalnimi novinarji. Brezplačen "vstop v zaodrje" za lokalne medije, ki bodo imeli dostop do vseh dogodkov in bodo lahko prosto komunicirali z mednarodnimi gosti. Program državljanskega novinarstva za srednje šole, vključevanje lokalnih novinarjev v vlogi mentorjev.
Državni mediji	Javni mreži RAI (IT) in RTV (SLO) sta kandidaturo spremljali prek regionalnih dopisnikov. Poleg tega so se člani ekipe, ki skrbi za prijavo, udeležili več kot 15 televizijskih nastopov v živo. GO! 2025 se je pojavljal v zgodbah in namenskih odsekih številnih državnih publikacij, tako v tiskani kot digitalni obliki (npr. Delo, Dnevnik, Sole 24 ore, La Repubblica).	E-novice in opomnik na zgodbe iz pisarne za komuniciranje GO! 2025. Novinarski klub: neformalno usklajevanje, v katerega so vključeni ljudje iz lokalnih medijev, ki delajo za državne in mednarodne medije (nekakšen Come! Home za novinarje). Video in fotografske vsebine v visoki ločljivosti bo pripravila in razposlala ekipa GO! 2025. Na platformi Brezmejno brezžično bo vzpostavljena Medijska soba.
Mednarodni mediji	Zapiranje meje med krizo epidemije koronavirusa in z njo povezane dejavnosti GO! 2025 so vzbudile zanimanje številnih mednarodnih medijev (npr. Reuters, NPO – Nizozemska). Začeli smo sodelovati z Evropskim združenjem dnevnih časopisov v manjšinskih in regionalnih jezikih (MIDAS), ki ima 30 članov iz 17 držav.	Program za povezovanje naših lokalnih novinarjev s kolegi v drugih mestih EPK (globalizacija lokalnega). Najem medijske agencije z mednarodnimi povezavami. Rezidenčni program za mlade evropske novinarje. Mednarodne medijske kampanje, ki bodo spremljale določene projekte (npr. Dvajseta, Pohod za Evropo).
Naši mediji in Družbeni mediji so novi mediji	Z ustvarjalnim in aktivnim delom v družbenih medijih smo dosegli veliko število novinarjev. Pretok med tako imenovanimi tradicionalnimi in družbenimi mediji je trend, na katerega je treba biti pozoren. Po veliki vrnitvi podkastov smo ustanovili tudi Drugi radio, radio GO! 2025, ki sodeluje z evropskimi neodvisnimi postajami.	Razvijanje družbenih medijev kot pomemben del naše splošne komunikacijske strategije – ne samo za promocijo, temveč tudi za ustvarjanje in deljenje vsebine. Instagram, Facebook, Tik Tok (in karkoli bo v uporabi leta 2025) rezidence. Različne vsebine (intervjuji, podkasti, video posnetki itd.) na platformi Brezmejno brezžično.

V40. MEŠČANI KOT KOMUNIKATORJI

Prebivalci Goriške so na svojo regijo izjemno ponosni, čeprav je to območje morda v Evropi manj poznano. Ali izrabimo vsako priložnost, da vsakomur, ki je pripravljen poslušati, pokažemo, povemo, zapojemo, ga podučimo, kako lep in kulturno bogat in raznolik in zelen in dober in resničen in zgodovinski in kul in neverjeten je ta košček sveta? Niti ne. Ni v naši slovenski navadi, da bi se širokoustili.

Strategija, kako naše ponosne prebivalce pripraviti do tega, da bodo svet obveščali o GO! 2025, je nedvomno ta, da jih naučimo širokoustenja. Kje se lahko naučimo tega? Od Italijanov, seveda. LOL.

Šalo na stran. Če želimo, da se vsak prebivalec Nove Gorice, Gorice in vključenega območja počuti dovolj drznega, da v njem vzplamti plamen navdušenja, se moramo učiti drug od drugega in deliti svoje najboljše lastnosti.

Nekateri od teh, ki najbolj hvalijo GO! Brezmejno, niti ne živijo tukaj. Z našo platformo Come! home (pridi domov) v umetniškem programu vabimo domov na umetniško intervencijo vse tiste, ki so bili primorani svojo poklicno pot poiskati drugod. Z istim namenom bomo pozvali tudi številne tiste, ki so odšli in se nikoli niso vrnili, da kot ambasadorji "popeljejo GO! 2025 v Evropo". Kjerkoli že so. Med fazo prijave smo že začeli sodelovati z nekaterimi znanimi osebnostmi.

Ambasadorji GO!

Sprva smo jim rekli "GO-to ljudje" (ljudje, na katere se obrneš, ko nekaj potrebuješ). Lani smo začeli z "novačenjem". Predstavnike kandidature smo želeli imeti na različnih področjih: športnem, poslovnem, izobraževalnem. Nato je nekaj precej znanih ljudi s tega območja začelo izkazovati podporo naši prijavi in posneli smo nekaj promocijskih posnetkov: v Gorici rojeni nogometni trener Edy Reja, ki kolesari po gričih italijanskih in slovenskih Brd in medtem izkazuje svojo popolno in aktivno dvojezičnost; mladinski evropski prvak v kajaku Tine Kancler, ki se spušča po reki Soči; olimpijska alpska smučarka Ana Bucik in filmski režiser Matteo Oleotto, ki razkazujeta prepleteno naravo naših dveh mest.
Med našimi ambasadorji so tudi točaj, vplivnež (influencer), učitelj, podjetnica in dijak. Včasih govorijo tako slovensko kot italijansko, včasih pa le enega od obeh jezikov. So primeri, ko raje govorijo angleško, saj so se rodili in odraščali drugje. In to je naše sporočilo: želimo, da naši prebivalci in vsi tisti, ki se počutijo brezmejne, postanejo naši ambasadorji, ne glede na to, kdo so in kaj počnejo. Ambasadorskim silam se je zelo enostavno pridružiti, vse informacije o programu so na naši spletni strani. Ko bomo začeli s projektom Calcetto, pričakujemo, da se nam bo pridružilo lepo število slavnih in aktivnih prvoligaških nogometašev iz moštev po vsej Evropi, kar bo privabilo tudi tiste prebivalce, ki niso toliko "od kulture".

GO! virtual (gremo virtualno)

Kot smo najbrž že omenili enkrat ali dvakrat ... morda največ trikrat ... nas zelo veseli, da so lokalni prebivalci tako zelo navdušeno pograbili naše digitalne ponudbe na družabnih omrežjih. S tem smo zagotovili obsežno širjenje informacij o naši kandidaturi in o tem, kaj pomeni postati Evropska prestolnica kulture.

V povprečju si je našo vsebino ogledalo, jo všečkalo, delilo ali v njej sodelovalo 4.000 ljudi na dan (!), pri čemer se najvišja številka giblje okoli 18.000 ogledov na dan. Število naših sledilcev se je v nekaj mesecih več kot potrojilo, z nekaj sto na več kot 3900. Nekatere naše vsebine, kot je dokumentarni film GO! 2025: Življenje ob meji, so si ljudje ogledali več kot 40.000-krat. To je v primerjavi s številnimi drugimi kulturnimi platformami in ponudniki vsebin ogromna številka. To so obetavni začetki čudovitega prijateljstva s prebivalci obeh Goric.

Wake me up before you go GO! (Zbudi me, preden greš!)

Oh, prav gotovo bomo poskrbeli, da bomo vse zbudili, preden pot postane divja. Vse ljudi v regiji in obeh mestih vabimo, da postanejo podporniki, da govorijo, tvitajo, delijo na instagramu in snapchatu. In da podporo izkazujejo z nalepkami, ki jih bomo izdelali za bare in restavracije, s predpražniki in izvlečnimi (roll-up) stojali za hotele in podjetja ter s celo vrsto trajnostno proizvedenih promocijskih daril. Tako lahko vsaka natakarica ali taksist svoj ponos pokažeta z majico, s sladkorčki za kavo (ki so že v obtoku) ali z božičnim darilom GO! 2025, ki ga pošlje sorodnikom daleč stran od doma.

Že sam naš program vabi vsakega meščana, da širi besedo v svet. Takšen je projekt Cantaquartieri, ki ljudi vseh družbenih slojev aktivira, da govorijo o tem, kaj se dogaja v njihovi soseščini in da so del nje. To bodo počeli meščani, ki sodelujejo na turnirjih v namiznem nogometu v projektu Calcetto ali se bodo udeležili Pohoda prijateljstva na različnih obmejnih območjih v Evropi in sprožili cel vihar ključnikov #borderless #europe. Takšen je tudi projekt Drevesni orkester z orkestrom Dredner Sinfoniker, ki lahko postane viralen na tiktoku. Pri vizualnih projektih, kot sta Ristanc in Eko niti, bomo uvedli poseben # na instagramu in nagrado za najboljšo fotografijo ali instagram zgodbo. Pri projektu, kot je Ta drugi radio, ki je spletna platforma, spletni radio in podkast, bodo meščani, ki so del najrazličnejših manjšin, postali raznašalci in pripovedovalci zgodbe GO! Brezmejno. Projekt Nevidne ženske bo migrantke povabil, da svoje zgodbe povedo skozi umetnost in jih spodbujal, da svet o svojih projektih in zgodbah brezmejno obveščajo prek svojih lastnih mrež.

Širi glas o GO

Vse lokalne umetnike in kulturne izvajalce, pa tudi ustanove, partnerje in sponzorje bomo povabili, da raznesejo besedo o GO! Brezmejno na vse konce in kraje. Zlasti s poslovnim svetom smo že vzpostavili podporne mreže. Kot posrednike za širjenje glasu o GO bomo aktivirali naše partnerje, Gospodarsko in Obrtno zbornico v Sloveniji ter Gospodarsko zbornico, Konfederacijo za industrijo, Konfederacijo za obrt in Konfederacijo za trgovino v Italiji. Podjetjem in izvršnim direktorjem regionalnih podjetij, s katerimi smo doslej sodelovali, in tistim, ki se bodo kasneje pridružili kot sponzorji in podporniki, bomo priskrbeli gradivo, ki ga lahko vključijo v svoja orodja, na primer podpise za e-pošto, spletne pasice in prosojnice, ki jih bodo uporabili v svoji komunikaciji, ko se bodo srečevali s svojimi poslovnimi partnerji in strankami po vsem svetu.

foto: Andrea Tomasin

V41. PREDSTAVITEV EPK KOT AKCIJE EVROPSKE UNIJE

Tolikokrat smo že slišali, kako sta Nova Gorica in Gorica v resnici vzorec EU, uresničitev velike evropske ideje. Dve mesti, dve ozemlji z zgodovino konfliktov, ki zdaj igrata za isto ekipo: ekipo Evropa. Seveda gre za kliše, frazo, ki bi jo lahko izrekli za številne regije na celini. A hkrati: povezava našega čezmejnega ozemlja z idejo in idealom Evropske unije je zelo resnična in jo čutimo v vsakdanjem življenju. Zato ni težko priklicati spoznanja, da je Evropska prestolnica kulture pobuda prav tiste "ekipe", za katero igramo.

Vstop Slovenije v Evropsko unijo leta 2004 in Schengensko območje leta 2007 ter prevzem iste valute, kot so jo takrat že imeli naši italijanskimi in avstrijskimi sosedi, so korenito spremenili našo izkušnjo življenja ob meji. Ta nova bližina v političnih, gospodarskih in čezmejnih povezavah je mogoča le zato, ker pripadamo uniji.

Spomin na to, kaj je ta sprememba prinesla, je za nas še vedno čisto svež. Ko je Slovenija postala članica EU, je bil glavni evropski dogodek ravno na Trgu Evrope ob prisotnosti takratnega predsednika Evropske komisije Romana Prodija. Tuje delegacije, ki obiskujejo obe mesti, se vedno ustavijo na skupnem trgu, kjer slišijo zgodbo o tem teritoriju in o tem, kako pozitivno nanj vpliva Evropska unija. Čas epidemije je še bolj osvežil spomin. Nova "epdemiološka" meja in razdeljeni trg sta nas spomnila, kako pomembno je ohranjati zavest o povezanosti in enotnosti v Evropi. Evropska prestolnica kulture bo še bolj otipljiva, pa tudi zabavna in prijetna priložnost, da okrepimo to zavest in jo povežemo s skupnim uživanjem na kulturnih dogodkih.

K sodelovanju v programu in na otvoritveni prireditvi bomo povabili predstavnike institucij EU in predstavnike Evropskih prestolnic kulture pred in po letu 2025 ter mesta kandidate. Poleg tega smo ustvarili projekte in dejavnosti, namenjene ozaveščanju domačinov in obiskovalcev o pripadnosti širši evropski kulturni družini.

Prepoznavnost programa Evropske prestolnice kulture kot pobude EU bo zagotovljena z vključitvijo logotipa EU v vse komunikacijske elemente programa GO! 2025: na družabna omrežja, spletno stran, v tiskane in druge medijske oglase, na zastave, mobilno aplikacijo, plakate in panoje.

Priložnost za poudarjanje prepoznavnosti EPK kot pobude EU nam ponuja tudi 40. obletnica projekta. Melina Mercouri in njena pobuda Evropska prestolnica kulture sta močno vplivali na zavest takratne Evropske skupnosti, današnje Evropske unije. Pred pobudo se je Evropska komisija pretežno ukvarjala z gospodarstvom in obrambo. Od leta 1985 se krepi kulturna razsežnost EU. Če bomo dobili naziv, nam bo v čast, da bomo, skupaj s Chemnitzem 2025, nosili naziv v jubilejnem letu.

ZMOŽNOST IZVEDBE

Podpora, ki raste, tudi v obdobju negotovosti

V42. POLITIČNA PODPORA IN ZAVEZA

Podpora EPK se v fazi izbora ni le potrdila, temveč okrepila.

Občinski svet Mestne občine Nove Gorice je za sodelovanje mesta v postopku kandidature soglasno glasoval dvakrat. Kot odgovor na poročilo o predizboru je mesto potrojilo predvideni finančni prispevek. Že ta odločitev, sprejeta v času gospodarske negotovosti, je pomemben dokaz stopnje podpore in zavzetosti.

Župana Nove Gorice in Gorice sta javno podpisala dogovor o sodelovanju pri kandidaturi. Prisotna sta na večini GO! 2025 dogodkov, dejavnosti in predstavitev; občinski upravi podpirata ekipo za pripravo kandidature z informacijami in strokovnim znanjem.

Župani 13 občin v Sloveniji, ki tvorijo vključeno območje, so v fazi predizbora dvakrat glasovali o podpori projektu. V fazi izbora so opredelili svoj finančni vložek.

27 občin v Furlaniji Julijski krajini je podpisalo pisma o nameri v podporo GO! 2025.

Dežela Furlanija Julijska krajina je uradno in javno podprla kandidaturo ter sofinancirala postopek priprave prijave.

Pobudo odločno podpirajo tudi gospodarske družbe in združenja v širši regiji.

Te podpore ne jemljemo kot samoumevne in, kot opisujemo v preglednici ukrepov za upravljanje tveganj, smo zavezani kakovostni komunikaciji in upravljanju pričakovanj. Tako nameravamo zagotoviti, da se bosta politična podpora in podpora deležnikov nadaljevali in krepili.

foto: Mateja Pelikan

V43. INFRASTRUKTURNI PROJEKTI

	Opis	Lokacija	Proračun (v €)	Obdobje izvedbe	Navezava na GO! 2025 program
Nova infrastruktura	Trg Evrope/Piazza della Transalpina: obnova obmejnega območja in postavitev nove stavbe na meji.	Nova Gorica - Gorica	7.000.000	2022 - 2024	EPICenter, Vsakogaršnja zemlja, Prizorišče za dogodke (Cantaquartieri, Klovnsko mesto)
Obnova in revitalizacija	Laščakova vila – obnova stavbe in parka	Nova Gorica	7.500.000	2022 - 2024	Drevesni orkester, prizorišče za dogodke
	Vila Louise – obnova stavbe in vzpostavitev vozlišča za zagonska podjetja na področju kulture	Gorica	1.700.000	2021 - 2024	Pixxel-X, Tovarna Doživetij
	Goriški grad – revitalizacija gradu in okoliške zgodovinske četrti	Gorica	3.355 .000	2021 - 2023	Eko niti, Reševalci spomina, pomemben kraj v urbanem tkivu in osrednja znamenitost za GO! 2025 občinstvo
Povezani projekti	Grad Rihemberk– revitalizacija in turistični razvoj	Nova Gorica - Branik	1.000.000	2019 - 2024	Netopirska simfonija
	Obnova Glasbene šole Nova Gorica	Nova Gorica	800.000	2021 - 2022	Krepitev zmogljivosti, Cantaquartieri
	Pot miru – sklop projektov za urejanje daljinske poti ob Soči	Nova Gorica	600.000	2021 - 2024	Pot miru
	Park Valletta del Corno: obnova zelene površine in vzpostavitev zunanjega prizorišča	Gorica	2.100.000	2021-2024	Prizorišče za dogodke (Cantaquartieri, Basaglia: usodni spopad)
	Isonzo/Soča: čezmejni park ob reki	Nova Gorica - Gorica	5.000.000	2019 - 2023	Soseska, Tovarna doživetij
	Borov gozdiček: nova mestna terasa in zeleno srečevališče	Nova Gorica	230.000	2022 - 2023	GO2GreenGO
	Xcenter – nekdanja trgovina, spremenjena v center kreativnih industrij	Nova Gorica	100.000	2020 - 2021	Pixxel-X
	Kolesarske steze, zelena mobilnost	Nova Gorica - Gorica	750.000	2021 - 2023	Skupaj s sistemom za izposojo koles hrbtenica GO! 2025 trajnostne mobilnosti.

GO! 2025